

המכתה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג'ליון 159

פְּרֶשֶׁת מְצוֹרֶעַ - שַׁבַּת הַגָּדוֹל

שְׁנַת תשפ"ב ב' לפ"ק

האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

הוצאות הגליון נתנדב ע"י אנ"ש היקרים

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
מוהר"ר אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברנה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

לְחִיּוֹת בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאַתְגְּלִיָּא
לְעִתִּיד־לְבָא

יו"ל בעו"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשְׁתַּת מְצוֹרֵעַ

"שְׁתֵּי צַפְרִים חֵיוֹת טְהוֹרוֹת" (ויקרא יד, ד)
- וְעִנִּינִי לְשׁוֹן-הָרֵעַ -

לפי שהנעגים באין על 'לשון-הרע', שהוא מעשה 'פְּטוּטֵי דְבָרִים' - לפיכך הזקנו לטהרות, 'צפריים', שִׁמְפֹּטְטִין תמיד בצפצוף קול.
 (רש"י: ערכין טז:)

מה נשתנה 'מצרע' שאמרה תורה (ויקרא יג מו): **"בָּדֵד יֵשֵׁב מֵחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ"**? - הוא הבדיל בין איש לאשתו, ובין איש לרעהו, לפיכך אמרה תורה: **"בָּדֵד יֵשֵׁב"** וגו'. מה נשתנה 'מצרע' שאמרה תורה (שם יד, ד): **"יָבִיא שְׁתֵּי צַפְרִים לְטְהָרְתּוֹ"**? - אמר הקדוש-ברוך-הוא: **"הוא עושה מעשה פטיט לפיכך יביא קרבן פטיט"**.
 (ערכין טז:)

א.

(ח"א ג)

מי ששומע 'נגינה' מ'מנגן רשע', קשה לו ל'עבודת-הבורא'. וכששומע מ'מנגן כשר והגון', טוב לו.

כי 'קול הנגינה' נמשכת מן ה'צפריים', כדאיתא במדרש (ויקרא-רבה טז, ז): **"מפני מה מצרע טהרתו תלויה בשתי צפריים חיות טהורות, יבוא קלניא ויכפר על קלניא"** - כי נלקח מחמת קולו, שדבר 'לשון-הרע'.

נמצא: מי שהוא 'כשר' - נמשכת ה'נגינה' שלו מן ה'"שתי צפריים חיות טהורות" (ויקרא יד, ד).

וכתוב בזהר (מצורע נג): **"שה'שתי צפריים' יונקים, מאתר דנביאים ינקין"**.

וכשה'מנגן' הוא 'רשע', אזי הוא לוקח הנגינה שלו מ'צפריים אחרות שבקלפה'.

וכתוב בזהר (שם): **"כי הצפריים שבקלפה יונקין מדדי המלכות, וכד אתפלג ליליא פדין פרוזא פרוז (קהלת ט, יב): 'כצפריים האחוזות בפח, כהם יוקשים בני-אדם'"**.

והתקון הוא: שילמד בפילה 'תורה שבועל-פה'.

ואיתא ב'כתבי-האריז"ל' (עץ-חיים מת, ב): **"כי צפריים שבקלפה הם 'מחין שבמלכות-דקלפה', וה'שתי צפריים חיות טהורות' הם 'בנין המלכות-דקדשה'"**.

לפיכך נשתבח דוד לפני שאול (שמואל-א טז, יח): **"ויודע נגן"** - כי ה'נגינה' היא 'בנין המלכות', לכך ראוי הוא ל'מלכות' וכו'.

ב.

(ח"א ד, ח)

על-ידי 'לשון-הרע', בא 'עניות', כמו שכתוב (שמות ד, יט): **"כי מתו כל האנשים"** - זהו 'עניות'. ועל-ידי 'צדקה' ל'תלמידי-החכמים' - מתקנים זאת, וזוכין ל'עשירות'.

ג.

(ח"א יא, ז)

"צפרתא דהוי קאי עד קרסלה במיא" (בבא-בבא עג:). **"צפרתא"** - זה

בחנית ה'דבור', שהוא 'אמצעי' בין האדם ובין השמים, כפוא (ויקרא-רבה טז, ז; ערכין טז:). על 'מצרע' שצריך להביא **"שני צפריים"** (ויקרא יד, ד): **"יבוא פטטיא ויכפר על פטטיא"**.

וְזֶהוּ: "דְּקָאֵי עַד קַרְסְלָהּ בְּמִיא" -
שֶׁה'דְּבֹר' צָרִיךְ לְהָאִיר בְּאָדָם שֶׁהוּא
לְמַטָּה בְּמַדְרָגָה פְּחוּתָהּ.

"מִיא" - הוּא בְּחִינַת הָאָדָם שֶׁנִּתְהַוָּה
מ'מִּיֶּיֶר דְּוִכְרִין' ו'מִיֶּיֶר נִוְקָבִין'
פְּדוּעָה.

וְה'דְּבֹר', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צַפְרָתָא', קָאֵי
עַד קַרְסְלָהּ, אֲצֵל הָאָדָם שֶׁהוּא
בְּמַדְרָגָה פְּחוּתָהּ, פְּדִי לְהָאִיר לוֹ.

ד.

(ח"א יד, ח"ט)

בְּשֵׁישׁ שְׁלֹום בַּעֲצָמָיו, אָזִי יָכוֹל
'לְהַתְּפַלֵּל' וְכוּ'. וְעַל־יְדֵי 'תְּפִלָּה',
זוֹכָה לְשְׁלֹום הַכִּלְלִי, הֵינּוּ: 'שְׁלֵמוֹת-
הָעוֹלָמוֹת' וְכוּ'.

וְזֶה (בְּרֵאשִׁית ו' יד) "קָנִים תַּעֲשֶׂה לְתֵבָה",
אֵיחָא בְּמַדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה לֵא, ט): "מָה
קָנִים מְטַהְרִין אֶת הַמְּצָרַע, אִף תִּבְתָּד
מְטַהְרֶתְךָ".

ה'מְצָרַע" - זֶה "נִרְגָן מִפְּרִיד אֵלוֹף" (מִשְׁלִי
טז, כח), "וּמִפְּרִיד בֵּין אִישׁ
וְאִשְׁתּוֹ" (עֲרֻכִין טז), וְעַל־יְדֵי־זֶה (וַיִּקְרָא יג, מו;
עֲרֻכִין שָׁם): "בְּדָד יֵשֵׁב", וְקָנִים מְטַהְרִים אוֹתוֹ.

"אִף תִּבְתָּד" - הֵינּוּ 'תֵּבַת הַתְּפִלָּה' -
מְתַקְנִין ה'מַחְלֻקָּת', וְעוֹשֶׂה 'שְׁלֹום-
הַכִּלְלִי', שְׁלֹום בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְזֶה: "שְׁמִסִּימִין ה'תְּפִלָּה', בְּשְׁלֹום"
(בְּמַדְרַבְרָבָה כֵּא, א).

ה.

(ח"א יד, יב)

יֵשׁ בְּעַלְי לְשׁוֹן־הָרַע וּמַחְלֻקָּת, שֶׁהֵם
בְּחִינַת (מִשְׁלִי טז, כח): "וְנִרְגָן מִפְּרִיד
אֵלוֹף", כִּי הוֹלְכִין וּמְרַגְלִין וּמְדַבְּרִים רְכִילוֹת

וְלְשׁוֹן־הָרַע, וְעוֹשִׂין מְרִיבָה וּמַחְלֻקָּת בֵּין
אָדָם לְחֵבְרוֹ וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, וְזֶה בְּגִשְׁמִיּוֹת
מִמֶּשׁ.

וְעַל־יְדֵי שְׂזוּכִין לְקָרֵב הָרַחֲוִקִים לְעִבּוּדַת־
הַשֵּׁם, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה מְאִיר 'כְּבוֹדוֹ'
יִתְבָּרַךְ, וְחוֹזֵר וְעוֹלָה לְשָׂרְשׁוֹ הֵינּוּ ל'יִרְאָה' -
עַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטְּלִין 'בְּעַלְי לְשׁוֹן־הָרַע
וּרְכִילוֹת' הַנ"ל, וְנִתְרַבָּה ה'שְׁלֹום' בְּעוֹלָם.

וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְתְּפִלָּה, וְלְשְׁלֹום-
הַכִּלְלִי, שְׁלֹום בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת. וְאָזִי יִתְבַּטֵּל כָּל ה'מְשָׂא־וּמַתָּן' מִן
הָעוֹלָם.

וְכֵן עַל־יְדֵי מַצּוֹת 'הַדְּלֻקָּת גְּרַחֲנָפָה'
בְּזִמְנוֹ, נִמְשָׁךְ גַּם־כֵּן בְּחִינָה זֹאת.

ו.

(ח"א יט, ג; לְקוּטִי־עֲצוֹת, דְּבֹר ג)

עַל־יְדֵי 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ', דִּהְיִינוּ
'קֹדֶשֶׁת הַדְּבֹר' - שְׁמִרְבָּה לְדַבֵּר
דְּבוּרֵי־תוֹרָה, וְתְּפִלָּה, וְתַחֲנוּנֹת וּבִקְשׁוֹת
וְשִׁיחוֹת בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, וְנִזְהָר מ'דְּבוּרִים
פְּגוּמִים' שֶׁהֵם לְשׁוֹן־הָרַע ו'שְׁקָרִים' וְכוּ' -
עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְתַקּוּן־הַבְּרִית. וְכֵן לְהַפְּדוּ:
עַל־יְדֵי 'תַּקּוּן־הַבְּרִית', זוֹכִין לְשְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־
הַקֹּדֶשׁ.

ז.

(ח"א לח, ב-ד-ז)

כְּשֶׁפּוֹגְמִין הַדְּבֹר, אָז עַל־יְדֵי הַפְּגָם,
נַעֲשֶׂה מ'רוּחַ פִּיּו', 'רוּחַ סְעָרָה'
וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה
עָשָׂה דְּבָרוֹ" - שְׁעוֹשִׂים וּמְתַקְּנִים ה'דְּבֹר',
וּמַעֲלִים אוֹתוֹ מִבְּחִינַת 'רוּחַ סְעָרָה'.

ו'רוּחַ־סְעָרָה' הַזֶּה - הוּא מְקַטְרֵג הַגְּדוֹל,
שְׁמִמְנוּ בָאִים כָּל
הַקְּטָרוּגִים וְהַנְּסִיווֹנוֹת וְכוּ'.

וְכָל הַמְלֻשֵׁינֹת וְהָרְעוֹת שְׂדוּבָרִים עַל אָדָם, בָּא מ'רוּחַ סְעָרָה' הַזֶּה, כִּי הוּא בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ו, יג): "קֶץ כָּל בְּשָׂר" - שְׁעוֹשֵׂה 'קֶץ' וְסוּף לְכָל בְּשָׂר'.

וּבְנֵי-אָדָם שֶׁהֵם דְּנִים אֵת כָּל אָדָם לְכַד־חֹבֶה, וְחֹקְרִים תָּמִיד עַל חֹבוֹת בְּנֵי אָדָם - הֵם מְבַחֲיֵנָת "קֶץ כָּל בְּשָׂר", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב כח, ג): "קֶץ שָׁם לַחֹשֶׁךְ וּלְכָל תְּכֵלִית הוּא חֹקֵר" (זֶהָר נח סג. מִקֶּץ קצג. זֶהר־חֲדָשׁ נח כו.) - שֶׁהוּא חֹקֵר תָּמִיד לַעֲשׂוֹת תְּכֵלִית וְכִלְיוֹן לְכָל דָּבָר, וְלַעֲזוֹרֵר דִּין וְלַהֲלִשִׁין וְלַקְטֵרֵג וְכו'.

וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְרְאוֹת, לְאַכְפִּיא סְטָרָא ד"קֶץ כָּל בְּשָׂר", תַּחַת הַדְּבִוּר שֶׁל הַקְּדָשָׁה וְכו'. וְכִשְׁהוּא בּוֹפֵף אֵת 'רוּחוֹ סְעָרָה', דְּהֵינּוּ: שֶׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנּוּ כָּל הַדְּבִוּרִים שֶׁנִּפְלוּ לְתוֹכוֹ, אַז: "יֵקָם סְעָרָה לְדַמְמָה" (תְּהִלִּים קז, כט).

וְ'תַקּוּן-הַדְּבִוּר': הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁלוֹמְדִין בְּצַר לְאָדָם, בְּעִנְיֹת וּבְדַחְקוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת לִילָה, שְׁאֵז שֶׁלְטָנוּתָא ד"קֶץ כָּל בְּשָׂר" וְכו'.

וּלְפִי הַקְּדָשָׁה שֶׁמְקַדֵּשׁ יְמֵי הַחֹל, בֶּן נִדְחָה זְהֵמַת הַנְּחָשׁ, "קֶץ כָּל בְּשָׂר", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'רוּחַ סְעָרָה', וְעַל-יְדֵי-זֶה עוֹלָה הַדְּבִוּר.

דְּבָה' נוֹפֵל לְבִהַמְיֹת, וְעַל-כֵּן נִתְגַּבֵּר עָלָיו 'כַּח-הַמְדַמָּה', שֶׁהוּא 'כַּח הַבְּהַמְיֹת'.

כִּי "מוֹצִיא דְּבָה הוּא כְּסִיל" (מְשָׁלִי י, יח), וְכִשְׁה'דַּעַת' נִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, נוֹפֵל מ'אַהֲבַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ' ל'אַהֲבַת הַבְּהַמְיֹת', 'כַּח-הַמְדַמָּה', בְּבַחֲיֵנַת (הוֹשַׁע ד, ו): "נָדְמוּ עִמִּי מִבְּלֵי הַדַּעַת". "נָדְמוּ" - הֵינּוּ 'כַּח-הַמְדַמָּה'.

וְלְקוּטֵי-עֲצוֹת, דְּבוּר י: וְעַל-יְדֵי-זֶה נִפְגָּם הַזְּכָרוֹן, וְנוֹפֵל ל'שִׁכְחָה', שֶׁהִיא מִיתַת הַלֵּב, שְׁמַת לְבוֹ בְּקִרְבוֹ, וְאֵינּוּ מַשִּׁים עַל לְבוֹ לְזַכֵּר בְּכָל יוֹם בְּעֵלְמָא-דְּאַתִּי, שֶׁשֵּׁם עֵקֶר הַחַיִּיּוֹת לְנִצָּחַן.

וְלְקוּטֵי-עֲצוֹת, בָּנִים ח: וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵין זוֹכָה לְהַנִּיחַ 'בֶּן זָכָר'. (שְׂאִין מִתְקִימִים לוֹ 'בָּנִים זָכָרִים'. לְקוּטֵי-עֲצוֹת, דְּבוּר יא).

וְלְקוּטֵי-עֲצוֹת, עֵינַיִם ז: גַּם צָרִיךְ לְשַׁמֵּר ה'עֵינַי' מ'כַּח-הַמְדַמָּה. וְאַפְלוּ מִי שֵׁישׁ לוֹ 'רְאִיָּה' יָפָה - יוֹכֵל לְטַעוֹת, עַל-יְדֵי שְׂרוּאָה מְרַחוּק, וְנִדְמָה לוֹ לְהַפִּיךְ מִן הָאֱמֶת. וְכְמוֹ-כֵן הוּא בְּעִנְיֵי-הַשִּׁכְלֵי - כְּגוֹן: לְפַעְמִים שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁחֲבָרוּ נוֹטָה מִן הָאֱמֶת, אוֹ שְׁעוֹשֵׂה כְּגִדּוֹ שְׁלֵא כְּהַגֵּן וְכו', וּמַחְמַת זֶה יֵשׁ בְּלְבוֹ עָלָיו, וְיוֹכֵל לְהַתְּעוֹרֵר מִחֻלְקַת עַל-יְדֵי-זֶה, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁחֹלַק עָלָיו לְשֵׁם-שְׁמַיִם.

וּבְאֱמַת: הַכֹּל בָּא מְטַעוֹת שֶׁל 'כַּח-הַמְדַמָּה' שֶׁהִטְעָה אוֹתוֹ, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ עָלָיו דְּבָרֵי שְׁקָרִים וּבְדוּיִים. עַל-כֵּן צָרִיכִין לָזֶה שְׁמִירָה יִתְרָה, לְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ מְאֹד מְטַעוֹת שֶׁל הַמְדַמָּה. וְזֶה זֹכִינַן עַל-יְדֵי שֶׁשׂוֹמְרִין עֲצָמוֹ מְאֹד מ'לְשׁוֹן-הָרַע' - מ'לְאָמְרוֹ, וּמְלַקְבְּלוּ].

וְלְקוּטֵי-עֲצוֹת, תְּלֻמוֹד-תּוֹרָה מֵא: יֵשׁ חֲדוּשֵׁי-תּוֹרָה שֶׁבָּאִים עַל יְדֵי ה'מְדַמָּה', וְה'רַע' שֶׁבֵּהֶם יוֹתֵר מ'ה'טוֹב, וּמְזִיקִים ל'פְּרֻנְסָה', וְצָרִיכִים לְהַתְּפַלֵּל לְהַנְצִיל מֵהֶם. וְהַתּוֹקֵן לָזֶה: לְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ מְאֹד מ'לְשׁוֹן-הָרַע' - מ'לְאָמְרוֹ, וּמְלַקְבְּלוּ].

ט.

(ח"א נח, י; לְקוּטֵי-עֲצוֹת דְּבוּר יב)

כְּשֶׁהַדּוּר אֵינֶם שׂוֹמְרִים פִּיהֶם מ'לְשׁוֹן-הָרַע', וּמְשַׁאֵר דְּבִוּרִים פְּגוּמִים - עַל-יְדֵי-זֶה נִכְשָׁלִים חֲסִי-זִחְלִילָה 'כְּשָׂרֵי-הַדּוּר' - ב'גְּאוֹת', וְהוּא בְּחִינַת 'גְּלוּת-הַשְּׂכִינָה'.

ת.

(ח"א נח, ה"ז)

צָרִיךְ לְשַׁמֵּר מ'כַּח-הַמְדַמָּה' - וְה'כַּח-הַמְדַמָּה' בָּא עַל-יְדֵי 'לְשׁוֹן-הָרַע' - כִּי 'כַּח-הַמְדַמָּה' הוּא 'כַּח הַבְּהַמְיֹת', כִּי גַם בְּהֵמָה יֵשׁ לָהּ זֶה ה'כַּח-הַמְדַמָּה'. וְה'מוֹצִיא

י.

(ח"א סג; לקוטי-עצות, דבור יד)

על-ידי 'דבורים רעים', כגון 'לשון-הרע', 'רכילות', 'שקרים', וכו', ושאר דבורים רעים, ובפרט פשמוֹדֵר 'לשון-הרע' על צדיקים וכשרים - על-ידי־זה עושים 'פנפים' לה'נחש', שיוכל לעופף ולהזיק להעולם מאד חסוֹשֶׁלום.

הינו: שעל-ידי־זה מתגברת ומתפשטת 'חכמת הפילוסופים והאפיקורסים' בעולם, שהם בחינת 'נחש-הקדמוני' - שמתגברת ומעופפת חכמתם הרעה חסוֹשֶׁלום, ומזיקים מאד מאד להעולם. אבל על-ידי 'דבורים קדושים', עושים 'פנפים' דקדשה'.

יא.

(ח"א קצז)

לשון-הרע של העולם - מזיק ופוגם את העניוּוּת, שאי-אפשר להצדיקים להיות ענוים.

כי 'פגם לשון-הרע', מפריד בין 'ענוה' ל'חכמה'. ואפלו אם יהיה 'ענו', הוא בלא 'חכמה', שאינה 'ענוה' כלום.

וזה היה מעלת 'משה-רבנו' עליו-השלוֹם - שאפלו 'לשון-הרע' לא הזיק לענוותנותו. וזה שכתוב (במדבר יב, א): "וַתִּדְבֹר וְכו' בְּמִשְׁחָה" וכו', שהיה 'פגם לשון-הרע' בעולם, אף-על-פי-כן: "וְהָאִישׁ מִשָּׁה עֲנוּ מְאֹד" (שם, שם ג) - שלא הזיק לו.

[**חיי-מוהר"ן בד:** באנו אליו סמוך לשבועות תקס"ה, ואמר לנו: שעתה אינו יודע כלל! רק זאת נודע לי בעתים הללו: "שעל-ידי 'לשון-הרע' שבעולם, אין הצדיקים יכולין להיות ענוים" וכו'! כמבאר בסימן קצ"ז. - ויתר מזה אינו יודע, ואמר בפרוש: "כמו שאתה אינך יודע, כך ממש אני איני יודע עכשו כלום" וכו' וכו'].

יב.

(ח"א רז; לקוטי-עצות, דבור כ)

כל ה'דבורים', הם בחינת 'גבורות', וצריך להמתיקם על-ידי 'למוד-התורה' ו'דבורים טובים' שמוֹדֵבְרִים.

על-כן צריך לשמר ה'דבור' מאד, ולכלי לדבר 'דבורים רעים', ובפרט 'לשון-הרע' חסוֹשֶׁלום.

מכל-שפן וכל-שפן שצריך לשמר מאד מאד מלדבר חסוֹשֶׁלום על 'צדיק' - כדי שלא יתגברו ה'דינים' חסוֹשֶׁלום, ועל-ידי־זה יכולים לגרם שיפול הצדיק-הדור ממדרגתו, או שיסתלק חסוֹשֶׁלום. ואזי על-ידי 'הסתלקותו' - נשמתו ממתקת 'אלו הגבורות' הנ"ל.

יג.

(ח"ב כז)

מי שהוא 'פרנס' או 'מנהיג', והוא מנהיג בכשרות ובישר, ורואה ומסתכל להטיל המשאוי של מסים וארנוניות על כל אחד בראוי לו בישר, להכביד על-זה ולהקל על-זה בראוי. על-ידי־זה מבטל הארבע מדות רעות: 'עבודה-זרה', ו'גלוי-ערוות', ו'שפיכות-דמים', ו'לשון-הרע'.

יד.

(שיחות-הר"ן צא)

סגלה ל'התמדה' בלמודו: להזהר לכלי לדבר על שום איש ישראלי.

בשיש חסרון באחד מישראל, נמצא שיש חסרון בתורה ששם שרש נשמות ישראל. ועל-ידי־זה אי אפשר לאהב ה'תורה' בשלמות.

אבל בשיזהר מלדבר ולמצא שום 'חסרון' בשום ישראלי, נמצא שאין בה'תורה'

שום 'חפרון', אזי בודאי יאהב את התורה מאד, ויתמיד בה מגדל האהבה.

וזהו (תהלים יט, ח): "תורת ה' תמימה" - כשהיא 'תמימה' בלי שום חפרון, דהינו כשנזקקין לבלתי לדבר ולבלתי למצא שום חפרון בשום ישראל שיהא אות מהתורה, אזי הוא "משיבת נפש" - כי אז דיקא זוכין ל'אהבת התורה', ומרגישים טעם 'מתיקות התורה' ש'משיבה את הנפש.

טו.

(ספורי מעשיות, מעשה יג משבעה בעטלערס - יום החמישי, בעל החטוטרות)

פעם אחת היה שיחה וספור, שהיו אנשים מפארים עצמם בבחינה זו של 'מעט מחזיק את המרבה' וכו'.

ואחד אמר: שה'שתיקה' שלו היא בחינת 'מעט מחזיק את המרבה'.

כי יש עליו 'מקטרגים' הרבה ו'בעלי לשון הרע', שמלשינים עליו הרבה מאד. וכל מה שמלשינים ודוברים ומקטרגים עליו ב'לשון הרע הרבה' - הוא ב'שתיקתו' מתרץ הכל, על ידי מה שהוא שותק לבד - כי הוא עושה רק איזה 'שתיקה', והוא 'תרוץ' על הכל.

נמצא: ש'שתיקתו' הוא 'מעט מחזיק את המרבה'.

טז.

(ספר המדות, עניני 'לשון הרע')

[א] ה'דרכים' - מביאים את האדם ל'לשון הרע', 'עבודה זרה', 'גלויות עריות', ו'שפיכת דמים'. ואלו העברות מפסידין את ה'פרנסה' (דוד ח"ב ו; ממוך ח"ב כב).

[ב] 'הרהורי עבודה זרה', ו'הרהורי זנות', ו'שפיכת דמים', ו'לשון הרע' - הם באים על מי שרגיל ב'נדרים'. אבל נתבטלים על ידי ה'מנהיג' שבעיר המסדר הגבוהות והמסים על כל אחד לפי ערכו שיוכל לסבל (הרהורים ח"ב יב; התנשאות ח"ב ו).

[ג] המספר 'לשון הרע' - הקדוש ברוך הוא אומר לשר של גיהנם: "אני עליו מלמעלה ואתה עליו מלמטה". ותקנתו: יעסק בתורה וישפיל דעתו, גם על ידי זה לא יבא לידי 'לשון הרע' (לשון הרע א).

[ד] על ידי 'לשון הרע' - מגדיל עוונותיו כנגד 'שלוש עברות' (לשון הרע ב).

[ה] מלתא דמתאמרה באפי מרא או באפי תלתא, לית בה משום לשנא בישא (לשון הרע ג).

[ו] האי לשנא בישא, אף על גב דלקבולי לא מבועי, למיחש מיבעי (לשון הרע ד).

[ז] מי שדובר רע על ישראל, לסוף שיחלה על פיו (לשון הרע ה).

[ח] כשאין אהבה בין ישראל, נעשים 'הולכי רכיל'; ועל ידי 'הולכי רכיל', נעשים 'לצים' (אהבה א; לשון הרע ו).

[ט] בני אדם שאוהבים זה את זה, מתר לומר זה לזה מאיזה דבר ששמע מאיזה אדם, גם חברו מתר לקבל דבריו, ואין בו משום 'לשנא בישא' (לשון הרע ז).

[י] על ידי 'לשון הרע' - אין לאדם חשק ללמד, גם מבזה את הצדיק (לשון הרע ח).

[יא] על ידי 'אמת' - נצול מ'לשון הרע' (אמת מג; לשון הרע ט).

[יב] כִּשְׂשׂוּמֵר אֶת־עֲצָמוֹ מִלְּשׁוֹן־הָרַע' -
עַל־יְדֵי־זֶה לֹא יִחַרֶשׁ רָעָה עַל חֲבֵרוֹ (לְשׁוֹן־
הָרַע י').

[יג] מִי שָׂאִין מִקַּבֵּל לְשׁוֹן־הָרַע' עַל צַדִּיק -
עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְהַמְנוֹת עִם הַצַּדִּיקִים
(לְשׁוֹן־הָרַע יא).

[יד] גַּסּוֹת - מֵבִיא אֶת הָאָדָם לְדַבֵּר בְּגִנּוֹת
בְּנֵי־אָדָם (לְשׁוֹן־הָרַע יב).

[טו] לְשׁוֹן־הָרַע אֵין אֹמְרוֹ - עַד שְׂכּוּפֵר
בְּעֵקֶר וְחוּטָא בְּשָׂמִים וּבְאַרְצָ (לְשׁוֹן־הָרַע יג).

[טז] מִתֵּר לֹאֹמֵר לְשׁוֹן־הָרַע', עַל 'בַּעַל
הַמַּחֲלָקֶת' (לְשׁוֹן־הָרַע יד).

[יז] 'מוֹצִיא שֵׁם רָע' עַל חֲבֵרוֹ, אֵין לוֹ
מַחִילָה עוֹלָמִית (לְשׁוֹן־הָרַע טו).

[יח] עַל־יְדֵי לְשׁוֹן־הָרַע' - אֵין מִקַּבֵּל פְּנֵי
הַשְּׂכִינָה (לְשׁוֹן־הָרַע טז).

[יט] הַמְּסַפֵּר בְּלְשׁוֹן־הָרַע', וְהַמְּקַבְּלוֹ -
רְאוּי לְהַשְׁלִיכוֹ לַכְּלָבִים (לְשׁוֹן־הָרַע יז).

[כ] תִּקּוֹן לְלְשׁוֹן־הָרַע': 'אִמִּירַת הַקְּטָרֶת'
(לְשׁוֹן־הָרַע יח).

[לקוטי־הלכות, קריאת־שמע ב: ז] שְׂאֵמְרוּ רַז"ל
(ערכין טז): "קְטָרֶת מְכַפֵּר עַל לְשׁוֹן־הָרַע" - כִּי עֵקֶר פְּגַם
לְשׁוֹן־הָרַע' - שְׂמוּצָא מוֹם בְּיִשְׂרָאֵל וּמִקְטָרֵג עָלָיו, וְעַל־
יְדֵי־זֶה יִכּוֹל לְהַרְחִיקוֹ מִן הַקְּדֻשָּׁה. וְעַל־כֵּן הַחֲטָא גְדוֹל
מְאֹד רַחֲמָנָא־לְצַלְן - כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ חָפֵץ חֶסֶד, וְרוֹצֵה
לְקַרֵּב אֶפְלוֹ פּוֹשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְרַחֵק, כִּי אֲדַרְבָּא: אֲנִי
צָרִיכִין דִּיקָא לְהַכְנִים בְּחִינַת הָעֲצָבוֹת' בְּתוֹךְ הַשְּׂמֻחָה' -
שְׂזָה בְּחִינַת לְקַרֵּב דִּיקָא הַפּוֹשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל' בְּתוֹךְ הַקְּדֻשָּׁה.
וְעַל־כֵּן "קְטָרֶת מְכַפֵּר" - כִּי "קְטָרֶת עִם חֲלִבָּה מְרֻמֵּז: עַל
צְרוּף וְקִרְבַּת פּוֹשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל" (פְּרִי־תוֹת ו:), וְעַל־כֵּן הוּא
מְכַפֵּר עַל לְשׁוֹן־הָרַע'.

[כא] עַל־יְדֵי לְשׁוֹן־הָרַע' - נְגַעִים' בָּאִים
עָלָיו, וּמִגְדִּיל עוֹזְנוֹת עַד לְשָׂמִים, וְרְאוּי
לְסַקְלוֹ בְּאֶבֶן (לְשׁוֹן־הָרַע יט).

[כב] עַל־יְדֵי לְשׁוֹן־הָרַע' - נִתְפָּס בְּתַפְסָה'
(לְשׁוֹן־הָרַע ח"ב א; פְּדִיּוֹן־שְׁבוּיִם ח"ב ז).

[כג] עַל־יְדֵי לְשׁוֹן־הָרַע' - נוֹפְלִים
בְּמַלְחָמָה (מְרִיבָה עט).

[כד] מִי שָׂאִין אֹמֵר לְשׁוֹן־הָרַע', הוּא
מְנַצֵּחַ (מְרִיבָה פ).

[כה] אֵין הַגְּשָׁמִים נִעְצָרִין, אֶלָּא עַל מְסַפְּרֵי
לְשׁוֹן־הָרַע' וְכוּ' (מְמוֹן כו).

[כו] מִי שְׂכָלֵב נָשָׂךְ אוֹתוֹ, בְּיָדוֹעַ שְׂקַבֵּל
לְשׁוֹן־הָרַע', אוֹ שְׂפִיפֵר לְשׁוֹן־הָרַע' (עֲנֵשׁ כו).

[כז] מִתֵּר לְהַתְפַּלֵּל עַל 'בַּעַל לְשׁוֹן־הָרַע':
שְׂיָמוֹת, וְשִׂישְׁתַּבַּח תּוֹרָתוֹ, וְשִׁלָּא יִהְיֶה לוֹ
חֵלֶק לְעוֹלָם־הַבָּא, וְשִׁלָּא יִהְיֶה לוֹ בְּנִים
חַכְמִים (תְּפִלָּה כו).

יז.

(לקוטי־הלכות נְטִיאת־תְּפִיִּים ה, יב)

עַל־יְדֵי 'דְּבוּרִים־רָעִים' שֶׁל 'לִיצְנוֹת'
וְדַרְכֵי־לֹת' וְלְשׁוֹן־הָרַע' וְדְבָרִים־
בְּטָלִים' וְנִבּוּל־פֶּה', וּבְפָרֵט עַל־יְדֵי 'לִיצְנוֹת'
וְלְשׁוֹן־הָרַע' שְׂמַדְבָּרִים עַל הַצַּדִּיקִי־הַאֲמַת
וְאֲנִישֵׁיהֶם־הַפְּשָׁרִים - עַל־יְדֵי־זֶה בּוֹדְאֵי
מִתְרַחֲקִים מִהַשְּׁלֵשׁ נִקְדוֹת' הַמְּבָאָרִים
בְּתוֹרָה ח"א לֵד: 'וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכֶּת
בְּהַנִּים".

כִּי כְּמוֹ שֶׁהַצַּדִּיקִים וְהַפְּשָׁרִים מְאִירִים
הַנִּקְדוֹת־טוֹבוֹת בְּיִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי
דְּבוּרֵיהֶם הַפְּשָׁרִים וְהַטּוֹבִים' - כְּמוֹ כֵּן
לְהַפְּךָ: עַל־יְדֵי 'דְּבוּרִים־רָעִים' שֶׁל בְּחִינַת
בְּלָעַם וְסִיעֶתוֹ, מְרַחֲקִים מְאֹד מִהַנִּקְדוֹה'.

יח.

(לקוטי־הלכות בְּרַפְת־הַפְּרוֹת ג, י - עַל־פִּי

לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"א לז, דְּרָשׁוּה' וְעֵזוּ')

"עַל־יְדֵי לְשׁוֹן־הָרַע נִפְגָּם הַזְּכָרוֹן" (לְקוּטִי־
מוֹהַר"ן ח"א נד) - כִּי הַזְּכָרוֹן הוּא

ה'נֶפֶשׁ', ועקר 'התגלות-הנפש' הוא על-ידי ה'כבוד'. ועל-כן צריכין לזהר מאד לכבד את כל אחד מישראל בכל מיני כבוד - כפי שיתגלה ה'נפש' וה'זכרון' כנ"ל.

ועל-כן 'עוון לשון-הרע' חמור מאד - פי על-ידי שמדבר 'לשון-הרע' על אחד מישראל, נמצא: שמבזה נפש מישראל חסוֹשֵׁלוֹם, ואז אין הנפש יכול להתגלות, ועל-כן הוא פוגם ה'זכרון', שהוא ה'נפש' שמתגלה על-ידי ה'כבוד' דיקא, שהוא ההפך מ'לשון-הרע'.

יט.

(לקוטי-הלכות שבת ז, לב)

"לשון-הרע שקול כנגד שלש עבירות, 'עבודה-זרה', 'גלוי-עריזות' ו'שפיכות-דמים'" (ערכין טו:), שהם כנגד ה'שלש נקודות': 'משה' 'יהושע' ו'אהל-מועד' - 'נקדה-העליונה' 'נקדה-התחתונה' ו'וא"ו שבתוך האלה'.

והוא גדול שבכלם - פי על-ידי 'לשון-הרע' מפריד אלוף, בחינת (משלי טז, כח): 'ונרגן מפריד' וכו' - פי מפריד בין 'כלל-ישראל' בחינת 'נקדה-התחתונה', ובין ה'צדיק' 'נקדה-העליונה' וכו'. פי עקר 'לשון-הרע': כשמדברים על הצדיק והגלוים אליו.

ואפלו כשמדברים על שום אחד מישראל - כפי ה'לשון-הרע', כן מעוררין חסוֹשֵׁלוֹם קטרוג עליו, להפרידו חסוֹשֵׁלוֹם מה'נקדה' וכו'.

ועל-כן עקר התקון: הוא 'שלום' - שבשביל-זה צריכין להיות כמדבר, ולסבל 'שפיכות-דמים', ויהיה "מן

השומעים חרפתם ואינם משיבים" (שבת פח: יומא כג. גטין לו:) - עד אשר "ישוּבוּ הַמָּה אֵלֵינוּ" וכו' (ירמיה טו, יט).

נ.

(לקוטי-הלכות, רבית ה, טז)

יש שטעותו דק, ויש שטעותו דק מן הדק מאד, עד שמצאנו כמה צדיקים גדולים שטעו לפעמים באיזה דין והנהגה, כמדבר בדברי רז"ל הרבה. ובדאי פונתם היתה רצויה לשמים באמת, אבל טעו עצמן לפעמים.

בפרט בענין 'מחלקת', פי "ברית פרוטה ללשון-הרע" (מועד-קטן יח. סנהדרין קב.), עד ש'שאל-המלך' שהיה צדיק גדול מאד, "כִּבְּן שָׁנָה בְּלֹא חֲטָא" (יומא כב:), ועל-ידי רבוי לשון-הרע טעה, עד "שהרג נב עיר הכהנים" וכו' (שמואל-א כב, יט), וכיוצא בזה הרבה.

פי בזה העולם נפל ה'אמת' מאד, עד שאפלו 'צדיקים גדולים' ו'חכמים אמתיים', קשה להם לעמד על ה'אמת' לאמתו.

נא.

(לקוטי-הלכות, שלוח-הקן הלכה ה, יח - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סג, 'סוד פנינת המילה', המובא לעיל)

על-ידי 'פגם-הדבורים', בפרט על-ידי 'לשון-הרע', מכל-שפן כשמדברים 'לשון-הרע' על פשרים וצדיקים-אמתיים - על-ידי-זה עושים 'כנפים' לה'נחש'.

שעל-ידי-זה מתגבר בו בחינת 'חכמות' של שקר' ו'כפירות', שנמשכים מ'חכמת יון' שהוא 'זהמת-הנחש'.

שְׁעַל-יְדֵי-זָה בָּאִים עָלָיו 'קִשְׁיֹת וְעַקְמֵימִיּוֹת שְׁבַלְב' הַרְבֵּה, מִחֻמַּת שְׂרוּצָה לְיֹשֵׁב וּלְתַרְץ הַכֹּל, וְלִידַע כָּל דָּבָר מִה שְׂאִין שִׁיָּד לֹו כָּלֵל וְכו'.

וְעַקַר הַתְקוּן: עַל-יְדֵי 'דְבוּרִים קְדוּשִׁים', שִׁישְׁמֹר אֶת-עֲצָמוֹ מֵעֲתָה מְאֹד מ'דְבוּרִים-רָעִים', וְיִרְבֶּה לְדַבֵּר דְבוּרִים קְדוּשִׁים שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וּבִפְרָט לְהַרְבוֹת בְּתְפִלָּה וּתְחִנוּנִים וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוּנוֹ.

וְעַל-יְדֵי-זָה יַעֲשֶׂה וְיִתְקַן בְּחִינַת 'כְּנָפִים דְקַדְשָׁה', שֶׁהֵם בְּחִינַת (ישעיה נז, יט): "שְׁלוֹם לְרַחֲוֹק וְלִקְרוֹב" - שְׁעַל-יְדֵי-זָה מְכַנְיְעִים 'כְּנָפִים שֶׁל הַנְּחָשׁ', שֶׁהֵם הַהֶפְדָּ מְזָה.

וּכְלִ-זָה הוּא בְּחִינַת 'תְּקוּף הַגַּם שֶׁל חֲנֻכָּה', שֶׁעָקְרוּ הָיָה לְהַכְנִיעַ 'מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה', שֶׁהֵם 'חֲכָמֵי הָאֲפִיקוֹרְסִים', שֶׁעָקְרָם הֵם 'חֲכָמֵי יוֹן', 'חֲכָמַת יוֹנִית' וְכו' - וְכָל פֶּחַם הָיָה: עַל-יְדֵי 'דְבוּרִים-רָעִים', שֶׁהֵם 'לְשׁוֹן-הָרַע' וְכו'.

וְעַל-כֵּן עָקַר הַכְּנַעְתָּם הָיָה: עַל-יְדֵי 'דְבוּרִים קְדוּשִׁים', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'כְּנָפִים-דְקַדְשָׁה' הַנ"ל - שֶׁהֵם בְּחִינַת 'תְּפִלָּה וּתְחִנוּנִים וְצַעֲקוֹת וְזַעֲקוֹת' שֶׁהִרְבּוּ מִתְּתִיחוּ וּבָנְיוֹ הַצַּדִּיקִים שֶׁהָיוּ אֲז, לְהַתְפַּלֵּל וְלַצַּעֲק לְהַשִּׁי-תְפַרֵּךְ, כַּמְבֹאָר בַּסְּפָרִים.

כִּי עָקַר הַכְּנַעְתָּם יוֹן הַרְשָׁעָה, שֶׁהוּא עָקַר 'זְהֻמַּת-הַנְּחָשׁ' - הוּא עַל-יְדֵי 'דְבוּרִים קְדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה וּתְפִלָּה, וּבִיּוֹתֵר עַל-יְדֵי 'תְּפִלָּה', שְׁעַל-יְדֵי-זָה נַעֲשִׂים 'כְּנָפִים דְקַדְשָׁה', שֶׁמְכַנְיְעִים 'כְּנָפִים שֶׁל הַנְּחָשׁ' הַנ"ל.

נב.

(לקוטי-הלכות, גזיקין ד, לד)

עַל-כֵּן קוֹרִין בְּאֵלוֹ הַיָּמִים (שֶׁל יְמֵי הַסְּפִירָה - בְּשָׁנָה פְּשוּטָה) 'פְּרֻשַׁת מְצֻרַע', שֶׁהוּא 'בַּעַל לְשׁוֹן-הָרַע', "שְׁחֵמוֹר מְכַל הָעוֹנוֹת" (עֲרֻכִין טו:). - מִחֻמַּת שְׂאִינוֹ מְסַתְּפֵל עַל הַטּוֹב וְכו' [וְזָה כָּל עֲנִין יְמֵי הַסְּפִירָה, עֵינֵי-שָׁם].

וְזָהוּ (שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲרַח חַיִּים, תְּכַח, ד): "סְגָרוֹ [לְשׁוֹן 'מְצוּרַע מְסָגֵר'] וּפְסָחוֹ".

עַל-כֵּן שָׁם בְּפִרְשָׁה הַזֹּאת (שֶׁל עֲנִינֵי מְצוּרַע - בְּפִרְשַׁת תְּזַרֵּעַ) מְרַמֵּז 'פְּגָם קִרְח' שֶׁחֹלֵק עַל 'מְשָׁה' - שְׁמָסֵר נַפְשׁוֹ עַל הַגְּרוּעַ שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ויקרא יג, מ): "וְאִישׁ כִּי יִמְרַט רֹאשׁוֹ קִרְחַ הוּא" (עֵינֵי בְּפִרְשַׁת תְּזַרֵּעַ בַּפְּסוּק הַזֶּה מְשִׁיחֻת-הַר"ן). וְעָקַר פְּגָמוֹ הָיָה בְּעֲנִין הַ'שְׁעָרוֹת' [שְׁעָרוֹת-טוֹבוֹת] הוּא עֲנִין 'נְקֻדוֹת-טוֹבוֹת'. עֵינֵי-שָׁם].

"מִים חַיִּים" (ויקרא יד, ה)

נג.

(ספר-המדות, רפואה ח"ב ג)

לְצַרְעַת', מְזִיק דְבוּרִים מְלוּחִים', וּרְפוּאָתוֹ: "מִים חַיִּים" (ויקרא יד, ה). וְסִימָן לְדַבֵּר (איוב לו, כז): "יִגְרַע נִטְפֵי מַיִם" - הֵינּוּ 'צַרְעַת' הַבָּא מִהַתְגַּבְּרוֹת הַדָּם עַל הַמַּיִם, שֶׁבּוֹ "יִזְקוּ מִטֵּר לְאֹדוֹ" (איוב שם - יִזְקוּ לְשׁוֹן הַזֶּקֶן).

"הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ מְזוּבוֹ" (ויקרא טו, ג)

נד.

(ח"ב ה, ו-ז-ח-יא-יד-טו-בסוף)

עַל-יְדֵי הַנְּאֻה' שֶׁל מְנַהֲיֵי-הַדּוֹר' - מְגַבִּירִים 'תְּאוֹת-נְאוּף' בְּעוֹלָם,

”וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם” (ויקרא טו, יג)

– עֲנִינִי טְבִילָה בַּמְקוּהָ –

תנאי וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם – במי מקוה. (יומא לא.)

אמר רבי ינאי: **שְׂמַעְתִּי שְׂמַחְלִין בָּהּ, וְשִׂמְעַתִּי שְׂמַחְמִירִין בָּהּ. וְכָל הַמַּחְמִיר בָּהּ עַל-עַצְמוֹ, מְאִרְכִּין לוֹ יָמָיו וְשָׁנֹתָיו.** (ברכות כב.)

[רש"י: "שְׂמַחְלִין בָּהּ" – בְּמִקְוֵה אֲוֹת, אוּ בְּנִתְיֵנֶת תְּשִׁיעָה-מְבִינִי. "שְׂמַחְמִירִין בָּהּ" – בְּאַרְבַּעִים סָאָה.].

דע: כי מסורת קבלה היא בידינו מחכמי האמת: ש'ארבע מאות' פתות הטמאה שורות על הטמא, וכדי להעביר אותן הפתות של רוח הטמאה, צריך 'ארבעים סאה מים'. (חסד-לאברהם – מעין ב, נהרנט)

גם בענין השגת האדם, אין לך דבר שמועיל כמו הטהרה והטבילה שיהיה האדם טהור בכל-עת. ומורי (האריז"ל) זלה"ה, עם היות שהיה לו חולי השבר שהקור מזיק לו, עם-כִּלְיָה לא היה מונע מלטבל בכל-עת. (עץ-חיים, הקדמת שער-ההקדמות)

סוד ה'מקוה' – הוא סוד הו"ה שיהמקוה בו ארבעים סאה, וכן הו"ה בו ארבע אותיות, כל אות פולקת עטור, והינו סוד (ירמיה יז, ג): "מקוה ישראל ה'", והבן בזה מה שכתוב (יומא פ"ח מ"ט): "מה מקוה מטהר הטמאים, אף הקדוש-ברוך-הוא מטהר את ישראל" – דהינו: טהרת נשמותיהם הדבקות בשמו. נמצא: הטובל הוא דבק בהו"ה ממט לטהר גופו ונפשו, גופו במים ונפשו ברוחניות השם השורה שם, ובזה לא יזיקהו אפילו יהיה המים קרים, כי מאחר שהוא דבק בהו"ה, אי-אפשר שיבוא לו הזק. (ראשית-חכמה, שער-האהבה, פ"א)

ביציאת האדם מה'מקוה' – הרי נתקנו אבריו ונשמתו, והרי הוא ח'דש', ואין ל'חיצונים' חלק בו, וירגיש האדם בעצמו רוח חדשה מניצוץ הנשמה שחזרה אליו. (שם)

קבלה בידינו מהבעל-שם-טוב זצ"ל: כי בטצריך למקוה וטובל עצמו פעם אחת, לא יזיק לו בשום אופן. (מסמרת השלום קאדינאו, השקמת-הבקר סימן ב)

בה.

(ח"א נו, ז)

'שבועות' – הוא חסד עליון ורחמים גדולים. וזה בחינות ה'מקוה

של שבועות, שהיא בחינות 'מקוה של שער-החמשים', שהוא שער העליון מחמשים שערי בינה' (שער-הפנונת ופרי-עץ חיים, חג השבועות), שהוא בחינות 'שכל ודעת עליון, בחינת חסד עליון ורחמים גדולים'.

וְעַל-יְדֵיָּהּ בָּא הַשְּׁחַתְתָּ-זָרַע חֲסִי-שְׁלֹמֹם (לקוטי-עצות 'ברית' טו), **בְּחִינַת (ויקרא טו, ג): "הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ מִזִּבּוֹ", בְּחִינַת 'הוֹתֵם דְּסִטְרָא-אַחְרָא' [על האדם שלא יוכל לצאת מקוה (לקוטי-עצות שם)].**

וְעַל-יְדֵי 'חַרְבַּ הַגְּאוּהָ דְקַדְשָׁה', מְתַגַּבְרִים עַל 'תְּאוֹת-נְאוּף'.

וְלִהְיֶצֶל מְזָה: הוא על-ידי ה'מגנים שבדור', "מגני ארץ" (תהלים מז, י) – שְׂמַגְנִים עָלֵינוּ וּמְצִילִין אוֹתָנוּ – כִּי מְכַנְיַעִין ה'חֹתֵם דְּסִטְרָא-אַחְרָא' שְׁנַעֲשָׂה עַל-יְדֵי ה'גְּאוּהָ, וּמַעֲלִין 'לְחֹת הַגּוֹף' מְבַחֲנִית (ויקרא טו, ג): **"הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ" – לְבַחֲנִית 'חֹתֵם-דְּקַדְשָׁה, בְּחִינַת 'תְּפִלִּין', מַחֲיין'.**

כִּי עַל-יְדֵי שְׂמַכְנִיעִין 'תְּאוֹת-נְאוּף, וְאִין יוֹצֵאִין 'לְחֹת' וְ'שְׂמֻנוּנִית' הַגּוֹף לְחוּץ – עַל-יְדֵי-זֶה עוֹלִין ה'לְחֹת' אֶל ה'מַח', וְנַעֲשָׂה 'שְׂמָנִים', שִׁזָּה עֵקֶר ה'מַחֲיין'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂין 'דְּבוּרִים בְּשָׂרִים, לְהַחֲיִית וּלְהַשִּׁיב אֶת ה'נְשָׁמוֹת הַנְּפֹלוֹת' וכו'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת "שְׂמִינֵי-עֶצְרַת", שְׁאֵז הַנְּקַבָּא עוֹצְרַת הַטְּפָה" (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שְׂמִינֵי-עֶצְרַת), וְאִינָּה נִשְׁחַתֶּת – שְׁנַתְּתַקֵּן בְּחִינַת: **"הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ".**

וְעַקֵּר תַּקּוּן הַמַּח: הוא כפי שבירת תאוה זאת – הִינוּ: כְּשִׂמְתַּגְּבִיר עַל הָאָדָם ה'הִרְהוּרִים' מֵאֵד מֵאֵד, וְהָיוּ יְכוּלִין לְבֹא עַל-יְדֵי-זֶה ל'מְקַרְה-לִלְיָה' (דברים כג, יא) חֲסִי-שְׁלֹמֹם, בְּחִינַת "הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ". וּמְתַגַּבְרִים מֵאֵד לְשִׁבְרָה וּלְגִרְשָׁה ה'הִרְהוּרִים, וְלִהְיֶשֶׁף מְחַשְׁבוֹת-קְדוּשׁוֹת – עַל-יְדֵי-זֶה מַעֲלִין מ'הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ' – לְבַחֲנִית 'תְּפִלִּין' שֶׁהֵם 'חֹתֵם-דְּקַדְשָׁה' (לקוטי-עצות שם).].

יז וְזֶה בְּחִינַת מ'ן' - בְּחִינַת מִקְנֵה שֶׁל שַׁעַר הַגְּיוֹן [מ"ן ראשי-תבות - מ'קנה גיון], שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת גְּדוֹלָה, כִּי ה'מִן' בְּחִינַת דַּעַת.

נו.

(ח"א נו, ז)

ה'מִקְנֵה' מוֹשִׁיעַ בְּכָל ה'צָרוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יִרְמְיָה יד, ח): "מִקְנֵה יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעוֹ בַּעַת צָרָה" - כִּי הוּא חֹסֵד עָלְיוֹן, שְׁמוֹשִׁיעַ מִכָּל ה'צָרוֹת.

וְעַל־כֵּן ה'מִקְנֵה' מְטַהֵר מִכָּל ה'טְמָאוֹת וּמִכָּל ה'חֲטָאִים, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יחזקאל לו, כח): "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וַיִּטְהַרְתֶּם" וכו'.

נז.

(לקוטי-עצות, עניני 'מקנה' - על-פי ח"א נו הנ"ל)

[א] 'טְבִילוֹת מִקְנֵה' - מְבַטֵּל ה'פְּעַם, כִּי עַל־יְדֵי 'טְבִילוֹת מִקְנֵה', נִמְשָׁךְ 'דַּעַת' (פְּעַם ד).

[ב] עַל־יְדֵי 'טְבִילַת מִקְנֵה' - נִמְשָׁךְ 'דַּעַת', וּמְבַטֵּל ה'מַחְלֻקוֹת' (מחלקת-ומריבה טז).

[ג] 'טְבִילַת מִקְנֵה' - מוֹשִׁיעַ מִכָּל ה'צָרוֹת חֲסוֹדוֹשְׁלוֹם, וּמְטַהֵר מִכָּל ה'טְמָאוֹת וּמִכָּל ה'חֲטָאִים, כִּי 'מִקְנֵה' מִמְשִׁיךְ 'דַּעַת וְחֹסֵד עָלְיוֹן מְאֹד' (מקנה א).

[ד] עַל־יְדֵי 'טְבִילַת מִקְנֵה' - ה'פְּרִנְסָה' בְּנִקְל, וְנִתְבַטֵּל ה'מַחְלָקַת' וְה'פְּעַם, וְזוֹכָה לְשִׁלוֹם, וְל'רַחֲמָנוֹת, וְל'דַּעַת גְּדוֹלָה. וְזוֹכָה ל'רְפוּאָה, וְל'חַיִּים וְאִרְיכוֹת־יָמִים, וְל'עוֹרֵר בְּנֵי אָדָם לְהַשְׁמִיט־בְּרַךְ (מקנה ב).

[ה] עַל־יְדֵי 'טְבִילַת מִקְנֵה' - נִמְשָׁךְ 'דַּעַת', וְזוֹכֵין ל'רְפוּאָה' (רפואה ד).

נח.

(ח"ב כנג)

'מִקְנֵה' אֵינָה מְזַקֶּת כָּלֵל, וְה'דֹּאקְטֵעַר' שִׁיאָמַר 'שְׁמִזְקַת' - אֵינֹו דֹּאקְטֵעַר' כָּלֵל. אֲדַרְבָּה: 'טְבִילַת מִקְנֵה' טוֹבָה מְאֹד ל'בְּרִיאוֹת הַגּוֹף'.

כִּי יֵשׁ נְקָבִים קְטַנִּים הַרְבֵּה בְּגוּפוֹ שֶׁל אָדָם, וְהֵם נְקָבֵי הַזַּעֲהָ, שְׁדָרְךָ שֶׁם יוֹצֵא הַזַּעֲהָ מִן הָאָדָם, וְהֵם צָרִיכִין לְפָתַח, כִּי אִם נִסְתָּמִין, יוֹכֵל לְפַל ל'חֲלָשָׁה' חֲסוֹדוֹשְׁלוֹם. וְעַל־יְדֵי 'טְבִילָה בְּמִים' נִפְתָּחִין נְקָבֵי הַזַּעֲהָ, וְזֶה טוֹב מְאֹד ל'בְּרִיאוֹת־הַגּוֹף'.

רַק שְׂלֵא יִהְיוּ ה'מִים, קָרִים בְּיוֹתֵר - כִּי אִז מֵיָא מְטַרְשֵׁי ל'ה'נְקָבִים' הַנ"ל. אֲבָל כְּשֵׁאִין הַמִּים קָרִים מְאֹד, אִזִּי הַטְּבִילָה בָּהֶם טוֹבָה מְאֹד.

נט.

(שְׁבַח־הַר"ן ח"א יט)

הָיָה רָגִיל מְאֹד בִּימֵי קְטַנּוֹתוֹ וּבִימֵי יְלָדוֹתוֹ, לְרוּץ בְּכָל פְּעַם עַל קֶבֶר הַבַּעַל־שֵׁם טוֹב וְכוּ'. וְהָיָה רָגִיל לִילָךְ לְשֵׁם בְּפִילָה.

וּבְזָמַן הַחֹרֵף בָּעַת שְׁהִיָּה הַקְּרִירוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, הָיָה הוֹלֵךְ לְשֵׁם בְּפִילָה, וּמְשֵׁם חֹזֵר וְהוֹלֵךְ אֶל הַמִּקְנֵה.

וְהָיָה שֶׁם מִקְנֵה חוּץ לְמִרְחָץ, וּמִקְנֵה אֶחָד בְּתוֹךְ הַמִּרְחָץ, וּבָחַר לוֹ לִילָךְ בְּהַמִּקְנֵה שְׁחוּץ לְמִרְחָץ, בָּעַת הַקְּרִירוֹת גְּדוֹלָה, וּכְבֵר הָיָה קָר לוֹ מְאֹד מִחֲמַת שְׂבָא מִהַקֶּבֶר הַנ"ל וְכוּ' - אֲפִי־עַל־פִּי־כֵן אַחַר כָּל־זֶה הָיָה הוֹלֵךְ דּוֹקָא לְטַבֵּל בְּהַמִּקְנֵה שְׁהִיָּתָה עוֹמֵדָת בַּחוּץ, כְּדֵי לְסַגֵּף עַצְמוֹ. וְכָל־זֶה בְּהַצְנַע בְּפִילָה.

וְשָׁמַעְתִּי מֵאֶחָד שִׁיאָמַר שֶׁשָּׁמַע מִפִּיו הַקְּדוֹשׁ: שְׁבַעַת שְׁעָשָׂה הַנְּהַגוֹת אֵלֹו, לֹא הָיָה כִּי־אִם בֶּן שָׁשָׁה שָׁנִים.

לב.

(שיחות-ה'ר"ן קפה)

צוה לרוב אנשים: שיזהרו לילך למקוה לטבל, בימים שאין אומרים בהם תחנון.

[הקדמה לתקון-הפללי: ואמר (רבנו ז"ל): שבימים שאין אומרים תחנון, כגון ביומי דניסן וכיוצא, המובאים בשלחן-ערוב ארזח-חיים (סימן קלא, סעיפים דהה"ד) - צריכין להיות רגיל ביותר בטבילת מקוה].

ואבני"ה-ברזל, שיחות-וספורים מרבנו ז"ל ו: פעם אחת בראש-הודש, כשהתחילו להתפלל 'הודו' כנהוג - הלך רבנו ז"ל אל רבי נפתלי ואמר לו: "נפתלי מקוה"?! - ויען ויאמר: "אלך אחר התפלה" - אמר לו רבנו ז"ל: "ראש-הודש דארף מען פריער גיין אין וואסער אריין" [בראש-הודש צריכים קדם להפגס אל תוך המים!] - ותכף חלץ רבי נפתלי את הטלית והתפלל, והלך אל ה'מקוה'.

לג.

(שיחות-ה'ר"ן רצח)

ב'ערב יום-הכפורים' האחרון לפני הסתלקותו הקדוש באומאן - בא לפניו איש אחד מאנשיו שנחלש, וספר לפניו חלשתו. ועמד שם עוד אחד שאמר: "שחולאתו הכבידה בשביל שהלך היום למקוה לטבל"!

ענה רבנו ז"ל: "למה אתם תולים הכבדת החולאת במצוות, טוב וראוי יותר שתתלו בעברות"!

לד.

(חיי-מוה"ר"ן רלא)

שמעתי מאחד ששמע מרבנו ז"ל: שספר לו מעצם הקדשה שלו בילדותו: שבהיותו ילד קטן, רצה להיות ירא-שמים, והיה חפץ לקבל שבת בקדשה גדולה פראוי, והלך למרחץ, וטבל בזריזות סמוך אחר חצות מיד. ויצא מהטבילה, ובא לביתו ולבש בגדי-שבת, ונכנס לבית-המדרש וכו'. כמדמה שאמר: שהיה אז בן ששה שנים:

וכל-כף היה מצנע בעבודתו מבני-אדם, עד שפעם אחת הלך למקוה בבקר בחורף, ובא מהטבילה, והפאות היו לחות מהמים. ותמהו עליו העולם: שבהרף יהיה האדם חופף ראשו בקרירות כזה - פי לא עלה על דעתם שהיה במקוה, רק סברו: שחפף ראשו. והיו מחזיקים זאת למעשה נערות' שלו, כי היה מצנע מאד מאד בעבודתו.

ל.

(שיחות-ה'ר"ן קמא)

בתחלה אמר: "שתקון הראשון הוא ה'מקוה, שצריכין לטבל במקוה" [דאם ערשטע איז מקוה]! - ואחר-כך גלה ה'תקון' לומר 'עשרה קפיטל תהלים'!

ופעם אחת אמר: שצריכין לזהר מאד לטבל באותו היום דיקא שיהיה האדם בלתי טהור. ואפלו אם לא יוכל בבקר, על-כל-פנים יטבל באותו היום, אפלו "לפנות ערב" (דברים כג, יב).

מי שיוכל לילך למקוה ואחר-כך יאמר (התקון-הפללי) בודאי מה טוב. אך אפלו אנוס שאי אפשר לו לטבל, כגון 'חולה' או 'בדרך' - אף-על-פי-כן אם יאמר, אשרי לו! פי הם תקון גדול ונורא מאד.

[וב'שיחות שאחרי ספורי-מעשיות': שטוב מאד לטבל תכף ומיד! - נמצא להלן].

לא.

(שיחות-ה'ר"ן קסא)

אחר התענית משבת לשבת, היה הולך ביום ששי לטבל ב'מקוה קר' מאד, ועמד בתוך המקוה כשתי שעות רצופים.

[חיי-מוהר"ן קפד; ימי-מוהרנ"ת ח"א ט: דרכו (של רבנו ז"ל) היתה תמיד: לילך למרחץ ביום ששי תכף סמוך אחר תצות. (ענין בלקוטי-מוהר"ן ח"א יט, ה - ענין יחיצת מים חמין בערב-שבת)].

לה.

(חיי-מוהר"ן תעה)

ב'דָרְךָ' צְרִיכִין לְזַהַר בְּטְבִילַת מְקוֹנָה' - כִּי 'מְקוֹנָה' מְסַגֵּל לְהַנְצִיל מ'רוֹצְחִים'.

לו.

(ספורי-מעשיות, מעשה י מבערגער ועני)

תְּכַף נִבְהַל וְנִזְכַּר מַה שֶּׁעָשָׂה דָבָר כְּזֶה וְכוּ'. וְהֵלֶךְ וְהִטְמִין עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ 'בּוֹר' אֶחָד שֶׁל 'מִי גִשְׁמִים' וְכוּ', וְלָקַח ה'בוֹר' לְעֵדוּת וְכוּ', וְהֵלֶךְ עוֹד וְהִחְבִּיא עִמָּה בְּתוֹךְ 'מְקוֹנָה' וְכוּ', וְלָקַחַהּ ה'מְקוֹנָה' לְעֵדוּת וְכוּ'.

וְכֵן הִחְבִּיא עֲצָמוֹ עִמָּה בְּמְקוֹמוֹת אַחֲרִים כִּיּוֹצֵא בְּאֵלוֹ, דְּהֵינּוּ ב'שְׂבָעָה מְקוֹמוֹת שֶׁל מִים: (א) בּוֹר. (ב) וּמְקוֹנָה. (ג) וְאַגְמִים. (ד) וּמַעְיָן. (ה) וּנְחָלִים. (ו) וּנְהָרוֹת. (ז) וַיְמִים. וְכוּ'.

אִמְרָה הַקְּסָרִית לְבַתָּה: תְּדַעִי, שֶׁזֶה ה'בֵּן שֶׁל הַבְּעֵרְגֶּעֶר, הוּא ה'חֶתֶן' שֶׁלְךָ וְכוּ'. וְסִפְרָה לָּהּ הַמַּעֲשֵׂה הַנִּלְוֵה וְכוּ', וְאִיךְ ה'בְּעֵרְגֶּעֶר' מָסַר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבְלִי, וְהָיָה עִמִּי בְּזֵי מְקוֹמוֹת הַנִּלְוֵה וְכוּ', וְלָקַחְתִּי אוֹתָן הַזֵּי מְקוֹמוֹת לְעֵדוּת וְכוּ'. תְּדַעִי שֶׁהוּא ה'חֶתֶן' שֶׁלְךָ וְכוּ'.

וְהִלְכָה ה'בֵּת' וְשִׁלְחָה כְּתָב אֶל 'בֵּן הַבְּעֵרְגֶּעֶר' וְכוּ': "שְׁחִיא מְחֻזָּקָת עֲצָמָה בּוֹ, וְהוּא ה'חֶתֶן' שֶׁלָּהּ וְכוּ', וְצִיָּרָה כָּל הַמְקוֹמוֹת שֶׁהִחְבִּיאָה אִמָּה עִם אָבִיו, שֶׁהֵם הַזֵּי עֵדוּת: 'בוֹר וּמְקוֹנָה' וְכוּ'.

וְה'רוֹצְחֵי' הִחְבִּיא עֲצָמוֹ עִמָּה ב'בוֹר' שֶׁל מִי-גִשְׁמִים, וְהָיוּ מְנַחִים שָׁם וְכוּ', וְהָיָה מִפְּחִיד אוֹתָהּ, וְכוּ', וְהָיָה אוֹמֵר

לָּהּ: "אֲנִי מְסַרְתִּי נַפְשִׁי בְּשִׁבְלֶךָ כִּדִּי לְתַפְסֹד" וְכוּ', וְהִחְבִּיא עֲצָמוֹ עִמָּה עוֹד ב'מְקוֹנָה' וְכוּ' - עַד שֶׁהָיָה מִחְבִּיא עֲצָמוֹ עִמָּה, בְּכָל ה'שְׂבָעָה מְקוֹמוֹת' שֶׁהִחְבִּיא ה'בְּעֵרְגֶּעֶר' עִם אִמָּה, כִּנְ"ל, שֶׁהֵם הַשְּׂבָעָה עֵדִים הַנִּלְוֵה וְכוּ'.

לז.

(שיחות שאחר ספורי-מעשיות)

הַזְּהִיר לְאַנְשֵׁיוֹ: שֶׁכְּשִׁיכְרָה לָּהֶם "מְקָרָה בְּלִגְתֵי טְהוֹר" (שְׂמוּאֵל-א כ, כו) חֶסֶד וְשָׁלוֹם - יִלְכוּ תְּכַף-וּמִיד לְמְקוֹנָה לְטַבֵּל, קִדְּם שְׂמַתְחִיל לְהַעֲשׂוֹת מְזֵה אִיזָה דָבָר חֶסֶד וְשָׁלוֹם - שִׁיקְדִים עֲצָמוֹ וַיְטַבֵּל וַיְטַהַר עֲצָמוֹ.

לח.

(הקדמה לתקון-הכללי)

גַּם בְּלֹא זֶה (כְּשִׁקְרָה מְקָרָה חֲלִילָה), הַזְּהִיר (רַבְּנּוּ ז"ל) מְאֹד: "לְהִיזֹת רְגִיל בְּטְבִילַת מְקוֹנָה!"

לט.

(ספר-המדות, עניני 'מקנה')

[א] עַל-יְדֵי טְבִילַת מְקוֹנָה' - נִתְבַטַּל ה'צָרוֹת', וַיִּשְׁוֶעַה בָּאָה (הַמְּתַקֵּן-דִּין כב).

[ב] עַל-יְדֵי יְשִׁיבָה ב'מְקוֹנָה' תַּחַת הַמַּיִם, עַד שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַחֲזִיק בְּעֲצָמוֹ ה'רוֹחַ' וְה'נְשִׁימָה' - נִמְתַּק הַדִּין (הַמְּתַקֵּן-דִּין גד).

[ג] ה'מְקוֹנָה' - מְמַתִּיק הַדִּין (הַמְּתַקֵּן-דִּין פא).

[ד] עַל-יְדֵי טְבִילַת מְקוֹנָה' - מְזַכְּרִין זְכוּת-אָבוֹת' (זְכוּת-אָבוֹת א).

[ה] ל'יִרְאָה' - תֵּלֶךְ ל'מְקוֹנָה' (יִרְאָה לא).

[ו] גַּם 'ש"י' [שֶׁלֶשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂר] טְבִילוֹת' - מְסַגֵּלִין ל'יִרְאָה' (יִרְאָה לו).

[ז] 'ש"י' [שֶׁלֶשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂר] טְבִילוֹת' - מְבַטְלִין ה'פְּחָד' (פְּחָד יח).

מ.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב קטו - בעיר אלכסנדריא של מצרים, בנסיעתו לארץ-ישראל)

בבקר השפם עמדתי, והלך עמי בן הבעל-הבית לבית-הפנסת, ושאלתי: "אם יש שם בית הטבילה"!

ובקשי גדול, עד שהבינו פונתי. והודיעו לי: "שבבית-הפנסת יש שם 'מקנה', אבל שם אין הולכים האנשים לטבל כלל, אפלו בערב-שבת ובערב יום-טוב!"

ובקשתי מהנער: "שילוך אותי למקנה!" - ומלא רצוני, והלך עמי לשם, ועמדה שם אשה אחת שממנה על 'טבילת נשים', ולא רצתה בתחלה להניח אותי לכנס, והנער טען עמה בשבילי.

אחר-כך נכנסתי, וטבילתי שם. וזה החיה אותי מאד מאד, כי זה יותר משני שבועות שלא זכיתי לטבל במקנה, והיו לי יסורים מזה, על-כן היה לי נחת-רוח מאד, מה שזכיתי עכשו להטהר במקנה.

מא.

(עלים-לתרופה, מכתבי-מוהרנ"ת ד)

הודיע לי חדשות שהוא חושש בעיניו, ואראה להתפלל עליו. ומזה תראו ותבינו: "כמה צריכין להתרחק מדאקטורים!"

וכבר הכנתי רוצעפט (מרשם) לשלח לו. וכלל הרוצעפט הוא. א) שלא יקח שום רפואה. ב) שלא יקח שום רפואה. ג) שלא יקח שום רפואה וכו' וכו'. גם שילך דוקא למקנה וכו'. השם-יתברך ירחם עליו וישלח לו רפואה שלמה במהרה מן-השמים.

מב.

(בוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן לז; לקוטי-הלכות דפוס ישן, תחלת חלק ארחהיים)

מפי מוהרנ"ת ז"ל: "בגדלת זהירות טבילת מקנה בכל יום תמיד - שעל-ידי-זה תקנתנו חזקה, שיתתקן כל מה שעובר על האדם."

והמעשה שהיה כן היה: בשבת חנפה שנת תר"ה, שני שבועות קדם הסתלקות מוהרנ"ת ז"ל, יצא קול באשמרת-הבקר: כי נפלה התקרה בהפוך, ואי-אפשר לילך אל המקנה לטבל לכבוד בקר של שבת.

אך אחר-כך פשהאיר היום, נודע: אשר לא כן הדבר, כי נפלה באיזה זווית רחוק מהמקנה. והלך מורנו מוהרנ"ת ז"ל אל המקנה לטבל, וגם כל אנשי העיר הלכו גם-כן לטבל לכבוד בקר של שבת-קדש.

ואז כשבא מן המקנה והכין עצמו לתפלת שחרית ואמר הברכות וכו', עמדנו לפניו, והתחיל להודות להשם: "על אשר זכה לילך לטבל בהמקנה! - והחיה עצמו בזה מאד. ואמר: "שכבר היה מוכן לטבל עצמו בהנהר הנקרא 'בוג' שהולך שם בברסלב, תחת הקרח"!

כי אז בשנה הזאת כבר היה ב'שבת-חנפה' 'קרירות גדולות', וכבר היה הנהר הנ"ל נקפא ונקרש, ומפיתו אל הנהר היה רחוק קצת. ואף-על פיי-כן אמר: "שכבר היה מוכן לילך ולטבל בהנהר בזריזות"!

ומעצם תנועותיו הקדושות שעשה אז בהתלהבות גדול, היה נראה ברור: "שכבר היה מוכן ומזמן לכך כמו שאמר, לרוץ אל הנהר הנ"ל, ולפשט את בגדיו

בזריזות עצום, ולדלג ולקפץ אל תוך הקרח לטבל!"

ונתן שבה והודיה להשם יתברך: "על אשר היה באפשרות לילך להמקוה, וזכו גם אנשי העיר לטבל לכבוד בקר של שבת-קדש!"

ודבר עוד כמה דבורים: "מהחיות ומהמשיבת-נפש שיש לו מטבילת מקוה' עד למאד. ומי שיהיה חזק בטבילת מקוה' בכל יום תמיד - בודאי יתתקן הכל, יהיה איד שיהיה!"

וענה ואמר: הנה תבת "מקוה", יסבל שני פרושים, א) לשון 'תקוה', כמו שכתוב (ירמיה יז, ג): "מקוה ישראל ה'". ב) לשון "מקוה מים" (בראשית א, י). ושני הפרושים אחד, אך ורק שיהיו גזהרים בטבילת מקוה מים, ועל-ידי-זה יהיה הכל נכון, ויתתקן כל מה שעבר עליו.

עוד אמר: הביטו וראו רמז נפלא על-זה: כי הלא ב'עזרא' בשנודע לו שנכשלו ב'נשים נכריות' רחמנא-לצלן, צעק מרה על-זה, כמו שכתוב (עזרא ט, ו): "בשתי ונכלמתי להרים פני אליך", ואחר-כך פתיב (שם י, ב): "ויען שכניה בן יחיאל וכו', ואנחנו מעלנו וכו', ועתה יש מקוה לישראל" - ופרוש: יש 'תקוה' שיתתקן הדבר.

אמר זאת בלשון "מקוה" - רמז להנ"ל: "כי אך ורק שיהיו גזהרים בטבילת מקוה מים, יש תקוה שיתתקן הכל!"

ואמר אז לאבי (רבי נחמן מטולטשין ז"ל): שמחמת שהמים נמשכים ממקום עליון לאין ערך ברוחניות, פמוכא מזה בכתבי-האריז"ל, על-כן גם בגשמיות יגיע מהם טובה וענג להאדם.

מד.

(פונכי-אור, חכמה-ובינה יז)

'מקוה' עם הפולל (152) - במספר שמו (נחמ"ן) עם האותיות.

מה.

(באור-הלקוטים ח"א סא)

על אודות ההמתקה והטהרה ב'פלג אלקים מלא מים" (תהלים סה, י - המבאר בלקוטי-מוהר"ן ח"א סה, ה: שיש 'מים' בחינת מחלקת, שמטהרין אותו ומביאין אותו לידי 'אמונת-חכמים') - נראה ממסלתו להבין משל ומליצה: שגם בפשיטות, פונתו להרבות בטבילה מקוה מים. ומאלו ה'מים', זוכים ל'מימי הטהרה' וה'לוחות' המובאים במאמר זה.

וגם יש לבאר עוד על אודות הטבילה במים, שמטהר מכל הטמאות, באשר הרבו לדבר בזה אדמו"ר ומוהרנ"ת זצ"ל - כי היא המכסה וההסתרה מהרודפים הנזכרים במעשה הבערגער (ספורי-מעשיות, מעשה י מבערגער ועני).

ועקר הכרח הטהרה, היא לה'אשה' - שבה נאחזים חילות הקלפות, ומכרחת לברח ולהתחבא מהם ביום השביעי, להטהר ולהנצל מהם.

מו.

(שיח-שרפי-קדש ח"ב קלח)

פעם נסע רבנו ז"ל בדרך עם רבי יצחק ליב מטעפליק, שהיה בעל-מופת

מג.

(פונכי-אור, שיחות-וספורים ב)

מוהרנ"ת ז"ל יצא פעם אחת מטבילתו במים, ונהנה אז מאד מהמים.

גדול מאד. באמצע הנסיעה אמר רבנו ז"ל:
"שהיה מאד רוצה לטבל במקוה!"

בששמע זאת רבי יצחק ליב, אמר לרבנו:
"אם רבנו ירשה לי, אעשה לו
מקוה!" - ונתן לו רשות! - הלך וסמן עגול
במקלו על הארץ, ונעשה 'מקוה'. ירד רבנו
ז"ל וטבל בו. בשרצה גם הוא לרדת ולטבל,
אמר לו רבנו: "אתה לא! [דו נישט!]

מז.

(שיח-שורפי-קדש ח"ב ר)

לחתנת מרים בת רבנו ז"ל עם בן הרב
מואלטשיסק ז"ל, באו צדיקים
ורבנים מפרסמים רבים לעיר עם חסידיהם
ומלווייהם.

בערב-שבת אמר רבנו ז"ל למוהרנ"ת
ז"ל: "שילך למקוה לטבל
לכבוד שבת, אולם שיזהר שלא יחלפו לו
הבגדים מרוב הלחץ והדחק שבמקוה!"

אבל מוהרנ"ת הרהר בדעתו: "שכבר לא
ילך למקוה לטבול, כי טבל כבר
בבקר במקוה, ופחד לילך עוד פעם, שמא
יחלפו לו הבגדים!" - ואמר זאת לרבנו:
"שכבר טבל במקוה בבקר!"

ענה לו רבנו ז"ל: "אני מתכוון שפעת תלך
שוב למקוה! - והזהר שלא יחלפו לך
הבגדים."

מח.

(שיח-שורפי-קדש ח"ב רלו)

לפני התקרבותו של רבי אהרן הרב
מפרסלב ז"ל לרבנו ז"ל, ראה אותו
פעם רבנו ז"ל במקוה, וכשיצא רבנו
מהמקוה אמר לאנשי-שלומו: "הוא טבל
יפה; כשיהיה מקרב אלי, הוא יטבל יפה

יותר!" [ער האט זיך שייך געטובלט. ווען ער וועט זיין
מקרב צו מיר, וועט ער זיך שענער טובלן!].

מט.

(שיח-שורפי-קדש ח"ג קכה)

בידוע היה מוהרנ"ת ז"ל סובל מ'חולי-
מעים' בשנותיו האחרונות. פעם
בשהיה ב'מקוה חמה', שהה שם איזה משך
זמן, אחר-כך הוטב לו מפאביו הקשים,
ומשום פן חזר ללכת שם שוב. אולם עתה
התגברו עליו פאביו יותר.

נענה ואמר: "בפעם ראשונה כשלא
התכוונתי לתועלת רפואתי, אכן
הועילה לי הרחצה. אולם בפעם השנייה
בשכבר הרהרתי שיצמח לי מזה רפואה
למחושי, הזקתי על ידה יותר."

נ.

(שיח-שורפי-קדש ח"ג תקג)

דבר פעם רבי אברהם בן רבי נחמן ז"ל עם
במה מאנ"ש: מחסרון הדבר
שהולכים ל'ציון רבנו ז"ל' ללא 'טבילת
מקוה' קדם!

בששמע זאת רבי ישראל כהן, התאנה
ואמר: "כאשר אבדתי אבדתי"
(אסתר ד, טז) - כי היה אדם חלוש ולא יכול
היה להקפיד ב'טבילת מקוה הקר', בימות
החרף (והוא על-פי המבאר ב'לקוטי-הלכות', הלכות
'בכור-בהמה-טהורה' ד, טז - עין-שם).

אמר לו: "אם הנך הולך עם ההלכה הזאת
(הינו ה'הלכה' שב'לקוטי-הלכות' הנ"ל), מתר
לך ללכת אף כך לציון."

נא.

(שיח־שרפיי־קדש ח"ד שט)

פעם הָיָה בַּטְּבִילָה 'עֲצִירַת־גְּשָׁמִים' קָשָׁה, עַד שֶׁלֹּא הָיָה מַיִם לְהַחֲלִיף אֶת מַיִּי הַמְּקֹנָה, וְקָבְעוּ רַבְּנֵי הָעִיר: שֵׁיִסְגְּרוּ אֶת הַמְּקֹנָה לְטְבִילַת אֲנָשִׁים, וַיִּשְׁתַּמְּשׁוּ בּוֹ אַךְ וְרַק לְטְבִילַת גָּשִׁים'.

וְהִנֵּה שֵׁם בַּטְּבִילָה הָיָה דָר אֶחָד מֵאֲנִי־שׁ זָהִיר מְאֹד בַּטְּבִילָה, שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לַמְּקֹנָה פְּעָמִים בְּכָל יוֹם, פְּעַם בַּחֲצוֹת־לַיְלָה וּפְעַם בַּחֲצוֹת־הַיּוֹם. וּכְשָׁבָא אֶז בַּחֲצוֹת־הַיּוֹם לְטַבּוֹל בַּמְּקֹנָה פְּהַרְגָלוֹ, קִנְטַר אוֹתוֹ הַבֶּלֶן וְאָמַר לוֹ: "הַלַּיְלָה כָּבֵד לֹא יִהְיֶה לְךָ מְקֹנָה, כִּי כֹךָ קָבְעוּ רַבְּנֵי הָעִיר!"

נִשְׁבַּר לְבוֹ מְאֹד, וְנִנְעַמַּד לְהַתְפַּלֵּל, וּבָכָה בְּכִי רַב, לָרַב הַצֶּעֵר שֶׁהָיָה לוֹ מִשְׁמוּעָה רָעָה זֹ - עֶזֶר הַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ, וְעוֹד בְּאוֹתוֹ יוֹם יָרְדוּ גְשָׁמִים רַבִּים, וּבִטְלוּ רַבְּנֵי הָעִיר אֶת גְּזֵרָתָם.

נב.

(שיח־שרפיי־קדש ח"ד תנח; תלד)

רַבִּי מֵיכָל ב"ר יִצְחָק ב"ר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, זָהִיר הָיָה לַיְלָךְ לַמְּקֹנָה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאַף בְּסוּף יָמָיו שֶׁאָרְכָה לוֹ הַשְּׁהִיָּה בַּמְּקֹנָה זְמַן רַב מִשֶּׁשֶּׁתַּי שְׁעוֹת, כִּי לֹא רָצָה לְקַבֵּל סִיוַע מֵאַף אֶחָד.

בְּיוֹם שִׁשִּׁי הָיָה הוֹלֵךְ פְּעָמִים לַמְּקֹנָה, לִפְנֵי הַתְּפִלָּה וְלִכְבוֹד שַׁבָּת, וְרָצוּ בְּנָיו לְמַנַּע אוֹתוֹ מִזֶּה, כִּי אָמְרוּ לוֹ שִׁזָּה מְאֹד קָשָׁה עֲבוּרוֹ, פָּנָה אֲלֵיהֶם וְאָמַר בְּבִדְיָחוּתָא: "כּוֹבְעֵי אֵינּוּ מְנַח לִי טוֹב עַל הָרֹאשׁ לְלֹא טְבִילַתִּי בַּמְּקֹנָה!" [דאם 'קאפלי' שטייט מיר נישט גוט אויפן קאפ אן מקוה!].

וְאָמַר פְּעַם בְּדַרְךָ רִמְזוּ: שְׁסוּפִי־תְבוֹת (תהלים לד, כ): "רְבוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכְּלָם יִצְיָלְנוּ ה'", הוּא מ'קו'ה - כָּל־כֹּךָ מוֹעֵלַת זְכוֹת ה'טְבִילָה בַּמְּקֹנָה!

נג.

(שיח־שרפיי־קדש ח"ה תט)

בְּעֵת שֶׁהוֹתוֹ שֶׁל רַבִּי לִוִי יִצְחָק בְּעִנְדָּעֵר ז"ל בְּקִיבְלִיטְשׁ, הָיָה זֶה בְּיוֹם ט"ו בְּשַׁבָּט בְּאֲמֻצַּע הַחֹרֵף הַקָּשָׁה בְּעֵת 'חֲצוֹת־לַיְלָה'. רָצָה לְלַכֵּת לְטַבֵּל בַּמְּקֹנָה, אוֹלָם הַמְּקֹנָה הָיְתָה קָרָה בְּיוֹתֵר, כִּי נִשְׁבַּר אֶז תִּקְרַת הַמְּקֹנָה, וְשִׁלְג רַב הָיָה בְּפָנָיִם, וְהָיָה צָרִיךְ לְעַמֵּל הַרְבֵּה לְפָנּוֹת אֶת הַשִּׁלְג הַרַב.

וְלָרַב הָעֲבוּדָה הַקָּשָׁה שֶׁרָאָה שִׁישׁ לוֹ בְּגִין כֹּךָ, הִסְתַּפֵּק כָּבֵד לְגַמְרֵי אִם יֵלֵךְ לְטַבֵּל אִם לֹא, וְהִלָּךְ מִשָּׁם, וְנִכְנַס בְּדַרְכּוֹ לְבֵית אָבִי חֲמוּתוֹ רַבִּי יַעֲקֹב יִשְׁעִיָּה ז"ל שֶׁלֹּא הָיָה מֵאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, וְהָיָה זָהִיר מְאֹד אַף הוּא בְּאֲמִירַת הַתְּקוּן מִדֵּי לַיְלָה בְּעֵת חֲצוֹת.

וְכֹךְ בֵּין דְּבוּרָיו סֵפֶר לוֹ רַבִּי יִשְׁעִיָּה: שֶׁפְּעַם בְּאַיִזָּה שָׁנָה ב'חֹדֶשׁ אֱלוּל', שָׁהָה בְּעִיר יְהוּדִי אֶחָד, וְהִבְחִין בּוֹ רַבִּי יַעֲקֹב יִשְׁעִיָּה: 'שִׁזָּהִיר הוּא מְאֹד בַּטְּבִילַת מְקֹנָה, וּמִצָּא חַן בְּעֵינָיו, עַד שֶׁהִזְמִינּוּ לְהִתְאַכְסֵן בְּבֵיתוֹ, וְסֵפֶר לוֹ הָאוֹרַח בֵּין דְּבָרָיו סֵפֹר זֶה:

הֵייתִי פְּעַם חוֹלָה בְּרַגְלֵי מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהַחֲלָה רַגְלֵי לְרַקֵּב מִמֶּשׁ, וְהָיָה חָשֵׁשׁ שֶׁכָּל גּוּפִי תִרְעַל מִמְּנָה, וְנִסְעַתִּי כָּל עוֹד נִפְשִׁי בִּי לְוִינָה לְאַיִזָּה רוֹפֵא גָּדוֹל, אָמַר לִי הַרוֹפֵא: "אֵינְךָ שׁוֹם בְּרַרְהָ, אֶלָּא תִכְפֹּ־וּמִיד לְכַרֵּת אֶת הַרְגְּלִי!"

שְׁאֵלַתִּי אֶת הַרוֹפֵא: "אוּלֵי אֶפְשָׁר לְהַתְמַהֵמָה עִם נִתּוּחַ זֶה עַד

לְמַחֲרַת?! - עֲנֵה לִי הַרְוּפָא: "לְמַחֲרַת כָּבֵד לֹא יִהְיֶה לָּמִי לְנִתְחָח!"

אֶחָד-עַל-פִּי-כֵן הִתְעַקְשְׁתִּי, וְאָמַרְתִּי לְעֶצְמִי: "הִנֵּה כָּעֵת כְּשֶׁהוֹלְכִים כָּבֵד לְכַרַת לָךְ אֶת הַרְגֵל, וְתִשְׁאַר כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְלֹא רֶגֶל, לְפָחוֹת לָךְ וּטְבֵל בְּמִקְוֵה עִם הַרְגֵל לִפְנֵי פְרִיַתְתָּהּ! - וּבְכֵן הִתְגַּבַּרְתִּי בְּכָל פַּחֲזִי, וְהִלְכֵתִי לְמִקְוֵה, וּטְבֵלְתִי בּוֹ מִתּוֹךְ יַסּוּרִים קָשִׁים וְנוֹרָאִים!

יִתְבַּר בִּיצֵאתִי מִהַמִּקְוֵה, הִרְגַּשְׁתִּי הַקִּלְחָה וְשִׁנּוּי בְּרֶגֶל, הַהִרְגָּשָׁה הַיְתֵרָה חֲזָקָה כְּלִיבָךְ, עַד שֶׁאָמַרְתִּי לְעֶצְמִי: "אֲנִי לֹא הוֹלֵךְ יוֹתֵר לְרוּפָא!"

לְמַחֲרַת הִלְכֵתִי שׁוֹב בַּיַּסּוּרִים קָשִׁים וְנוֹרָאִים לְטְבֵל בְּמִקְוֵה, וְאַחֵר הַטְּבִילָה שׁוֹב הִרְגַּשְׁתִּי שִׁנּוּי מִמֶּשֶׁ. וְכֵן הִלְכֵתִי כַּמָּה יָמִים לְמִקְוֵה, וּבְכָל יוֹם הִרְגַּשְׁתִּי טוֹב יוֹתֵר, עַד שֶׁנִּרְפָּאתִי לְגַמְרִי. וּמִשׁוּם כֵּן זָהִיר אֲנִי כְּלִיבָךְ בְּמִקְוֵה!

וּכְשִׁשְׁמַע רַבִּי לִוֵּי יִצְחָק ז"ל אֶת הַסְּפֹר - מִיַּד רֵץ לְטְבֵל בְּשִׁמְחָה לְלֹא כָּל שְׂהִיּוֹת!

נד.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, נְטִילַת-יָדִים שְׁחֵרִית ב, א)

עַל-יָדִי שֶׁנִּכְנַסְתִּין לְמִקְוֵה, וְסוֹתְמִין הָעֵינַיִם מ'חִיזוֹ דְהָאֵי עֲלֵמָא, וְנִתְעַלֵּם וְנִתְכַּפְּסָה שָׁם בְּתוֹךְ מִימֵי הַמִּקְוֵה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִימֵי הַדְּעוּת, בְּחִינַת 'עֲלֵמָא-דְאֵתִי' - עַל-יָדֵי-זֶה הוּא נִכְלָל בְּתוֹךְ בְּחִינַת הַדְּעוּת, בְּבִחִינַת הַשְּׂגָחָה'.

כִּי סוֹתֵם עֵינָיו מ'חִיזוֹ דְהָאֵי עֲלֵמָא' - שְׂמִתְגַּבֵּר הַטְּעוֹת שֶׁל 'חֲכַמְתֵּי-הַטְּבַע', שְׂמִשֵּׁם בָּאִים כָּל הַצְּרוֹת וְכָל הַטְּמָאוֹת,

שְׁעַל-יָדֵי-זֶה נִכְנַסְתִּין הָעֵינַיִם, שֶׁשְׂרָשָׁם וְחִיּוּתָם מְבַחֲינַת 'עֵינֵי ה', שֶׁהֵם בְּחִינַת הַשְּׂגָחָה'. וְכִשְׁנוֹפְלִין מִהַדְּעוּת, וְסוֹבְרִין שֵׁישׁ 'טְבַע' חֲסוֹן-שְׁלוֹם - זֶה בְּחִינַת 'פְּגַם הָעֵינַיִם', וּמִזֶּה בָּאִין כָּל הַצְּרוֹת וְכוּ' כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְסַתֵּם אֶת עֵינָיו לְגַמְרֵי מ'חִיזוֹ דְהָאֵי עֲלֵמָא, וְלִהְיוֹת מִתְעַלֵּם וְנִכְלָל בְּתוֹךְ ה'מִקְוֵה', שֶׁהִיא בְּחִינַת הַדְּעוּת שֶׁל עֲלֵמָא-דְאֵתִי, שְׂאֵז יִתְגַּלֵּה הַשְּׂגָחָתוֹ יִתְבַּרַךְ בְּעוֹלָם וְיִתְבַּטֵּל הַטְּבַע לְגַמְרֵי.

וְעַל-יָדֵי-זֶה מִמְּשִׁיךְ הַשְּׂגָחָה מִסּוּף הָעוֹלָם, מְבַחֲינַת ה'מִקְוֵה'. וְעַל-יָדֵי-זֶה בָּא לוֹ יְשׁוּעָה לְכָל מֶה שֶׁצָּרִיךְ, בְּחִינַת (יְרַמְיָה יד, ח): "מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל ה' מוֹשִׁיעוֹ בְּעֵת צָרָה".

נה.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרִפְתֵי-הַשִּׁחֹר ה, מֵא)

זֶה שֶׁנִּטְמָא וְרוֹצֵה לְהַטְהֵר - צָרִיךְ טְבִילָה בְּמִקְוֵה, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו קִדְשָׁה וְטְהָרָה מ'מִקְוֵה הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהוּא ה'מִקְוֵה שֶׁל שְׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא ה'מִקְוֵה שֶׁל שְׁעַר-הַחֲמִשִּׁים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב ב'כִּוְנוֹת-הָאָרֶץ" ל' (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שְׁעַר-הַשְּׁבוּעוֹת א), וּמוֹבָא בְּהַתּוֹרָה "וּבִיּוֹם הַבְּבוּרִים, הַסְּתָרָה" (ח"א נו), עֵינַיִם-שָׁם - כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַטְּהָרָה לְכָל הַטּוֹבָלִים בְּמִקְוֵה לְהַטְהֵר מִטְּמָאָתָן.

נו.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, נְטִילַת-יָדִים לְסַעֲדָה ד, ד)

בְּשִׁבְלֵי-זֶה מִים מְטַהְרִין מִכָּל הַטְּמָאוֹת, וְאִי-אֶפְשָׁר לְכַנֵּס לְשׁוּם קִדְשָׁה בְּלֵי מִים, כְּגוֹן הַכְּהֵנִים בְּעִבּוּדָתָם, וְכֵן בְּבִקְרָה בְּקוֹמוֹ, וְכֵן קִדְּם תְּפִלָּה וְתוֹרָה צְרִיכִין לְטְבֵל

נד.

(לקוטי הלכות, ראש השנה ו, יד)

על-כן כל הטמאים אינם עולים מטמאתם, כִּי־אם על-ידי הפנים שצריך ליהנות ולהסתתר במימי המקנה, ועל-ידי־זוה כל טהרתם - כִּי בלִיזה מרמז על הבקשה והחפוש 'אי"ה'.

כִּי בַּמָּה שֶׁקִּלְקַל יִתְקַן - כִּי כָּל הַטְּמָאוֹת נִמְשָׁכִין מֵהַסְּטֵרָא־אֲחֵרָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּהוֹמוֹת, בְּחִינַת (תהלים סט, ג): "טִבַּעְתִּי בִּינֵן מְצוּלָה וְאֵין מְעַמֵּד בְּאֵתִי בְּמַעַמְקֵי מַיִם" וְכוּ' - עַל־כֵּן תִּקְוֶנוּ עַל־יְדֵי הַמְּקוֹה מַיִם, שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְעַלֵּם שָׁם, וְלִבְטֹל אֶת־עַצְמוֹ לְהַשִּׁים־יִתְבָּרֵךְ. וְאִז נֶעְלַם בְּבְחִינַת "בְּרֵאשִׁית־מְאֹמֶר־סְתוּם", וְעַל־יְדֵי־זוה כָּל טְהָרָתוֹ.

וְזוה בְּחִינַת (איכה ג, נד-נה): "צָפוּ מַיִם עַל רֵאשֵׁי אֲמֹרֹתַי נִגְזַרְתִּי, קָרָאתִי שְׁמֹךְ ה' מִבּוֹר תַּחֲתִיּוֹת" וְכוּ'.

נת.

(לקוטי הלכות, דם א, יא)

זוה בְּחִינַת טְבִילָה בְּמֵי מְקוֹה, כִּי מִימֵי הַמְּקוֹה מְטַהְרִין מִכָּל הַטְּמָאוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת 'טְמָאת מְצָרִים', 'טְמָאת הַדָּמִים רְעִים', שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַטְּמָאוֹת.

דְּתִינֵנוּ: בְּחִינַת 'פְּסוּפִין רְעִים', שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַטְּמָאוֹת, עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם כּוֹסֵף וּמְשַׁתְּוֵקֵק חֲסִי־וְשָׁלוֹם לְתַאֲוֹת־רְעוּת'.

וְצָרִיךְ לְהַכְנִיעַ אֶת תַּאֲוֹת לְבוֹ - לְהַרְגִיל עַצְמוֹ לְכֹסֵף וּלְהַשְׁתְּוֵקֵק תְּמִיד 'פְּסוּפִין־דְּקִדְשָׁה' לְהַשִּׁים־יִתְבָּרֵךְ וְלַעֲבֹדָתוֹ, וְזוה עֵקֶר הַטְּהָרָה - כִּי עַל־יְדֵי־זוה נִתְהַפֵּךְ מִדָּם לְמַיִם. וְזוה בְּחִינַת 'טְהָרַת הַמְּקוֹה' שֶׁהוּא בְּחִינַת מִימֵי הַחֶסֶד שֶׁנַּעֲשֶׂה

או לטל ידיו במים, וְכֵן כָּל הַטְּמָאִים אֵינֶם עוֹלִים מִטְּמָאתָן כִּי־אם עַל־יְדֵי מַיִם.

כִּי 'מַיִם' מְרַמְזִים עַל הַדַּעַת שֶׁל חֲדוּשׁ־הָעוֹלָם, כִּי 'מַיִם' קִדְמוֹ לְכָל הַבְּרִיאָה, כִּי "הַתְּחִלַּת הַבְּרִיאָה הִיָּה הַמַּיִם" (ירושלמי חגיגה פ"ב ה"א; רש"י בראשית א, א).

נִמְצָא: שֶׁעֵקֶר חֲדוּשׁ־הָעוֹלָם הִתְחִילוֹ מִן הַמַּיִם, וְעַל־כֵּן שָׁם עֵקֶר שֶׁרֵשׁ הַדַּעַת שֶׁל חֲדוּשׁ־הָעוֹלָם, שֶׁעַל־יְדֵי־זוה עֵקֶר הַטְּהָרָה'.

וְרַק עַל־יְדֵי־זוה נִכְנָסִין בְּעִבּוּד־תְּהִשָּׁם - כִּי זוה עֵקֶר יְסוּד הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה: לְהֵאֱמִין בְּחֲדוּשׁ־הָעוֹלָם, בְּחִינַת (בראשית א, א): "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים" וְכוּ', שֶׁהוּא הַתְּחִלַּת הַתּוֹרָה, וְזוה עֵקֶר הַקְּדוּשָׁה וְהַטְּהָרָה.

כִּי לְהַפְּךְ: כָּל הַטְּמָאוֹת נִמְשָׁכִין מִזְּהַמַּת־הַנְּחָשׁ שֶׁהֵבִיא מִיָּתֵהּ, שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר הַטְּמָאָה. וְעֵקֶר זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ, הוּא הַכְּפִירָה שֶׁל הַכּוֹפְרִים בְּחֲדוּשׁ־הָעוֹלָם חֲסִי־וְשָׁלוֹם.

וְעַל־כֵּן 'מַיִם' שֶׁהֵם בְּחִינַת מִימֵי הַדַּעַת הַנִּזְכָּר, שֶׁעַל־יְדֵי־זוה נִמְשָׁךְ אֱמוּנַת חֲדוּשׁ־הָעוֹלָם - עַל־יְדֵי־זוה כָּל הַטְּהָרוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִי־אֶפְשֵׁר לְכַנֵּס לְשׁוֹם קְדוּשָׁה וְעִבּוּדָה, כִּי־אם עַל־יְדֵי מַיִם.

כִּי כָּל הַקְּדוּשׁוֹת וְכָל עִבּוּדוֹת־הַשֵּׁם, תְּלוּיִים בְּאֱמוּנָה זוֹ שֶׁל חֲדוּשׁ־הָעוֹלָם, שֶׁזוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל־עַצְמוֹ עַל־יְדֵי טְהָרָה בְּמַיִם, עַל־יְדֵי טְבִילָה אוֹ נְטִילָה בְּפִי הַדִּין.

כִּי עַל־יְדֵי הַטְּהָרָה בְּמַיִם - מִמְּשִׁיכִים עַל־עַצְמוֹ בְּחִינַת 'הָאֶרֶת מִימֵי־הַדַּעַת' שֶׁיִּתְגַּלֶּה לְעֵתִיד, שֶׁעַל־יְדֵי־זוה זוֹכִין לְאֱמוּנַת חֲדוּשׁ־הָעוֹלָם, שֶׁהוּא יְסוּד הַתּוֹרָה וְהָעִבּוּדָה, כִּי־כֵן.

מ'פסופין דקדשה, שזה מטהר מכל הטמאות.

נט.

(לקוטי הלכות, מליחה א, א)

ה'מקוה' הוא תקון גדול מאד לפגם-הברית. פי ה'מקוה' הוא סוד 'התעלמות בתוך המים', פמובא (פריי עץ חיים, שבת ג), שזה בחינת 'תקון הברית', בבחינת "זרעו של יוסף" (ברכות כ.), שהם בבחינת (שם): "דגים שבים, שהמים מכסה עליהם, ואין עין הרע של שבעים אמות שולט בהם".

ס.

(לקוטי הלכות, הכשר בלים א, א)

על-בן 'מקוה' היא 'תקון גדול מאד לתשובה' - פי משם 'התחלת התשובה'.

ועל-בן "תחלת הכנסת ישראל בצל השכינה, ה'ה' על-ידי טבילת מקוה" (פרייתות ט.), וכן בזמן הזה, התחלת כניסת הגר תחת כנפי השכינה, הוא על-ידי טבילה גם-בן - פי משם ההתחלה של הפניסה לעבודתו יתברך שמו כפ"ל, פי שם חוזרין ונתחדשין, שזהו עקר בחינת 'תשובה'.

סא.

(לקוטי הלכות, הכשר בלים ד, יב"ח)

וזהו בחינת 'מקוה מים', פי שם "רוח אלקים מרחפת על פני המים" (בראשית א, ב), "דא רוחו של משיח" (זהר וישב קצב), שהוא תכלית שרש כל הרוחות והנפשות והחיות של כל באי עולם, שמשם עקר המשכת החיות דקדשה מהפח אל הפעל וכו'.

פי עקר טבילת המקוה הוא: כדי לחזר ולהכלל ב'שרש כל הרוחות', שהוא בחינת "רוחו של משיח שפירח על פני המים" - כדי לחזר ולהמשיך משם בחינת ה'רוח חיים דקדשה'.

וזה שפתוב (יחזקאל לו, כה): "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים, וּטְהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם" וכו' - הינו: בחינת 'מקוה מים של ישראל', שהוא בחינת 'מים טהורים' המטהרים מכל הטמאות ומכל הגלולים.

על-ידי-זה (שם פסוקים כ"ז): "וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ, וְרוּחַ חָדָשׁ אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם, וְהִסַּרְתִּי אֶת לֵב הָאֲבֹן מִבְּשַׂרְכֶם וְכוּ', וְאֶת רוּחִי אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם וְעָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר בָּחַקִי תִלְכוּ" וכו'.

פי על-ידי 'מים טהורים', בחינת טבילת מקוה של ישראל - על-ידי-זה נמשך בחינת "רוח חדשה", שהוא בחינת "פי שנים" (דברים כא, יז; מלכים ב, ט) - שממשיכין תוספות חיות דקדשה מהרוח דלעלא, מבחינה גבה מאד - שעל-ידי-זה נטהרין מכל העוונות ומכל הטמאות, פי זה עקר 'תקון התשובה'.

סב.

(לקוטי הלכות, הכשר בלים ד, כ)

על-ידי טבילת מקוה' - ממשיכין בחינת "פי שנים" (דברים כא, יז; מלכים ב, ט), שזהו עקר החיים, בחינת "מקור מים חיים" (ירמיה יז, יג) הנמשכין מהשם יתברך על-ידי הצדיקהאמת, שהוא עקר הצנור, שעל-ידו נמשך כל החיות דקדשה, וכל הברכות וכל ההשפעות שבעולם, כידוע בכל הספרים הקדושים.

סג.

(לקוטי הלכות, הכשר פלים ד, כ)

על-ידי טבילת מקוה' - נופלים כל השונאים, שהם המונעים מלהוציא מבח אל הפעל דקדשה.

בי על-ידי טבילת מקוה' - מבטלין עצמן בבחינת בטול ומסירת-נפש, שזהו עקר שלמות רצון-דקדשה וכו'.

בי זה ידוע: שהאדם אינו יכול לחיות בתוך המים, ועל-כן בשהאדם נכנס פלו לתוך המים, הרי הוא מוסר-נפשו ומבטל עצמו לפי שעה.

וזו בחינת תקף החשק והרצון אל הקדשה - כי עקר פונתו בטבילה: "כדי שיזכה להמשיך עליו רוח-דקדשה!" - ועל-ידי תקף הרצון הזה, הוא נכלל ב'שרש הרוח העליון דקדשה', שהוא בחינת (בראשית א, ב): "רוח אלקים המרחף על פני המים".

ועל-ידי-זוה הוא זוכה להוציא משם רוח חדש' דקדשה מבח אל הפעל - ואזי ממילא נתבטלים ונופלים כל השונאים והחולקים, שהם המונעים מלהוציא מבח אל הפעל, כי "כשזוה קם, זה נופל" (רש"י בראשית כה, כג - על-פי פסחים מב).

וזוה שפתוב (ירמיה יז, יג): "מקוה ישראל ה" - על-ידי-זוה (שם): "כל עזביה", שהם המונעים והחולקים - "יבשו, וסורי בארץ יפתבו" (שם) - שהסרים מן האמת ועומדים למגע מן האמת, בארץ יפתבו, וכמו שפרש רש"י שם: "אותם שפרים מדברי, שאינם שומעים שליחותי בקברות תחתיות ארץ יפתבו" - בי על-ידי 'מקוה' - מפילים השונאים, שהם המונעים, וכנ"ל.

ועל-כן (לקוטי מוהר"ן ח"א נו): "מקוה מושיע מפל הצרות, כמו שפתוב (ירמיה יד, ח): 'מקוה ישראל מושיעו בעת צרה'".

בי עקר כל הצרות' - הם המניעות שמונעים את האדם מעבודת השם-יתברך באמת, שזה עקר הצרה הגדולה מפל הצרות, כמו שמבאר בהתורה (ח"ב ז) "בי מרחמם ינהגם". והתקון לזה: 'מקוה, פנ"ל וכו'.

ועל-כן 'מקוה' לשון 'תוחלת ותקוה' - בי זה עקר ה'תקוה', שעל-ידי-זוה יש לנו פח לסבל היסורים של המונעים, ולהתגבר ברצון-דקדשה, עד שנזכה לשבר בלם וכו' - שזה זוכין על-ידי טבילת מקוה, שנמשך אז על האדם הארה וקדשה מרוחו של משיח'.

שעל-ידי-זוה זוכה אחר-כך, להתפלל ולעסק בתורה, ברצון חזק וחשק חדש. וכמו שמרגישין על-פירוב בחוש: שנמשך על האדם רוח-חיים וחשק-דקדשה על-ידי טבילת מקוה הקדושה'.

ועל-ידי גדל הרצון והחשק, מתגברים לסבל הכל, ולבלי לנטות מן האמת חסו-שלום, רק להתחזק ולהתגבר בהתוחלת והתקוה, שהשם-יתברך לא יעזב את החפצים בהאמת, ויושיעם בודאי למען שמו יתברך, ועל-ידי-זוה משברים כל המניעות.

ועל-כן באמת הפליג רבי עקיבא מאד, בשבח מעלת טהרת ישראל על-ידי המקוה הקדושה, כמו שאמרו במשנה סוף יומא (פ"ח מ"ט; פה): "אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין, ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים וכו'. ואומר

מְקוֹה יִשְׂרָאֵל ה' וכו' - בִּי מַעֲלַת טְבִילַת
מְקוֹה, עֲצוּמָה וְגִדּוּלָה מְאֹד - אֲשֶׁרֵיהֶם
יִשְׂרָאֵל שְׂזוּכִין לָזֶה.

וְזֶה שֶׁכָּתַב אֲדָמוֹר ז"ל בְּסֵפֶר הָאֶלֶף בִּי"ת
(ספרי-הַמִּדּוֹת, הַמִּתְקַת דִּין נֹד): "שְׁטוֹב לִישָׁב
בְּמִקְוֵה תַחַת הַמַּיִם, עַד שֶׁלֹּא יוּכַל לְהִנָּשֵׁים,
וְעַל־יְדֵי־זֶה מְבַטְלִין דִּינִים" - בִּי צְרִיכִין
לְבַטֵּל עֲצָמוֹ בְּרִצּוֹן חֶזֶק בְּמִסִּירַת־נַפְשׁ, כְּדֵי
שְׂיִזְכֶּה לְקַבֵּל עַל־יְדֵי הַמְּקוֹה, רֵוַח חֲדָשׁ
דְּקֻדְשָׁה'.

וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי־זֶה מְבַטְלִין דִּינִים, שֶׁהֵם
ה'מְנִיעוֹת' - בִּי עֵקֶר כָּל
ה'מְנִיעוֹת' הֵם עַל־יְדֵי דִינִים'.

וְעַל־כֵּן מְבַטְלִין אוֹתָם עַל־יְדֵי טְבִילַת
מְקוֹה, בְּפֶרֶט כְּשֹׁהֶה בְּנִל -
שְׂזֵהוּ בְּחִינַת רְצוֹן חֶזֶק בְּמִסִּירַת־נַפְשׁ, שֶׁעַל־
יְדֵי־זֶה מְשַׁבְּרִין כָּל ה'מְנִיעוֹת, וְזוֹכִין לְהוֹצִיא
מִבַּח אֶל הַפְּעֵל.

"וְאִישׁ בִּי תֵצֵא מִמֶּנּוּ שְׂכַבֶּת זָרַע" (ויקרא טו, טז)

סד.

כָּל עֲנִינֵי טְמֵאָת וְתִקּוּן קָרִי' - נִמְצָאִים
בְּפֶרֶשֶׁת 'בִּי תֵצֵא, בְּפֶסוּק (דְּבָרִים כג, יא):
'בִּי יִהְיֶה בָּךְ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה טָהוֹר
מִקְרָה לְיִלְכָה'.

"שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנִדְתָּה" (ויקרא טו, יט)
- עֲנִינֵי נִדְהָ וְדָם־נִדְהָ -

"בְּנִדְתָּה" - כְּמוֹ (אִיּוֹב יח, יח): "וּמִתְבַּל יִנְדְּהוּ",
שֶׁהִיא מְנִידָה מִמִּנְע כָּל אָדָם. (רש"י)

סה.

(ח"א כב, א)

כְּשֶׁהָרַע שֶׁל הַדּוֹר גּוֹבֵר עַל ה'חֹתָם־
הַפְּנִימִי שֶׁל ה'רִגְלִין' - וּמְקַלְקֵל
אוֹתוֹ חֶסֶד־וְשָׁלוֹם - אֲזִי נִתְקַלְקֵל שְׁלוֹם
הָעוֹלָם, וְנַעֲשֶׂה צְרוּשִׁין וּמַחְלֶקֶת בְּעוֹלָם,
הַפֶּךָ ה'שָׁלוֹם' - בְּבַחֲיַנַּת (אִיּוֹב יח, יח): "וּמִתְבַּל
יִנְדְּהוּ" - בִּי "מ'חֹתָם' נַעֲשֶׂה נִדְת' (ויקרא יב,
ב), בִּי הֵם בְּמִסְפָּר הַשָּׁוֶה" (עֲרֵי־חַיִּים לֵה, ג).

[נִתַּר הָאֲרִיכוּת שֶׁל הַתּוֹרָה הַזֶּה הַשִּׁיף לְעַנְיָן נִדְהָ - נִמְצָא
לְעֵיל בְּפֶרֶשֶׁת תְּזַרְעֵי, בְּפֶסוּק (ויקרא יב, ב): "כִּימִי נִדְת'
דוֹתָה תִּטְמָא".]

סו.

(ח"א כג, א-ב)

אֵלוֹ הַנוֹפְלִים בְּתֵאוֹת־מְמוֹן, וְאִינָם
מְאֲמִינִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִכּוֹל
לְפָרֵנס בְּסִבָּה קְלָה - נִקְשָׁרִים בְּפָנִים
דְּסִטְרָא־אֲחָרָא, "אֵלְקִים אַחֲרִים" (שְׁמוֹת כ, ב),
'חֲשָׁד, מִיתָה'.

וְעַלִּיהֶם נֶאֱמַר (יחזקאל ז, יט): "וְזָהָבָם לְנִדְהָ"
- בְּחִינַת 'עֲבוּדָה־זָרָה', כְּמוֹ
שֶׁאֲמָרוּ (שְׁבַת פב): "מִנִּין לְעֲבוּדָה זָרָה
שֶׁמְטָמָא כְּנִדְהָ, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ל, כב): תִּזְרַם
כְּמוֹ דָּוָה".

אֲבָל אֵלוֹ שֶׁמְשַׁאֵם וּמִתְנַם בְּאִמוּנָה -
דְּבִקִּים בְּאֹר־הַפְּנִים דְּקֻדְשָׁה,
'אֲנַפִּין־נְהִירִין, חַיִּים, שְׂמִחָה'.

וְדַע: שֶׁעַל־יְדֵי תִקּוּן בְּרִית־קְדָשׁ - נִצּוֹל
מ'פָּנִים דְּסִטְרָא־אֲחָרָא. עַל־יְדֵי דָם
בְּרִית' - נִתְתַּקֵּן דָם־נִדְהָ, 'תֵּאוֹת־מְמוֹן. כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (זְכַרְיָה ט, יא): "גַּם בָּדָם בְּרִיתְךָ" - עַל
יְדֵי בְּרִית' - "שְׁלַחְתִּי אֲסִירֶיךָ מִבוּר" (שָׁם),
"בוּר, דָּא טָחוּל" (תְּקוּנַיִי־זָהָר פּוּח:), מְרָה־
שְׁחוּרָה'.

סז.

(ח"א כט, ג'ד-ה'ו)

על-ידי שאינו שומר את ה'בגדים', ונמצא עליהם 'כתמים' - עושה חס' וש'לום 'פרוד' בין קדשא-ברוך-הוא ושכינתיה. ואז שולטת 'שפחה בישא', מלכות-הרשעה, וגורם 'דם-נדה' חס' וש'לום לה'שכינה'.

ועל-ידי-זה 'פרנסתו' בטרח ובכבודות.

וצריך לטהר השכינה מנדתה, בחינת (בכורות ו: נדה ט.): "דם נעפר ונעשה חלב".

והרשעים בעוונותיהם - לפי ה'לא-תעשה' שעוברים, בן גורמין 'דם-נדה' לה'שכינה, כי כמה מיני דמים יש (נדה יט.). על-כן צריך לתקן 'תקון-הכללי', 'תקון-הברית' - ועל-ידי-זה יתפקנו כל ה'לאוין' שעבר.

וכל-זמן שלא תקן 'תקון-הכללי', ויש 'דם-נדה' לה'שכינה - ה'דבור' אסור, בבחינת (תהלים לט, ג): "נאלמתי דומיה" - ש'מאלו ה'דמים', נעשה בחינת 'דומיה'. כי עקר ה'דבור' תלוי ב'תקון-הברית', 'תקון-הכללי' - ואז ה'דבור' מתר, ויכולין לפתח פה בדבורים המאירים בתורה.

ומי שאינו עושה 'משא-ומתן באמונה' - הוא מעורר חס'וש'לום 'דם-נדה' לה'שכינה, בבחינת (יחזקאל ג, יט): "וזהבם לנדה". וזה (מגלה יד:): "דמים תרתי משמע", הינו: 'דם-נדה' על-ידי ה'ממון'.

ועקר תקונו של ה'משא-ומתן': "שפונתו שירוית, כדי שיתן צדקה!" - וזה הוא ה'תקון-הכללי' של ה'דמים'.

סח.

(ח"א כט בסוף - השמטה השיך לאות ח)

אשה שדמיה מרבין, ואין לה וסת, אף-על-פי שה'יין' מזיק לה, שהוא בחינת 'התגברות הדמים' - עם-כל-זה: רפואתה על-ידי 'יין' שהסתכל בו צדיק אמת' - שעל-ידי-זה ממשיך 'לבנונית', להלבין ה'דמים', בחינת 'דם-נדה' - ונתתקן על-ידי-זה.

סט.

(שיחות-הר"ן רמב)

יש פח ממש בה'ראיה' (ש'פחה-ראות' של עיך-הרע' הולך לחברו ומזיקו), ועל-כן 'נדה' כשתסתכל ב'מראה' - ימצא שם 'רשם דם'.

ע.

(ספר-המדות, עניני 'נדה')

[א] המסתכל בעקבה של אשה ובאשתו נדה, הוי לה בנים שאינם מהגנים (בנים טז).

[ב] כשאשתו של אדם שופעת דם "בלא עת נדתה" (ויקרא טו, כה) - בידוע שאיזה 'שנאה' נתעורר עליו (מריבה צב).

[ג] 'אשה נדה' דפסקה בין תרי - אם 'סוף נדה' היא, עושה 'מריבה' ביניהם (מריבה קח).

[ד] אשה שהיא 'מרבה בדמים' - היא 'דברנית'. א) ואל תתיפה בעיני בני-אדם.

ב) גם תרחץ את-עצמה ב'מי מעינות'. ג) גם אל תיגע את-עצמה הרבה. ד) גם בעלה יזהר ב'נטילת-ידיים'. ה) גם אל תכעס. ו) גם אחר הטבילה תתן 'צדקה'. ז) גם בעלה ילמד 'מסכת נדה', ואחר-כך יאמר 'שיר-שלי-יום'. ח) גם תרחץ את-עצמה בדברים העולים מתוך המצודה מן הנחר. ט) גם תשתה 'חלב עז'. י) גם תרחץ ב'נוצת עזים'.

יא) גם תעשן את-עצמה ב'לבונה' (נדה א).

[ה] אִשָּׁה שְׁשׁוּפַעַת דָּם - תִּכְתֵּב אוֹתִיּוֹת לֹא אֶחָד, וְתִשָּׂא עֲלֶיהָ (נדה ב).

[ו] אִשָּׁה שֶׁהִיא פְּרוּצָה - עַל־יַד־יָזָה אֵין לָהּ 'וֹסֵת', וּמִרְבֵּה בְּדָמִים (נדה ג).

[ז] 'נְדָה' שֶׁרָאָתָה דָּם 'דֶּרֶךְ מִקְרָה' - הוּא מִחֲמַת 'חֵטָא הָאִישׁ' (נדה ד).

[ח] אִשָּׁה שֶׁאֵין לָהּ 'וֹסֵת', תִּתְעַנֶּה (נדה ח"ב א).

[ט] סָגְלָה לְהַחֲזִיר לְאִשָּׁה 'וֹסֵתָה', עַל־יַד־י 'הַכִּנְסַת־אוֹרְחִים' (נדה ח"ב ב).

[י] מִי שֶׁעִסְקוּ וּמִשָּׂאוֹ וּמִתְנוּ עִם הָאֵמוֹת בַּעַת הַגָּם, אוֹ אֶפְלוּ שֶׁלֹּא בַּעַת הַגָּם, אֶלֶּא שֶׁפְּרָנְסוּ שֶׁמַּעֲמִיד דְּבָרִים לְעִבּוּד־הַזָּרָה שֶׁלָּהֶם - עַל־יַד־יָזָה אִשְׁתּוֹ שׁוֹפַעַת דָּם תִּכְרַף סְמוּךְ לְטְבִילָתָהּ (נדה ח"ב ג; ממוך ח"ב טו).

"וְאִשָּׁה פִּי יָזוּב זוּב דָּמָה יָמִים רַבִּים, בְּלֹא עֵת נְדָתָהּ וְגו'" (ויקרא טו, כה)

עא.

(ספר־הַמִּדּוֹת, מְרִיבָה צב)

כְּשֶׁאִשְׁתּוֹ שָׁל אָדָם שׁוֹפַעַת דָּם "בְּלֹא עֵת נְדָתָהּ" (ויקרא טו, כה) - בִּידוּעַ שְׂאִיזָה 'שִׁנְאָה' נִתְעוֹרֵר עָלָיו.

"וְהִזְרַתֶּם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִטְּמֵאָתָם" (ויקרא טו, לא)

מִכָּאן אֲזַהַרָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: שִׁיפְרִשׁוּ מִנְשׂוֹתֶיהֶן סְמוּךְ לְוֶסְתָּן. (שבועות יח)

עב.

(לקוטי־הַלְכוֹת, נְדָה ב, ז-ח)

כְּשֶׁמִּתְעוֹרְרִים 'דָּם נְדוּת', שֶׁהֵם 'זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ' "שֶׁנִּתְקַלְלָהּ"

חֲזָה": "בְּעֶצֶב תִּלְדֵּי בָנִים" (בראשית ג, טז), "זָה דָּם נְדוּת" (ערוכין ק; - אַז הַזְּיוּג אָסוּר לְגַמְרֵי.

כִּי 'דָּם נְדוּת' נִמְשָׁכִין מִ'שְׁבִירַת־כָּלִים', וְ'שְׁבִירַת־כָּלִים' הוּא בְּחִינַת 'שְׁבִירַת וּפְגַם הָאֵמוּנָה', שֶׁהִיא 'כָּלִל כָּל הַכָּלִים' שֶׁנִּשְׁבְּרָה וְנִפְגְּמָה, עַד שֶׁנַּעֲשׂוּ 'כְּפִירוֹת וְאֵמוּנוֹת־כּוֹזְבִיּוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'דָּם נְדוּת'.

וְאַז כְּשֶׁמִּתְעוֹרְרִים הַדָּם נְדוּת, הֵינּוּ: 'הַכְּפִירוֹת וְהָאֵמוּנוֹת־כּוֹזְבִיּוֹת', אַז הַזְּיוּג אָסוּר - כִּי אַז אָסוּר לְהַמְשִׁיךְ הַ'שֶּׁכֶּל' לְתוֹךְ הָ'אֵמוּנָה', כִּי לֹא דֵי שֶׁלֹּא יִתְקַן אֶת הָ'אֵמוּנָה' עַל־יַד־יָזָה, אֲדַרְבָּא: הָ'אֵמוּנָה וְהַ'שֶּׁכֶּל' יִהְיוּ נִפְגְּמִין וְנִתְקַלְקְלִין יוֹתֵר עַל־יַד־יָזָה בְּבִחִינַת (ויקרא טו, כד): "וְתָהִי נְדָתָה עָלָיו".

כִּי בְּאֵמַת בְּכָל־זְמַן שֶׁמִּמְשִׁיכִין 'שֶׁכֶּל וְדַעַת' לְתוֹךְ הָ'אֵמוּנָה' - בְּזָה מְחִיין וּמְחַזְקִין אֶת הָ'אֵמוּנָה', כִּי עֵקֶר הַחַיּוֹת הָאֵמוּנָה הוּא עַל־יַד־י הַ'שֶּׁכֶּל', כִּידוּעַ.

אֲבָל אִי־אֶפְשֵׁר לְהַמְשִׁיךְ הַ'דַּעַת' לְתוֹךְ הָ'אֵמוּנָה', כִּי־אִם בְּשֶׁה'אֵמוּנָה' טְהוֹרָה וְקְדוּשָׁה, שָׂאז יֵשׁ לָהּ כַּח לְקַבֵּל 'אוֹר־הַדַּעַת' וּלְהוֹלִיד וּלְגַלּוֹת עַל־יַד־יָזָה 'הוֹלְדוֹת וְהַתְּגַלּוֹת קְדוּשׁוֹת'.

אֲבָל תִּכְרַף כְּשֶׁמִּתְעוֹרְרִים 'דָּם נְדוּת' בְּהַ"אִשָּׁה יִרְאֵת ה'" (משלי לא, ל), שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אֵמוּנָה', דְּהֵינּוּ: כְּשֶׁמִּתְחִילִים לְבַלְבֵּל אֶת 'אֵמוּנָתוֹ' חֲסוֹן־שְׁלוֹם בְּקִשְׁיוֹת וּכְפִירוֹת - אַזִּי אָסוּר לוֹ אַז לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַמְשִׁיךְ 'דַּעַת' לְתוֹךְ הָ'אֵמוּנָה'.

כי אז צריך לישוב בדה, ולברח מן ה'דעת'
לגמרי - דהינו: שלא ישתמש עם
ה'דעת' כלל, ולא יחבר אז את ה'דעת' עם
ה'אמונה' כלל.

דהינו: שלא ירצה להמשיך ה'דעת',
להבין ולתרץ 'הקשיות'
והחקירות' והפפירות העולים אל מחו - כי
תכף בשעולים על דעתו 'קשיות' וכפירות'
חס'ושלום, אזי הוא צריך לסמוך על 'אמונה'
לבד, ולהתחזק ב'אמונה' לבד, בלי שום
'הבנת הדעת'.

כי כשירצה להבין ב'שכל' - אזי יתגברו
'הקשיות' והפפירות, שהם בחינת 'דם'
נדות, על ה'שכל', מבחינת: "ותהי נדתה
עליו" - ויתבטל ה'שכל' וה'אמונה' לגמרי,
ויבוא לידי 'כפירות' גמורות' חס'ושלום.

וזהו בחינת 'אסור' החמור של נדה, שהיא
'אסור חמור' מאד מאד, פי'דוע,
ומרבה הטמאה מאד, כמו שכתוב בזהר -
הקדוש (שמות ג): "תלת אנון דדהין שכינתא
מן עלמא" וכו' [שלשה הם שדוחים את השכינה
מהעולם], ואחד מהם הוא 'אסור נדה'.

כי 'איש ואשה', הם בחינת 'דעת' ו'אמונה'.
וכשמתעוררין ה'דם נדות' חס'ושלום,
שהם ה'כפירות', 'זהמת'הנחש' - אז נאמר
(ויקרא יח, יט): "ואל אשה בנדת טמאתה לא
תקרב" וכו' - שלא יתגברו ה'דם נדות' חס'
ושלום על ה'דעת'הקדוש', ויתבטל ה'דעת'

וה'אמונה' לגמרי, ויתגברו הכפירות חס'
ושלום, בבחינת: "ותהי נדתה עליו", פנ"ל.

כי אז כשמתעוררים ה'דם נדות', דהינו
ה'כפירות', אז עקר התקון שיהיה פרוץ
בין ה'דעת' וה'אמונה', ואז צריכין לסלק
ה'דעת' לגמרי, וצריכין לסמוך על 'אמונה'
לבד.

וזהו (ויקרא טו, לא): "והזרתם את בני
ישראל" - "שצריכין לפרש סמוך
לוסתה" (שבועות יח):.

כי לא מבעיא בעת נדותה צריכין לפרש,
אלא אפלו סמוך לוסתה צריכין
לפרש. הינו: תכף כשיודעין שיתחילו
להעלות אל ה'דעת', איזה 'קשיות'
וכפירות', שהם בחינת 'דם נדות' - תכף
אסור להשתמש עם ה'דעת' כלל, רק לסמוך
על 'אמונה' לבד.

והכלל: שאסור להשתמש עם 'דעתו',
פי'אם בעת שה'אמונה' על
מקומה, בעת שה'אמונה' חזקה ונכונה אצלו
בתקף גדול, ואין לו שום ספק וקשיא כלל.

אבל תכף כשמתחילין לכנס בו איזה
'קשיות' ו'חקירות', בחינת 'דם נדות'
- אז צריך לברח מן ה'שכל' לגמרי, שלא
יתגברו ה'כפירות', שהם 'טמאת נדה' וכו'.

לקוטי תפלות

פרשת מצורע

מפתח התפלות

[א-ב-ג-ד-ה-ו-ז-ח-ט-י] "הנגעים באים על לשון-הרע" - ענין 'לשון-הרע' (ח"א ד; ח"א כא; ח"א לח; ח"א מה; ח"א נד; ח"א נח; ח"א סג; ח"א קלד; ח"א ב א; ח"א ב מ).

[יא-יב-יג] "ורחץ בשרו במים", "במי מקוה" - ענין 'טבילה במקוה' (ח"א נו; ח"א יט; תפלות-הבקר ז).

[יד-טו] "שבעת ימים תהיה בנדתה"; "ואל אשה בנדת טמאתה, לא תקרב לגלות ערותה" - ענין 'נדה' (ח"א כב; ח"א כט).

ולעבודתיה, ולא נדבר 'דברים-בטלים' לעולם, רק כל דבורנו יהיה בתורה ועבודה ויראת-שמים.

ובפרט מחטא ועון הגדול מאד שהוא עון 'לשון-הרע' ו'רכילות', שהוא חמור ביותר - תציל אותי וכל עמך בית ישראל, שלא יצא מפני לעולם, שום דבור רע על שום ישראל שבעולם.

אלהי, נצור לשוני מרע, ושפתי מדבר מרמה. ותצילני מ'לשון-הרע', ומ'אבק לשון-הרע', ומ'רכילות', ומ'אבק רכילות', מעתה ועד עולם.

א] לקוטי-תפלות ח"א ד

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ד, 'אנכי ה' אלקיך')

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא מצורע א; ויקרא-רבה יח, ד; דברים-רבה ו, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

ובכן תזכנו ברחמיך הרבים, לתן צדקה לצדיקי-אמת. למען נזכה על-ידי-זה, להנצל מחיה-רעה ומלסטים - שהם 'לשון-הרע', ו'דברים-בטלים', ו'גאווה', ותולדותיהם.

ותעזרנו ברחמיך יהוה אלהינו, שיהיה כל דבורנו לשמך

תמיד צד זכות וטוב, ואזכה לדון את כל אדם לכף-זכות תמיד.

ותצילני ברחמיך הרבים, מעון הגדול והחמור מאד, שהוא עון לשון-הרע ורכילות החמור ביותר, השקול כנגד שלש העברות הגדולים שבתורה, שהם: עבודה-זרה, וגלוי-ערות, ושפיכות-דמים, ועון לשון-הרע שקול כנגד כלם.

מרא דעלמא כללא, רחם עלי למענה, והיה עם פי תמיד בעת דבורי. וזכני שאשמר פתחי פי, שלא יצא מפי שום דבור לשון-הרע ואבק לשון-הרע, על שום ישראל שבעולם, ולא דבור שאינו הגון.

ותצילני מפל מיני דבורים רעים, מלשון-הרע, ומרכילות, ומדברים-בטלים, ומליצנות, ומחניפות, ומשקרים, ומלגלות סוד שאין צריכים לגלות, ומנבול-פה, ומלגלות ולומר דברי-תורה ויראת-שמים במקום ובזמן שאין ראוי לאמרם ולגלותם, ומפל מיני דבורים שאינם טובים, ומפל מיני הבל-פה הפוגמין את הדבור הקדוש, שהוא רוח פיו של הקדוש-ברוך-הוא.

אבינו שבשמים, מה נאמר לפניך יושב מרום, ומה נספר לפניך שוכן שחקים, פי מרב רגילותנו בדבורים פגומים, אין אנו יודעים שום דרך איך להרחיק עצמנו מהם מעתה.

על-כן באתי לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, שתעזרני ברחמיך,

⊗ [ב] לקוטי-תפלות ח"א כא ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כא, 'עתיקא טמיר וסתים')

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא מצורע א; ויקרא-רבה יח, ד; דברים-רבה ו, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

ותשמרני ותצילני, שלא אשמע לעולם, ולא יפנס באזני, שום דבור הפגום. ולא אשמע ולא אקבל, שום דבור לשון-הרע ורכילות.

⊗ [ג] לקוטי-תפלות ח"א לח ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לח, 'מרפבת פרעה וחילו')

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא מצורע א; ויקרא-רבה יח, ד; דברים-רבה ו, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתעזרני ותשמרני ותצילני מדבורים רעים, ולא אפגם את דבור פי לעולם, ולא יצא מפי שום דבור רע על שום ישראל שבעולם, ולא אחקר אחר חובות בני-אדם.

רק תעזרני ותטה את לבבי, שאזכה לחקר תמיד, אחר כל זכות וטוב שאפשר למצא בכל אחד ואחד מישראל, אפלו בהגרוע-שבגרועים.

ואזכה להתיגע ולטרח אחר זה, לחתר למצא איזה זכות, אפלו בהפחות-שבפחותים. ותהיה עמי תמיד, ותעזרני שיעלה בידי, שאזכה למצא בהם

וְתִדְרִיכֵנִי וְתוֹרֵנִי דְרֶךְ יִשְׂרָאֵל, בְּאֶפֶן
שְׂאֵזְכָּה לְשָׁמֵר עֲצֵמִי בְּרַחֲמֶיךָ, שְׁלֹא
אֶפְשָׁל בְּשׁוֹם דְּבוּר שְׂאִינוּ טוֹב, וְלֹא אוֹמֵר
דְּבַר שְׁלֹא כְּרֻצוֹנָךְ.

וְתִצְיַלְנִי בְּרַחֲמֶיךָ מִסְטָרָא "דְּקִץ כָּל
בְּשָׂר", מִכָּל בְּנֵי-אָדָם הָרָעִים
שֶׁהֵם עֲזִי-פָנִים שְׂבִדוֹר, הַחוֹקְרִים
וּמַחֲפָשִׁים תְּמִיד אַחַר חוֹבוֹת בְּנֵי אָדָם,
וּמִבְקָשִׁים תְּמִיד לְמָצָא חֵב וּפְגָם בְּכָל
אֶחָד וְאֶחָד.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הִצְיַלְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ מֵהֵם
וּמֵהַמוֹנֵם, וְאֵל תִּשְׁמַע דְּבַרְיָהֶם,
וְאֵל יַעֲלֶה קְטְרוֹגָם לְפָנֶיךָ כָּלֵל, וְתִסְתַּם
הַפְּרָגוֹד בְּפָנֵי דְבַרְיָהֶם הָרָעִים, וְאֵל יִפְנֹסוּ
דְּבַרְיָהֶם בְּאֲזַנְךָ כָּלֵל.

כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת לִבְכֶם הָרַע, וְהֵם
עוֹמְדִים עָלֵינוּ בְּכָל-עֵת, וּמְקַטְרְגִים
עָלֵינוּ, וְרוֹצִים לְרַחֲקֵנוּ חִסּוֹ-שְׁלוֹם
מֵעֲבוֹדָתְךָ בְּאֵמֶת, וּמֵהֵם נִמְשָׁכוּ וּבָאוּ
עָלֵינוּ כָּל הַקְטְרוֹגִים וְהַנְּסִיווֹת
וְהַבְּלוּלִים, אֲשֶׁר עַל-יָדָם נִתְרַחֲקֵנוּ
מֵעֲבוֹדָתְךָ בְּאֵמֶת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה
יָדַעְתָּ אֶת כָּל מַה שְׁעָבַר עָלֵינוּ עַד
הַנֵּה, וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּכָל-עֵת בְּכָל
יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, כִּי רַבִּים קָמוּ עָלֵינוּ מְאֹד.
"יְהוָה מָה רַבּוֹ צָרִי, רַבִּים קָמִים עָלַי.
סְבוּנֵי כַמִּים כָּל הַיּוֹם, הִקִּיפוּ עָלַי יָחַד".

וְהָאֵמֶת יָדַעְתִּי יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתַי, כִּי "בִּי אֲנִי אֲדוֹנֵי
הָעוֹץ" וְאֲנֹכִי סְבוּתִי בְּנַפְשִׁי כָּל אֱלֹהֵי, עַל-

יְדֵי שְׁלֹא שְׁמַרְתִּי אֶת-עֲצָמִי, וּפְגַמְתִּי
בְּבְרִית-הַלְשׁוֹן וּבְבְרִית-הַמְעוֹר, אֲשֶׁר עַל-
יְדֵי הַפְּגָמִים הָאֵלֶּה, נִמְשָׁךְ לָהֶם דְּבוּרִים,
שֵׁישׁ לָהֶם כַּח לְדַבֵּר וּלְהַלְשִׁין וּלְקַטְרַג
עָלֵינוּ חִסּוֹ-שְׁלוֹם.

"מִצִּיל עֲנִי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ, וְעֲנֵי וְאֶבְיוֹן
מִגּוֹזְלוֹ". הִצִּילְנִי נָא מִיַּד אוֹיְבֵי
וּמִרוּדְפֵי, הִצִּילְנִי אָבִי שְׂבַשְׂמִים, הִצִּילְנִי
נָא גּוֹאֵל חֶזֶק פּוֹדֶה וּמִצִּיל, הִצִּילְנוּ
וּמִלְטָנוּ וּפְדָנוּ, מִכָּל מִינֵי שׁוֹנְאִים
וּמִלְשִׁינִים וּמִקְטְרָגִים בְּגַשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחָנִיּוֹת.

חוֹסֶה עָלֵינוּ לְמַעַנְךָ, וְלִמְעַן אֲבוֹתֵינוּ,
וְלִמְעַן כָּל הַצְּדִיקִים אֲמֵתִים
אֲשֶׁר אָנוּ חוֹסִים בְּהֵם תְּמִיד.

יִרְדַּע תַּעֲלוּמוֹת, רַחֵם רַחֵם, הִצֵּל הִצֵּל,
הוֹשִׁיעֵנוּ וְהִצִּילְנוּ "מִמְחַרְב מִפִּיָּהֶם
וּמִיַּד חֶזֶק אֶבְיוֹן". וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ כַּח
וּגְבוּרָה מֵאִתְךָ בְּזִכּוֹת הַצְּדִיקֵי-אֵמֶת.

וְתַעֲזָרְנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ, שְׁנֹזְכָה לְהַכְנִיעַ
וְלְהַשְׁפִּיל עָדֵי אֶרֶץ, כָּל
הַמִּתְנַגְדִּים הַחוֹלְקִים עַל הָאֵמֶת, וְנֹזְכָה
לְעַקֵּר וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל, כָּל הַמְקַטְרְגִים
וְהַמְלְשִׁינִים עַל הָרַחוּקִים הַבָּאִים
לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, "הַחֲפָצִים לִירְאָה
אֶת שְׁמֶךָ".

אֶת-עַל-פִּי שְׂאִין אָנוּ כְּדָאִים לְהִתְקַרֵּב
אֵלֶיךָ לְפִי מַעֲשֵׂינוּ, אֶת-
עַל-פִּי-כֵן "רַחֲמֶיךָ רַבִּים יְהוָה", רַחֲמֶיךָ
רַבִּים מְאֹד, עֲשֵׂה אִתָּה עֲמָנוּ מַה שְׁתַּרְצָה,
וּכְרֻצוֹנְךָ עֲשֵׂה עִמָּנוּ, וּמִי יֹאמֵר לְךָ מַה
תַּעֲשֶׂה.

אָבֵל מי שם אותם לדין ושופט, לדון אותנו חס־ושלום, ולקטרג עלינו חלילה, מי בקש זאת מידם לרמס על הנרדפים חלילה, "כי אתה אשר הכית רדפו, ואל מכאוב חלליך יספרו. אפלה נא ביד יהוה, פי רבים רחמיו וביד אדם אל אפלה."

חַנְנִי ועזרני, שאזכה לאכפיא הסטרא-אחרא, סטרא "דקץ כל בשר", תחת הדבור של הקדשה. ואזכה להוציא בלעם מפייהם, להוציא מהסטרא-אחרא, כל הדבורים רעים, וכל הדבורים פגומים, שינקו מהם על-ידי פגם הדבור' שפגמתי בו בשוגג ובמזיד באנס ובכרצון.

וּבְלֵם אזכה לתקן ברחמיך הרבים, עד שאזכה להוציא כל הדבורים מן הסטרא-אחרא, ולהשיבם כלם לשרשם שבקדשה, עד אשר הרשעה כלה כעשן תכלה, ועולתה תקפץ פיה, כי יסכר פי כל דוברי שקר.

וּתְמַלֵּא פיהם חצץ, ותעקם ותעקר את פיהם ולשונם, של כל המקטרגים ומלשינים ודוברים רעות, על עמך ישראל הכשרים החפצים ליראה את שמך באמת.

ותתן בלבם שישובו מדרך הרעה, ויטו לבם באמת אל האמת, ויתגלה האמת בעולם. ויקים מקרא שפתוב: "יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו, וישב אל יהוה וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה לסלח".

"יומם יצוה יהוה חסדו, ובלילה שירה עמי, תפלה לא-ל חיי". ועל-ידי אור החסד בקר דאברהם' שתמשיך עלינו ברחמיך הרבים, על-ידי-זה תזכנו להכניע ולאכפיא סטרא ד"קץ כל בשר", שהוא ה'רוח סערה', תחת הדבור דקדשה. ויקים מקרא שפתוב: "רוח סערה עושה דברו". ויתבטלו מן העולם, מעלינו ומעל גבולנו, כל הדבורים רעים שבעולם.

וּנְזַכָּה לדבור דקדשה בשלמות, ולתקן פגם-הדבור. ונזכה שיצא הדבור בקדשה מפינו, בשיר ושבח ורנן והלל להשם-יתברך.

וּתְזַכְּנוּ מעתה, שלא יצא מפינו שום דבור פגום כלל, רק כל דבורנו יהיו רק דבורים קדושים, בתורה ותפלה, ותחנות ובקשות ושירות ותשבחות והודאות, לשמך הגדול והקדוש, וביראת-שמים ועבודת השם-יתברך תמיד, באמת ובלב שלם, בקדשה ובטהרה גדולה כרצונך הטוב.

"ימלא פי תהלתך, כל היום תפארתך. תהלת יהוה ידבר פי, ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד. אברכה את יהוה בכל עת, תמיד תהלתו בפי. פי יספר צדקתך, כל היום תשועתך. אודה יהוה מאד בפי, ובתוך רבים אהללנו. פי יעמד לימין אביון, להושיע משופטי נפשו".

☪ [ד] לקוטי-תפלות ח"א מה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מה, 'על אשר מעלתם')

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא מצורע א; ויקרא-רבה יח, ד; דברים-רבה ו, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

רבוננו של עולם, "שטחתי אליך כפי, אליך יהוה נפשי אשא", ואיני יודע באיזה דרך באיזה אפן באיזה תחבולה לבקש ולרצות ולפייס אותך, ובפרט מה שפגמתי בפגם הדבור הרבה מאד.

כי לא שמרתי פתחי פי, ודברתי כמה וכמה דבורים פגומים, מיום היותי עד היום הזה, עד אין שעור וערך ומספר, 'דברים-בטלים', ו'לשון-הרע', ו'רכילות', ו'ליצנות', ו'שקרים', ו'נבול-פה', ושאר 'דברים פגומים' הרבה מאד.

ונם אפלו כל ה'דבורים-דקדשה' שלי, כלם פגומים מאד מאד, עד אשר "חשבתי דרכי", אשר מעולם לא יצא מפני עדין דבור שלם, בלי שום פגם.

ומחמת-זה התגברו עלינו מאד ריב לשונות, אשר רבים קמים עלינו, רבים מאד, "יתיצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד, על יהוה ועל משיחו. שתו בשמים פיהם, ולשונם תהלך בארץ". יצא עתק מפיהם ודוברים סרה על יהוה, ועל צדיקים-אמתיים, ועל כלליות ישראל עמך הקדוש, אשר בהם בחרת.

מריה דעלמא כלא, "שלה ידיך ממרום, פצני והצילני ממים רבים מיד בני נכר, אשר פיהם דבר שוא, וימינם ימין שקר".

מלא רחמים, מרבה להטיב, הפך את לבבי מרע לטוב, הט לבי אליך באמת כרצונך הטוב, עזרני שאזכה לקדש עצמי בכל מיני קדשות, ובפרט בקדשת 'ברית-הלשון' ו'ברית-המעור'. עזרני שלא יצא שום דבר שקר מפני לעולם, ולא שום דבור פגום, ואזכה לשמר פתחי פי.

☪ [ה] לקוטי-תפלות ח"א נד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נד, 'זיהי מקץ, זכרון')

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא מצורע א; ויקרא-רבה יח, ד; דברים-רבה ו, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתצילני מ'לשון-הרע', ומ'אבק לשון-הרע', ולא אוציא דבה על שום בר ישראל שבעולם, הן על גדולים הן על קטנים, ולא יצא מפני שום דבור רע על שום ישראל שבעולם.

ותצילני ותשמרני, שלא אפגם את דעתי כלל. ותזכני ל'אהבה דקדשה', ותצילני מ'אהבות-הנפולות', מ'אהבות-רעות'. ותעזרני ותושיעני ותזכני, ותתן לי כח, לשבר את ה'כח-

המדמה' שהוא 'פח-הבהמיות', שאזכה מהרה לשבר את כל ה'תאות-הבהמיות מאתי'.

ומכל מיני 'פגם-הדבור', ונזכה לקדש את דבור פינו בכל מיני קדשות.

🌀 [ז] לקוטי-תפלות ח"א סג 🌀

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סג, סוד כפנת המילה)

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא מצורע א; ויקרא יח, ד; דברים יד, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

🌀 [ו] לקוטי-תפלות ח"א נח 🌀

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נח, תלת נפקין מחד)

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא מצורע א; ויקרא יח, ד; דברים יד, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

ובכן תרחם עלינו ותושיענו, ותזכנו שנשמר את פינו ולשונו, מכל מיני דבורים רעים שבעולם.

ותושיענו ברחמיך הרבים, ותשמר את פינו מ'לשון-הרע' ו'רכילות', ומכל מיני דבורים פגומים, שלא יצא מתוך פינו שום דבור רע, על שום בר ישראל שבעולם, ולא שום דבור פגום כלל.

שלא יצא מפינו לעולם, שום דבור של 'שקר', ו'לשון-הרע', ו'רכילות', ו'ליצנות', ו'תניפות', ו'דברים-בטלים', ו'נבול-פה', ולא שום דבור הגורם לבייש פני חברנו, או לצערנו ולקנטרו חס-ושלום, ולא שום 'דבור פגום' שבעולם.

אלהי נצור לשוני מרע, ושפתי מדבר מרמה. ותהיה בעזרנו, שלא יזיק לנו 'פגם-הדבור' וה'לשון-הרע' של בני העולם, שלא נהיה נלפדים בגאונם על-ידי חטאת פיהם חס-ושלום.

רבוננו של עולם, מלא רחמים, רחם עלינו, ושמרנו והצילנו מכל מיני 'דבורים פגומים' שבעולם.

ומעתה תעזר לנו ולכל ישראל, שנהיה נשמרים נשמרים מ'פגם-הדבור', ונזכה כלנו לקדש את פינו תמיד בקדשה גדולה. ותשמרנו מגאות וגדלות, ותעלה את השכינה מגלותה, אשר ירדה בגלות גדול, על-ידי 'פגם הגאווה' הבא על-ידי עון 'לשון-הרע' חס-ושלום.

אלהי, נצר לשוננו מרע, ושפתנו מדבר מרמה. שיתה יהוה שמרה לפינו נצרה על דל שפתנו.

ועל-ידי-זה תכניע ותשבר ותמגר, ותכלה ותעקר ותבטל, כל מיני חכמות הרעות של הפילוסופים והאפיקורסים, אשר חכמתם הרעה מזקת להעולם מאד מאד כאשר אתה ידעת. "שננו לשונם כמו נחש חמת עכשוב, תחת שפתימו סלה".

רחם עלינו למען שמך, ועזרנו מעתה לתקן כל-זה, ותשמרנו ותצילנו מעתה מעון 'לשון-הרע' החמור מאד,

רעים', ובפרט מ'לשון-הרע', שלא אדבר שום דבור רע, על שום בר ישראל שבעולם, אפלו על הקטן-שבקטנים והפחות-שבפחותים.

מכל-שכן וכל-שכן על צדיקי וחסידיו הדור העוסקים בעבודתך, רחם עלי, ושמרני והצילני, שלא יצא מפני שום דבור נגד כבודם חסוּשָׁלוֹם, בין בפניהם, בין שלא בפניהם.

אלהי, נצר לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה, ולמקללי נפשי תדם, ונפשי כעפר לכל תהיה. מרא דעלמא כללא, רחם עלי, ואל תשחיתני, הצילני מריב ומחלקת. חוסה על נפשי ושמרני שלא אטעה את עצמי לומר שהוא מצוה לדבר על אלו האנשים, כי איני חפץ במצות כאלו, לא הן ולא שכרן.

חום וחרמל על נפשנו ורוחנו ונשמותינו, והצל אותנו ואת כל ישראל, מ'לשון-הרע' ו'מחלקת', ובפרט בענין המחלקת השכיח עכשיו בין גדולי-הדור ואנשיהם, וקטגוריא בין התלמידי-חכמים ואנשיהם.

רחם עלינו בעל הרחמים, בעת צרה הזאת, ושמרנו והצילנו, מכל מיני דבורים רעים ופגומים. "שיתה יהוה שמרה לפי נצרה על דל שפתי. אל תט לפי לדבר רע", שלא אחפש ואבקש, למצא חס ושלום פגם וחסרון בעבודת הפשרים, ולא בשום בר ישראל.

ותשמר אותנו ואת כל ישראל, בפרט כל גדולי-הדור, בעת שאין

ובצל כנפיד תסתירנו, ותגביר כח ה'כנפים-דקדשה', ותעקר ותסיר ותבטל 'כנפי-הנחש', שהם ה'חכמים להרע', החוקרים פילוסופיא ואפיקורסות.

שלא יהיה להם שום כח לעוף בחכמתם למרחוק, ולא תתפשט חכמתם בעולם, וגם לא תעופף חכמתם בעמק לתוך המח והלב, וגם לא תעופף חכמתם בעצמן, שלא יוכלו לעוף בחכמתם לחקירות עמוקות.

רק תמעט ותחליש חכמתם בכל הבחינות, עד שתבטל חכמתם הרעה לגמרי מן העולם.

ותתגלה חכמה האמתית של 'חכמי-האמת' בעולם, עד אשר יכירו וידעו כל באי עולם, כי "אתה הוא יהוה האלהים לבדך עליון לכל ממלכות הארץ", "אתה עשית את השמים, ואת הארץ, את הים ואת כל אשר בם". ותהפך לכל העמים "שפה ברורה לקרא כלם בשם יהוה לעבדו שכם אחד".

☪ [ח] לקוטי-תפלות ח"א קלד ☪

(על-פי לקוטי-מזוהרין ח"א רז, 'כל הדבורים')

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא

מצורע א; ויקרא רבה יח, ד; דברים רבה ו, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

רבוננו של עולם, רב חסד ואמת, רחם עלי, ושמרני והצילני מ'דבורים

כָּנוּ כַח חֶסֶד וְשָׁלוֹם לְהַמְתִּיק הַגְּבוּרוֹת
הַבָּאוֹת אֵלֵינוּ, שְׁעַל-כָּל-פָּנִים נִשְׁמַר
נַפְשׁוֹתֵינוּ מְאֹד מְאֹד, לְבָלִי לְדַבֵּר סָרָה עַל
שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל, מִכָּל שֶׁכֶּן שְׁלֹא לְדַבֵּר
חֶסֶד וְשָׁלוֹם עַל צְדִיקֵי-הַדּוֹר וְהַנְּלוּיִם
אֵלֵיהֶם.

וְתַתֵּן כַּח לְצְדִיקֵי-הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִּים,
שְׁיִמְתִּיקוּ כָּל הַגְּבוּרוֹת הַקְּשׁוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם, וַיַּעֲשׂוּ מֵהֶם "תּוֹרַת חֶסֶד",
לְלַמֵּד בְּתוֹרָתָם לְאַחֲרֵי, לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי
הָאָדָם גְּבוּרוֹתֶיהָ, וְכַבוֹד הַדֵּר מִלְּכוּתָהּ.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת, אֶתְּהַ
לְבַד יוֹדַע כָּל מַה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּעֵינָיִךְ
זֶה, וְכִמְהָ נִפְשׁוֹת שֶׁקָּעוּ בְּזֶה, שֶׁהִגִּיעַ
אֵלֵיהֶם גְּבוּרוֹת קְשׁוֹת רַחֲמָנָא-לִיְצֻלָּן, וְלֹא
הָיָה בָּהֶם כַּח לְהַמְתִּיקָם. וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִכְשְׁלוּ וְנִפְּלוּ, וְדַבְּרוּ סָרָה עַל הַתּוֹרָה וְעַל
הַצְּדִיקִים.

וְעַל-יְדֵי-זֶה גָּרְמוּ שֶׁנִּסְתַּלְקוּ כַּמָּה
צְדִיקִים קְדוֹשִׁים וְנוֹרָאִים,
עַד אֲשֶׁר נִשְׁאַרְנוּ "כִּיתוּמִים וְאֵין אָב",
"כִּתְרֵן בְּרֹאשׁ הָהָר, וְכִנְסָ עַל הַגְּבֻעָה".
וְאֵין מִי יַעֲמֵד בְּעַדְנוּ, עַל מִי יֵשׁ לָנוּ
לְהַשְׁעֵן, עַל אֲבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם.

רַחֲמֵי עָלֵי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְשִׁמְרָנוּ
וְהַצִּילָנוּ, שְׁלֹא נִפְגַּם כָּלֵל בְּהַדְּבוּר
הַבָּא עַל-יְדֵי הַגְּבוּרוֹת, שְׁלֹא יִתְגַּבְּרוּ
הַגְּבוּרוֹת חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְהַחֲמִיץ לְבַבְנוּ
לְדַבֵּר סָרָה עַל שׁוֹם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל.

וּבִיּוֹתֵר תִּשְׁמַר אֶת גְּדוּלֵי-הַדּוֹר
וְחֹשׁוּבִים, אֲשֶׁר אֵלֵיהֶם
מִגִּיעִים הַגְּבוּרוֹת קְשׁוֹת הַיּוֹצְאִים לְעוֹלָם

לְפַעֲמִים. וְשִׁמְרָם וְהַצִּילָם בְּרַחֲמֶיךָ
וְחֶסְדֶיךָ הַרְבִּים, שְׁלֹא יִפְגְּמוּ בְּהַגְּבוּרוֹת
הַקְּשׁוֹת כָּלֵל, שְׁלֹא יִתְגַּבְּרוּ הַגְּבוּרוֹת
עֲלֵיהֶם, לְהַכִּיֵּא אוֹתָם חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְדַבֵּר
עֵתֶךָ עַל צְדִיקֵי-הַדּוֹר וְאַנְשֵׁיהֶם רַחֲמָנָא-
לִיְצֻלָּן.

רַק תִּשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם וְעֲלֵינוּ, כַּח, מְגֹדוּלֵי
בְּחִירֵי צְדִיקֶיךָ הַנוֹרָאִים, וְתַעֲזֹר
וְתוֹשִׁיעַ וְתַגֵּן עֲלֵיהֶם, וְעֲלֵינוּ, וְעַל כָּל
יִשְׂרָאֵל.

וְתַתֵּן לָנוּ כַּח, לְהַמְתִּיק כָּל הַגְּבוּרוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם, הַבָּאִים עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד, וְאַפְּלוּ הַגְּבוּרוֹת הַקְּשׁוֹת הַבָּאִים
לְגְּדוּלֵי-הַדּוֹר, כָּלֵם נִזְכָּה לְהַמְתִּיק
בְּהַמְתִּיקוֹת גְּמוּרוֹת, לְהַפְּכֶם לְחֶסְדִּים
גְּמוּרִים, עַל-יְדֵי דְבוּרֵי תוֹרָה וְתַפְּלָה
וְיִרְאֵת-שָׁמַיִם בְּאַמֶּת, שֶׁתִּזְכְּנוּ לְדַבֵּר בָּהֶם
תָּמִיד יוֹמָם וְלַיְלָה.

⊙ [ט] לְקוּטֵי-תַפְּלוֹת ח"ב א ⊙

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו אמונה')

"הַנְּגַעִים בָּאִים עַל לְשׁוֹן-הָרַע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא
מצורע א; ויקרא יב, ד; דברים יב, ח)

- עֵינַיִן 'לְשׁוֹן-הָרַע' -

וְתַרְחֵם עֲלֵינוּ, וְתִשְׁמְרָנוּ וְתַצִּילָנוּ
תָּמִיד, שְׁלֹא נִדְבַר סָרָה חֶסֶד
וְשָׁלוֹם, עַל שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּעוֹלָם.
וְתַצִּילָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ מִ'לְשׁוֹן-הָרַע', וְאַבָּק
לְשׁוֹן-הָרַע', וְלֹא נִתְחִיל לְדוֹן שׁוֹם בַּר
יִשְׂרָאֵל לְחֻבָּה חֶסֶד וְשָׁלוֹם.

רַק נִזְכָּה לְדוֹן אֶת הַכֹּל לְכַף־זְכוּת תָּמִיד,
וְלִהְיֵיךָ עֲצָמְנוּ בְּכֹל כַּחוֹתֵינוּ, עַד
שֶׁנִּזְכָּה לְמִצְא זְכוּת וְחֶסֶד וְטוֹב, לְכֹל אֶחָד
וְאֶחָד, אֲפֹלוּ בְּתַכְלִית הַדְּיוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה,
בְּתַכְלִית הַגְּרִיעוֹת וְהַפְּחִיתוֹת, וְלִהְיֵיךָ
הַכֹּל לְכַף־זְכוּת תָּמִיד.

☪ [וי] לקוטי־תפלות ח"ב מ ☪
(על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"ב פא, 'בְּשִׂאָדָם מְשֻׁמַּח אֶת־עֲצָמוֹ')
"הַנְּגַעִים בָּאִים עַל לְשׁוֹן־הָרַע"
(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא
מצורע א; ויקרא־רבה יח, ד; דברים־רבה ו, ח)
- ענין 'לְשׁוֹן־הָרַע' -

וְאִזְכָּה עַל־יְדֵי הַשְּׂמֵחָה וְהַרְקוּדִין,
לְתַקֵּן פְּגָם הַדְּבוּר הָרַע, מֵהַ
שֶׁפָּגַמְתִּי לְפָנֶיךָ מֵעוֹדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה,
בְּדְבוּרִים רָעִים הַרְבֵּה, בְּפֶרֶט פְּגָם
'דְבוּרִים רָעִים' שֶׁל 'לְשׁוֹן־הָרַע וּרְכִילוֹת'.
הַכֹּל אִזְכָּה לְהַעֲלוֹת וּלְתַקֵּן בְּשִׁלְמוֹת, עַל־
יְדֵי 'שְׂמֵחָה וְרַקוּדִין דְּקַדְשָׁה'.

וְתִשְׁמְרֵנִי וְתַצִּילֵנִי מֵעַתָּה, מִלְּדַבֵּר שׁוֹם
'דְבוּר רַע', וּבְפֶרֶט מִ'לְשׁוֹן־
הָרַע וּרְכִילוֹת'. וְאִזְכָּה לְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרֵי,
בְּקַדְשָׁה גְדוֹלָה, בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת.

☪ [יא] לקוטי־תפלות ח"א נו ☪
(על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"א נו, 'זְבִיּוֹם הַבְּכוּרִים')
"וְרַחֵץ בְּשִׂרוֹ בְּמִים" (ויקרא טו, יג)
"בְּמֵי מִקְוֵה" (יומא לא.)
- ענין 'טְבִילָה בְּמִקְוֵה' -

וְעִזְרֵנוּ וְזַפְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, שֶׁנִּזְכָּה לְטַהַר
וּלְקַדֵּשׁ עֲצָמְנוּ בְּכֹל עֵת, עַל־יְדֵי
'טְבִילַת מִקְוֵה'.

וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ טְהָרָה וְקַדְשָׁה
גְדוֹלָה, עַל־יְדֵי 'טְבִילַת הַמִּקְוֵה',
לְטַהַר עֲצָמְנוּ מִכָּל הַטְּמָאוֹת, מִכָּל
הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים, שֶׁחֲטָאנוּ
וְשָׁעוּינוּ וְשִׁפְשַׁעְנוּ לְפָנֶיךָ, מִנְּעוּרֵינוּ עַד
הַיּוֹם הַזֶּה. וְלִהְיֵיךָ עָלֵינוּ קַדְשָׁה גְדוֹלָה
עַל־יְדֵי הַמִּקְוֵה הַקְּדוֹשָׁה. וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ
עַל־יְדֵי־זֶה דַּעַת גְּדוֹל וְרַחֲמִים רַבִּים.

וְתַתֵּן לָנוּ כַח, וְתַעֲזָרְנוּ שֶׁנִּזְכָּה לְהַמְתִּיק
עַל־יְדֵי 'טְבִילַת הַמִּקְוֵה', כָּל
הַדְּיָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, מֵעָלֵינוּ, וּמֵעַל זָרַעְנוּ,
וּמֵעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וּלְבַטֵּל כָּל
הַצָּרוֹת וְכָל הַגְּזֵרוֹת רָעוֹת עַל־יְדֵי־זֶה.

וְתוֹשִׁיעַ לָנוּ תָּמִיד, עַל־יְדֵי 'טְבִילַת
הַמִּקְוֵה' הַקְּדוֹשָׁה וְהַנּוֹרָאָה
מְאֹד. וַיְקִיֵם מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "מִקְוֵה
יִשְׂרָאֵל יְהוּה, מוֹשִׁיעוֹ בְּעֵת צָרָה".

וְתַזְכֵּנוּ לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ, קַדְשַׁת הַמִּקְוֵה
שֶׁל חַג הַשְּׁבוּעוֹת הַקְּדוֹשׁ,
שֶׁהוּא זְמַן מִתֵּן תּוֹרַתְנוּ, שָׂאז נִתְקַרְבוּ
יִשְׂרָאֵל אֵלֶיךָ, וְזָכוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה
הַקְּדוֹשָׁה עַל־יְדֵי 'טְבִילַת הַמִּקְוֵה'.

וְנִזְכָּה כְּלָנוּ בְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת, לְטַבֵּל
עֲצָמְנוּ בְּמִקְוֵה הָעֲלִיּוֹנָה, בְּמִקְוֵה
שֶׁל שַׁעַר הַחַמְּשִׁים שֶׁל הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהוּא
רַחֲמִים גְּדוֹלִים וְרַבִּים, וְחֶסֶד עֲלִיוֹן, וְדַעַת
גְּדוֹל מְאֹד.

וְתַעֲזָרְנוּ, שֶׁנִּזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ
קַדְשַׁת הַמִּקְוֵה הַזֹּאת, בְּכֹל
הַשָּׁנָה כְּלָה. וְנִזְכָּה לְטַהַר וּלְקַדֵּשׁ עֲצָמְנוּ
תָּמִיד, וּלְצַאת מִהָרָה מִחַמְּשִׁים שַׁעֲרֵי

טְמֵאָה, וְלִכְנֹס בְּתוֹךְ הַחַמְשִׁים שְׁעָרֵי קִדְשָׁה.

וַיִּקְרָא בְּנוֹ מְהֵרָה מִקְרָא שְׁכֵתוֹב: "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים, וַיִּטְהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם, וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם."

☪ [יב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א יט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יט, תפלה לחבבוקי)

"וְרַחֵץ בְּשֵׁרוֹ בַּמַּיִם" (ויקרא טו, יג)

"בְּמֵי מִקְוֵה" (יומא לא.)

- עֲנִין טְבִילָה בְּמִקְוֵה -

וְנִזְכָּה בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, שְׂיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ קִדְשַׁת שַׁבַּת קִדְשׁ, עַל-יְדֵי רַחֲמֵיךָ חַמִּין וְהַטְּבִילָה שֶׁל עָרֵב שַׁבַּת קִדְשׁ. וְתִהְיֶה בְּעֶזְרִי, שְׁלֹא אֲבַטֵּל לְעוֹלָם, הַרְחִיצָה וְהַטְּבִילָה שֶׁל עָרֵב שַׁבַּת.

וּבְשֵׁם שְׁאֲנֵי רוּחֵךָ וְטוֹבֵל עֲצָמֵי בְּעוֹלָם-הַזֶּה, כֵּן תִּטְהַר וְתִקְדַּשׁ אֶת גּוּפֵי וְנַפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנִשְׁמֹתַי, בְּקִדְשַׁתְךָ הָעֲלִיוֹנָה.

☪ [יג] תַּפְלוֹת-הַבְּקָר ד ☪

(על-פי לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים-שחרית ב; הבנויה

על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רג, דע שכל מיני צער)

"וְרַחֵץ בְּשֵׁרוֹ בַּמַּיִם" (ויקרא טו, יג)

"בְּמֵי מִקְוֵה" (יומא לא.)

- עֲנִין טְבִילָה בְּמִקְוֵה -

וּבְכֵן תַּעֲזֹרְנִי בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, שְׂאֲזַכָּה לְטַהֵר אֶת-עֲצָמֵי בְּכָל יוֹם, עַל-יְדֵי

'טְבִילַת מִקְוֵה'. וְתַתֵּן לִי כַח, שְׂאוּכַל לֵילֶךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם קִדְּם הַתַּפְּלָה, לְטַהֵר אֶת-עֲצָמֵי בְּמִקְוֵה.

וְעַל-יְדֵי שְׂאֲפָנִס לְמִקְוֵה, אֲזַכָּה לְסִתָּם עֵינַי מִחִיזוֹ דְּהֵאֵי עֲלֵמָא לְגַמְרִי. וְאֶתְעַלֵּם וְאֶתְכַפֶּסָה בְּתוֹךְ מֵימֵי הַמִּקְוֵה בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה, וְלִהְיוֹת נִכְלָל בְּקִדְשַׁת עֲלֵמָא-דְּאֵתִי. וְלִהְיֵשֶׁךְ מֵימֵי הַדַּעַת וְהַשְּׂגָחָה', עָלַי, וְעַל זְרַעִי, וְעַל כָּל בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכָּה לְהוֹשִׁיעַ, מִכָּל מִינֵי צַעַר וַיְסוּרִים, וְלִהְטַהֵר מִכָּל מִינֵי טְמֵאוֹת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי, אֵיךְ לְהַתְּפַלֵּל אֵלֶיךָ עַל-כָּל-זֶה, כִּי אַתָּה "מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ בְּעַת צָרָה".

עֲזֹרְנִי שְׂנִזְכָּה לְדַבֵּק אֶת-עֲצָמֵנוּ אֵלֶיךָ, וְאַתָּה תִּטְהַרְנֵי מִכָּל הַטְּמֵאוֹת, וּמִכָּל הַצָּרוֹת תוֹשִׁיעֵנִי, וְתַחַנְנֵי דַעָה בִּינָה וְהַשְׁכֵּל בְּהַשְּׂגָחָתְךָ הַשְּׁלֵמָה, וְאֵין שׁוֹם דְּרַךְ-הַטְּבַע.

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ תַּעֲלֹמוֹת, וְאַתָּה יוֹדֵעַ הָאֵיךְ וּבְאִיזָה הַמְּקוֹם נִתְעַלְמוּ הַמוֹחִין שְׁלָנוּ, וְאֵין לָנוּ שׁוֹם דַּעַת אֲמִתִּי.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּבְּרוּ עָלֵינוּ הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים, כַּאֲשֶׁר אַתָּה יוֹדֵעַ צָרוֹת נַפְשֵׁי, וְכָל-זֶה מִחֲמַת שְׂנִפְלָתִי וּפְגַמְתִּי בְּהַדַּעַת-הָאֲמִת, וְנִדְמָה לִי חֶסֶד-וְשָׁלוֹם שֵׁשׁ דְּרַךְ-הַטְּבַע.

עַל-כֵּן רַחֵם עָלַי, וְתַן לִי דַעַת אֲמִתִּי וְשָׁכַל קוֹדֶשׁ, שְׂאֲזַכָּה לְסִתָּם

השְׁגָחְתָּךְ הַטּוֹבָה, שְׁתַּעֲשֵׂה עִמָּנוּ נִפְלְאוֹת
גְּדוֹלוֹת עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה.

עֵינֵי מַחִיזוּ דְהָאֵי עֲלֵמָא, וּבִפְרָט עַל-יְדֵי
'טְבִילַת מְקוּהָ' בְּכָל יוֹם, וּלְקִשְׁרֵי אֶת-
עֲצָמֵי אֱלִיָּךְ וּלְתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה וּלְצַדִּיקֶיךָ
הָאֱמִתִּיִּים בְּאֵמֶת.

❁ [יד] לְקוּטֵי-תְפִלוֹת ח"א כב ❁

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א כב, 'חֹתֶם בְּתוֹךְ חֹתֶם')

"שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנִדְתָּה" (ויקרא טו, יט)

"וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טְמֵאָתָה, לֹא תִקְרַב

לְגִלוֹת עֲרוֹתָה" (ויקרא יח, יט)

- עֲנִין 'נְדָה' -

וּתְקַבֵּץ נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל, וּתְבַטֵּל בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּיּים כָּל מֵינֵי גְרוּשׁ וּמַחֲלָקַת
מִן הָעוֹלָם, שְׁלֹא יִגְרְשׁוּ עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל
מִמְּקוֹמָם לְעוֹלָם.

וְכֹל אוֹתָן שְׁכָבָר נִתְגַּרְשׁוּ וְנִדְחוּ
מִמְּקוֹמָם, מֵעַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל,
בְּכֹלל וּבִפְרָט, כָּלֵם תַּחֲזִירָם וּתְשִׁיבָם
לְמְקוֹמָם בְּשָׁלוֹם. וְתִשָּׂם שָׁלוֹם בְּעוֹלָם,
וּתְבַטֵּל כָּל מֵינֵי מַחֲלָקַת מִן הָעוֹלָם.

וּתְרַחֵם עֲלֵינוּ, וּתְטַהֵר עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל,
וּתְשַׁמְרֵנוּ וּתְצַלֵּנוּ תָּמִיד מִפְּגָם
טְמֵאֵת נְדָה חֲסִי-שָׁלוֹם.

וּתְבַדִּיל וּתְפָרִישׁ אוֹתָנוּ וְכֹל עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל מִפְּגָם טְמֵאָה זוֹ
לְגַמְרֵי, שְׁלֹא יֵאָרַע לָנוּ, וְלֹא יִזְדַּמֵּן לָנוּ,
שׁוּם מְכַשׁוּל וּפְגָם חֲסִי-שָׁלוֹם, מִפְּגָם עוֹן
נְדָה חֲסִי-שָׁלוֹם, רַק נִזְכָּה לְהִיּוֹת קְדוּשִׁים
וּטְהוּרִים תָּמִיד.

עַד שְׁיִתְבַּטְּלוּ כָּל הַדֵּינִין וְהַצָּרוֹת אֲשֶׁר
עוֹבְרִים עָלַי עַל-יְדֵי חֲטָאֵי וּפְשָׁעֵי
הַמְּרַבִּים, אֲשֶׁר הֵם טְמֵטְמוּ אֶת דַּעְתִּי
וּשְׁכֻלִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲנִי מְרַגֵּשׁ מְאֹד
הַיְסוּרִים וְצָרוֹת נַפְשִׁי, אֲשֶׁר אֵין בִּי עוֹד
כַּח לְסוּבָלָם.

רַחֵם עָלַי בְּמִתְנַת-חֲנּוּם, וְהַמְשִׁךְ עָלַי
הַשְׁגָּחָה מֵעֲלֵמָא-דְאֵתִי, וּתְבַטֵּל
כָּל הַדֵּינִין וְהַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים, כִּי "שְׁבַעָה
בְּרַעוֹת נַפְשִׁי, וְחַיִּי לְשֹׁאֵל הַגִּיעוּ".

וְאֵין שׁוּם תְּקֵנָה רַק לְצַעַק אֱלִיָּךְ וּלְדַבֵּק
אֶת-עֲצָמֵי בְּךָ, וּבְתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה,
וּבְהַצַּדִּיקֵי-אֱמֶת, אֲשֶׁר הוֹדִיעוּ לָנוּ כָּל-זֶה:
שְׁעַל-יְדֵי שְׁמִבְטָלִין אֶת-עֲצָמֵנוּ אֱלִיָּךְ,
וְעַל-יְדֵי 'טְבִילַת מְקוּהָ' - מִמְּשִׁיכִין
הַדַּעַת, וְזוֹכִין לְבַטֵּל כָּל הַדֵּינִין וְהַצָּרוֹת,
עַד שְׁזוֹכִין שְׁתַּעֲשֵׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת
שְׁלֹא כְּדֶרֶךְ-הַטָּבַע, רַק עַל-יְדֵי הַשְׁגָּחָה
שְׁלֵמָה.

וּתַעֲשֵׂה קִץ וְסוּף מִכָּל הָעַפּוֹ"ם
הַמְּצָרִים לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל,
וּתַעֲקֶרֶם וּתְשַׁבְּרֶם וּתְבַטְּלֶם מִן הָעוֹלָם,
וּתְתַנְהֵג הָעוֹלָם עַל-יְדֵי הַשְׁגָּחְתָּךְ לְבַד,
כְּמוֹ שְׁיִהְיֶה לְעֵתִיד אִם-יִרְצֶה-הַשֵּׁם.

וְזוֹכְנֵי שְׁנִזְכָּה לְהַתְּפַלֵּל בְּקִדְשָׁה אַחַר
'טְבִילַת הַמְּקוּהָ' בְּכָל יוֹם,
וְלְהַמְשִׁיךְ עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה שְׁלָנוּ,

☪ [טו] לקוטי-תפלות ח"א כט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כט, 'האי גברא דבעי איתתא')

"שבעת ימים תהיה בנדתה" (ויקרא טו, יט)

- ענין 'נדה' -

וְאִזְכָּה לְתַקֵּן וּלְזַכֵּךְ כָּל הַדָּמִים שֶׁל כָּל הַשָּׂס"ה גִּידִי, וְתַעֲבִיר וְתַבְטֵל וְתַסִּיר מִכָּל הַדָּמִים שְׁלִי, כָּל מִינֵי פְגָמִים וְעִכְרֹת וְלִכְלוּכִים, שֶׁהִטְלֵתִי בָהֶם עַל-יְדֵי הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי בַשָּׂס"ה לְאוֹיֵן שְׁבַתוֹרָה.

וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, תַּסִּיר וְתַבְטֵל כָּל מִינֵי פְתָמִים, שֶׁגָּרַמְתִּי לְהַשְׁכִּינָה כְּבִיכּוֹל, עַל-יְדֵי תַגְבֵּרַת הַדָּמִים הָרָעִים שֶׁהִתְגַּבְּרוּ עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתֵי הַמְּרַבִּים, עַד אֲשֶׁר גָּרַמְתִּי לְהַשְׁכִּינָה כְּבִיכּוֹל, בְּחִינַת יָדַם נְדוּת', הַרְבֵּה מְאֹד.

עַד אֲשֶׁר בְּעֹנוֹתֵי יְרֵדָה הַשְׁכִּינָה בְּגִלוֹת גְּדוֹל מְאֹד, וְגָרַמְתִּי בְּעֹנוֹתֵי הַרְבִּים אֶפְרָשׁוֹתָא בֵּין קוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וְשְׁכִינְתִּיהָ. "הִיא יְשֻׁבָה בְּגוֹיִם לֹא מְצָאָה מְנוּחַ", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "חֲטָא חֲטָאָה יְרוּשָׁלַיִם, עַל כֵּן לְנִדָּה הָיְתָה".

וְאִזְכָּה לְהָרִים וּלְעוֹרֵר אֶת הַדַּעַת דְּקַדְשָׁה, וּלְהַמְשִׁיךְ לְבַנּוּנִית דְּקַדְשָׁה' מִהַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה, לְתַקֵּן פָּגָם כָּל הַדָּמִים שֶׁל כָּל הַשָּׂס"ה גִּידִין, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שָׂס"ה לְאוֹיֵן שְׁבַתוֹרָה.

וְתִזְכְּנִי לְתַקֵּן פָּגָם כָּל הַכְּתָמִים שֶׁל הַבְּגָדִים שֶׁלֹּא שָׁמַרְתִּי אוֹתָם עַד הַנָּה, וְתִמְחַל וְתִסְלַח לִי עַל כָּל הַפְּגָמִים

הָאֵלֶּה, וְתַעֲזֹרְנִי מֵעַתָּה וְתִשְׁמְרֵנִי וְתַצִּילֵנִי, מִכָּל חֲטָא וְעוֹן וּמִכְשׁוֹל.

וְתַעֲזֹרְנִי מֵעַתָּה לְשָׁמֵר אֶת הַבְּגָדִים וְהַלְבוּשִׁים שְׁלִי, לְכַבְּדֵן וּלְהַחֲזִיקֵן בְּנִקְיֹת, וְתִזְכְּנִי שֶׁלֹּא יִמָּצֵא עַל כָּל בְּגָדִי וְלְבוּשִׁי, שׁוֹם פֶּתֶם, וְשׁוֹם לְכָלוּךְ וּרְכַב כָּלָל.

וְתַגֵּן בְּעַדִּי, וְתִשְׁמְרֵנִי אוֹתִי וְאֶת בְּגָדֵי תְּמִיד, וְיִהְיוּ גּוֹפֵי וְנַפְשֵׁי וּבְגָדֵי וְלְבוּשֵׁי, כְּלָם נְקִיִּים וְטָהוּרִים וְקַדוּשִׁים תְּמִיד, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

וְתַמְשִׁיךְ בְּרַחֲמֶיךָ 'מֵיָמַי חַיִּים' מִמְּקוֹר הַחַיִּים, וְיִהְיֶה נִמְשָׁךְ "בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנוֹזְלִים מִן לְבַנּוֹן", מִן לְבוֹנָא דְּמוּחָא קַדִּישָׁא, וְשֵׁם תְּטַהֵר אֶת הַשְׁכִּינָה מִנְּדַתָּהּ, וְתַעֲלֶה אוֹתָהּ מִגְּלוּתָהּ, וְתַשִּׁיב אֶל דוּדָהּ בְּאַהֲבָה וְאַחֲוָה וְרִיעוּת.

וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תַּמְשִׁיךְ וְתִזְרַק עָלֵינוּ מַיִם טָהוּרִים הָאֵלֶּה, וְתַטְהֵר אוֹתָנוּ וְאֶת בְּגָדֵינוּ מִכָּל טְמְאוּתֵינוּ, וְתַקֵּים בְּנוֹ מִקְרָא שְׁכָתוּב: "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טָהוּרִים, וְטָהַרְתֶּם מִכָּל טְמְאוּתֵיכֶם, וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם".

וְתַלְבִּין חֲטָאֵינוּ כְּשֶׁלֶג וְכֶצֶמֶר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "לְכוּ נָא וְנִוְכַחְהָ יֹאמֵר יְהוָה, אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ, אִם יֵאָדִימוּ כְּתוֹלַע כְּצֶמֶר יִהְיוּ". וְנִזְכָּה לְקִיָּם מִקְרָא שְׁכָתוּב: "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים, וְשֶׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אֶל יַחְסֹר".

שַׁבַּת הַגְּדוֹל

"ספֵּרָה נָא לִי אֵת כָּל הַגְּדוֹלוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים עָשָׂה"
(מלכים ב ח"ד)

'עלמא דאתי דאיהו שבת הגדול'
(זהר בראשית מז)

על-פי המבאר ב'לקוטי הלכות' (נטילת ידים שחרית ב, ז; ועוד - מובא להלן): וְזֶה בְּחִינַת 'שַׁבַּת הַגְּדוֹל' שְׁקוּרִין לַשַּׁבָּת שְׁלֹפְנֵי פֶסַח, עַל-שֵׁם הַנֶּס וְכוּ', כִּי עֲקָר הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁהָיוּ בִּיצִיאַת-מִצְרַיִם, שֶׁשִּׁדְד הַמַּעֲרָכוֹת וּבִטֵּל הַטִּבַּע, וְגַלְהַּ הַשְּׁגָחָתוֹ וְיִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת 'שַׁבָּת', שֶׁהוּא 'עַלְמָא-דְאֵתֵי שְׁבִלוּ שַׁבָּת', שֶׁמִּשָּׁם מִמְּשִׁיךְ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ הַהֲשָׁגָה מִבְּחִינַת 'סוּף הָעוֹלָם' וְכוּ', בְּבְחִינַת "קֶזֶץ בָּא הַקֶּזֶץ" וְכוּ', כַּמְבָאָר שֶׁם בַּמְאָמָר הַזֶּה ל (ח"א ר"ג) וְכוּ'.

ועל-פני נקרא 'גדול', על שם ה'נפים' שנקראו בחינת 'גדול', כמו שכתוב (מלכים ב ח, ד): **"ספֵּרָה לִי אֵת הַגְּדוֹלוֹת שֶׁעָשָׂה אֱלֹהִים עָשָׂה"**. כמו שכתוב רבנו שם על מאמר (ברכות נט): **"ומוריד שני דמעות ל'ים הגדול'"**.

א.

(ח"א סו, בהתחלה)

כָּל הַנְּסִים וְהַגְּדוֹלוֹת שֶׁעָשָׂה אֱלֹהִים עָשָׂה, כָּלֵם הָיוּ עַל-יַדֵּי תַפְלָה'. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (מגלה כז), עַל פְּסוּק (מלכים ב ח"ד): "ספֵּרָה נָא לִי אֵת כָּל הַגְּדוֹלוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים עָשָׂה" - "וְאֱלֹהִים עָשָׂה, בְּתַפְלָה הוּא דְעָבַד".

ב.

(ח"א רלד)

כַּנְגֵד כָּל מַעֲשֵׂה שֶׁל צְדִיק יֵשׁ כַּנְגֵדוֹ רַע, שְׁגָם לָהֶם אֶרֶע כִּיּוֹצָא בָּזָה, כִּי הָרַע לְעַמַּת הַטּוֹב - כִּי זֶה מִסְטֵרָא-דְקַדְשָׁה עַל-יַדֵּי תַפְלָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּאֱלֹהִים עָשָׂה (מלכים ב ח, ד): "ספֵּרָה נָא לִי אֵת הַגְּדוֹלוֹת", הִינּוּ: "שֶׁעָשָׂה

הַנְּסִים עַל-יַדֵּי תַפְלָה" (מגלה כז) - וְזֶה עַל-יַדֵּי 'תַחבּוּלוֹת' אוֹ 'כְּשׁוּף' וְכוּ'.

ג.

(ח"א רנ)

'יִשְׂרָאֵל' הֵם 'לְמַעַלְה-מֵהַטִּבַּע', וְכִשְׁהֵם חוֹטְאִים וְנוֹפְלִים תַּחַת הַטִּבַּע, אַזִּי יֵשׁ לָהֶם גְּלוּת וְצַעַר חֶסֶד-וְשָׁלוֹם - וְעַקָר הַצַּעַר וְהַגְּלוּת, הוּא עַל-יַדֵּי-זֶה בְּעַצְמוֹ שֶׁאֵין לָהֶם דַּעַת, וְתוֹלִין בְּטִבַּע.

וְכִשְׁהַקְדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל

וְלַהוֹשִׁיעֵם מִגְּלוּתָם וְלַעֲשׂוֹת קֶזֶץ וְסוּף מֵהַמְצַר לָהֶם - אַזִּי מִמְּשִׁיךְ עֲלֵיהֶם הַשְּׁגָחָה מִסוּף הָעוֹלָם, כִּי לְעֵתִיד בְּעַת הַקֶּזֶץ יִתְבַטֵּל הַטִּבַּע לְגַמְרֵי, וְיִהְיֶה רַק הַשְּׁגָחָה לְבַד. וְאַזִּי מְכַנֵּיעַ וּמְבַטֵּל הַטִּבַּע וְהַמְזַל שֶׁהָיָה מְחַיֵּב שִׁיחֵיו יִשְׂרָאֵל נְתוּנִים תַּחַת יָדָם, וְיִשְׂרָאֵל עוֹלִים עֲלֵיהֶם עַל-יַדֵּי הַהֲשָׁגָה.

ו'תַפְלָה' - הוּא בְּחִינַת נְסִים וְהַשְּׁגָחָה לְמַעַלְה מֵהַטִּבַּע, כִּי הַטִּבַּע מְחַיֵּב כָּךְ, וְתַפְלָה מְשַׁנָּה הַטִּבַּע.

וְהוּא בְּחִינַת 'גְּדוֹל', בְּחִינַת (דְּבָרִים ד, ז): "כִּי מִי גֹי גְדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרוּבִים אֵלָיו, כִּי זֶה אֱלֹקֵינוּ בְּכֹל קְרָאֵינוּ אֵלָיו" - כִּי זֶה 'גְּדֻלְתָּנוּ', שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ תַּפְלָתָנוּ, וּמְשַׁנָּה הַטִּבַּע עַל-יַדֵּי הַשְּׁגָחָתוֹ, וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (מלכים ב ח, ד): "ספֵּרָה נָא לִי אֵת הַגְּדוֹלוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים עָשָׂה", וְכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ (מגלה כז): **"וְאֱלֹהִים עָשָׂה דְעָבַד בְּרַחֲמֵי הוּא דְעָבַד".**

וְזֶה פְרוּשׁ (בְּרִכּוֹת נט.): "בְּשַׁעַה שֶׁהַקְדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא זֹכֵר אֶת בְּנֵי שָׁהֵן שְׂרוּיִין
בְּצַעַר בֵּין הָעֵבוֹם, מוֹרִיד שְׁנֵי דְמָעוֹת לַיָּם-
הַגְּדוֹל, וְקוֹלוֹ נִשְׁמָע מִסוּף עוֹלָם וְעַד
סוּפוֹ".

"בֵּין הָעֵבוֹם" דִּיקָא - כִּי זֶה עֶקֶר הַצַּעַר,
מֵה שָׁהֵן שְׂרוּיִין בֵּין הָעֵבוֹם, וְלִמְדוּ
מֵהֶם, וְנִפְלוּ מֵהַדְּעַת, וְתוֹלִין בְּהַמְזוּל
וְהַטְּבַע.

וְאִזִּי "מוֹרִיד דְמָעוֹת" - בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה'
וְכוּ'. שְׁמִמְשִׁיךְ חֻלְקֵי הַשְּׁגָחָה'
לַיָּם-הַגְּדוֹל, וְאִזִּי נַעֲשֶׂה בְּחִינַת 'גְּדוֹל',
בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה, בְּחִינַת תְּפִלָּה'.

וְזֶהוּ: "וְקוֹלוֹ נִשְׁמָע מִסוּף-הָעוֹלָם וְעַד
סוּפוֹ" - שְׁמִמְשִׁיךְ הַשְּׁגָחָה' מִסוּף
הָעוֹלָם, מִקֶּץ הָאֲחֵרוֹן, לַעֲשׂוֹת סוּף וְקֶץ
מֵהָעֵבוֹם הַמוֹשְׁלִים בְּיִשְׂרָאֵל.

וְזֶה בְּחִינַת 'דְּמָעוֹת' שְׂבוּכִין בְּעַת הַצַּעַר
וְכוּ' - בְּדִי לְהַמְשִׁיךְ עַל-יָדָם חֻלְקֵי
הַשְּׁגָחָה וְהִרְאוֹת וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה לז, ג): "וַיִּבֶךְ חִזְקִיָּהוּ
בְּכִי גְדוֹל". "בְּכִי גְדוֹל" דִּיקָא - כִּי
הַמְשִׁיךְ לְתוֹךְ הַבְּכִי, אֶת הַדְּאוֹת'
וְהַשְּׁגָחָה, בְּחִינַת 'גְּדוֹל', בְּחִינַת תְּפִלָּה'
וְכוּ' בְּנ"ל.

וְזֶה שְׁנֵאמַר בְּדוּד' כְּשֶׁבֶכָה עַל צַעְרוֹ
(שמואל-א כ, מא): "עַד דָּוִד הַגְּדוֹל" -
שֶׁהִגִּיעַ 'בְּכִיתוֹ', לְבְּחִינַת הַשְּׁגָחָה, בְּחִינַת
'גְּדוֹל'.

ד.

(שיחות-ה'ר"ן פח)

"הַפִּיכַת הַשְּׁלַחַן בְּשַׁבַּת הַגְּדוֹל" מְרַמֵּז:
שְׁעֵדִין לֹא יֵצֵא הַדְּבוּר מֵהַגְּלוּת

עַד פֶּסַח, בְּחִינַת "פֿ-הֿ-סֿ-ח" כִּידוּעַ (שַׁעַר-
הַפְּנוּת דְרוּשֵׁי-הַפֶּסַח; פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שַׁעַר חַג-הַמִּצּוֹת),
שְׁזֶה עֶקֶר בְּחִינַת 'יֵצִיאַת-מִצְרַיִם', שִׁיֵּצֵא
הַדְּבוּר' מֵהַגְּלוּת'.

וְהַשְּׁלַחַן' הוּא בְּחִינַת הַדְּבוּר', בְּחִינַת
(יחזקאל מא, כב): "וַיִּדְבֹר אֵלַי זֶה
הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'" - כִּי עֶקֶר הַפְּרִנְסָה'
וְהַאֲכִילָה' בְּחִינַת 'שְׁלַחַן' - הוּא מִבְּחִינַת
'דְּבוּר'.

וְכַשְׂאִין הַדְּבוּר' בְּגְלוּת' - אִזִּי הַשְּׁלַחַן',
בְּחִינַת 'דְּבוּר', בְּבְחִינַת 'פְּנִים',
בְּבְחִינַת: "אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'" - בְּחִינַת 'פְּנִים'.

וְעַל-כֵּן בְּשַׁבַּת-הַגְּדוֹל' שְׂאִזִּי הוּא קֶדֶם
יֵצִיאַת-מִצְרַיִם - אִזִּי הוּא בְּחִינַת
'הַפִּיכַת הַשְּׁלַחַן' - שְׁמִרְמִזִּין: שֶׁהַדְּבוּר הָיָה
בְּגְלוּת-מִצְרַיִם, עַד שֶׁזְּכִינוּ לַיֵּצִיאַת-מִצְרַיִם'
בְּפֶסַח - וְאִזִּי יֵצֵא הַדְּבוּר' מִן הַגְּלוּת, בְּחִינַת
פֿ-הֿ-סֿ-ח.

ה.

(חיי-מוהר"ן קד)

רַבְּנוּ ז"ל נִכְנַס לְבְּרִית-מִלְכָּה, בְּשַׁבַּת-
הַגְּדוֹל'.

ו.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב סה - הַשְּׂמִיחָה וְרַקוּדִים
בְּשַׁבַּת הַגְּדוֹל, הָיָה לוֹ לְסִימָן וַיִּשׁוּעָה גְדוֹלָה)
אַחֲר־כֵּן הִגִּיעַ שַׁבַּת הַגְּדוֹל', וְהַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ הָיָה בְּעִזְרוֹ שֶׁהִינּוּ
שְׂמִחִים הַרְבֵּה בְּבֵית רַבִּי צְבִי שְׁנַכְנַסְנוּ לְשֵׁם
אַחַר סְעֻדַת שְׁחֵרִית שְׂאֲכַלְנוּ בְּבֵית רַבִּי
הַעֲנִיָּה, וְשֵׁם בְּבֵית רַבִּי צְבִי שְׂמַחְנוּ מְאֹד
בְּשִׂמְחַת 'שַׁבַּת הַגְּדוֹל', וְרַקְדְּנוּ כָּלְנוּ הַרְבֵּה
בְּעִזְרַת-הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ. וְזֶה חִזַּק אוֹתִי הַרְבֵּה
בְּעִזְרַת-הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ.

וּבְכָל-הַעֵת שְׁעַמְדָנוּ בְּאֲדָעַס, שְׁעַבְרוּ
 בְּכַר שְׁנֵי שַׁבָּתִים, לֹא זָכִינוּ
 לְשִׁמְחָה וְרִקוּדִין עַד זֶה הַשַּׁבָּת שֶׁהוּא
 'שַׁבַּת הַגָּדוֹל' - וְזֶה הִיא לִי לְסִימָן וַיִּשְׁוֶעָה
 גְּדוּלָּה.

ז.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים-שחרית ב, ז - על-
 פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רנ, ד'ע שפ"ל מיני צ'ער')

וְזֶה בְּחִינַת 'שַׁבַּת הַגָּדוֹל', 'שְׁקוּרִין לְשַׁבָּת
 שְׁלֹפְנֵי פֶסַח הַגָּדוֹל' עַל שֵׁם
 הַנֶּסֶם וְכוּ' (תוספות' שַׁבַּת פז. טור וְשִׁלְחָן-עָרוּף אֲוֶרַח-
 חיים תל).

כִּי עֵקֶר הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁהָיוּ בִּ'צִיאַת-
 מִצְרַיִם, שֶׁשִּׁדְד הַמַּעֲרָכוֹת, וּבִטֵּל
 הַטִּבַּע, וְגָלָה הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם - הַכֹּל
 נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת 'שַׁבָּת', שֶׁהוּא 'עֲלֵמָא-דְּאֵתִי'
 שֶׁכֵּלּוּ שַׁבָּת, שֶׁמִּשָּׁם מְמַשִּׁיךְ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
 בְּכִיכּוֹל, הִ'הַשְּׁגָחָה, מִבְּחִינַת 'סוּף הָעוֹלָם',
 בְּמַבְאֵר שֵׁם בְּמַאֲמָר (לקוטי-מוהר"ן ח"א רנ).

נִמְצָא: שֶׁעֵקֶר 'צִיאַת-מִצְרַיִם' נִמְשָׁךְ
 מִבְּחִינַת 'שַׁבָּת', שֶׁהוּא בְּחִינַת
 'עוֹלָם-הַבָּא, וְעַל-כֵּן גַּם 'פֶּסַח' נִקְרָאת
 'שַׁבָּת', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ויקרא כג, טז): "וּסְפַרְתֶּם
 לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת", דְּהֵינּוּ 'פֶּסַח' (מִנְחוֹת
 סח). כִּי עֵקֶר הַתְּקוּף הַנֶּסֶם שֶׁל 'פֶּסַח', נִמְשָׁךְ
 מִ'שַׁבָּת' בְּנ"ל.

וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'גָּדוֹל' - עַל-שֵׁם הַנְּסִים'
 שֶׁנִּקְרְאוּ בְּחִינַת 'גָּדוֹל', כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב (מלכים-ב ח, ד): "סִפְרָה לִי אֵת
 'הַגָּדוֹלוֹת' שֶׁעָשָׂה אֱלֹהֵי-יִשְׂרָאֵל", כְּמוֹ שֶׁכָּתַב
 רַבֵּנוּ שֵׁם בְּמַאֲמָר הַנ"ל, עַל מַאֲמָר (בְּרֻכוֹת נט).
 "וּמִזְרִיד שְׁנֵי דְמַעוֹת לַיָּם-הַגָּדוֹל".

ח.

(לקוטי-הלכות, בְּרַפְת־הַשִּׁחַר ה, טו - על-פי
 לקוטי-מוהר"ן ח"א רטו, כ"ד מיני פְּדִיוֹנוֹת')

וְעַל-כֵּן קוֹרִין הַשַּׁבָּת שְׁלֹפְנֵי הַפֶּסַח
 'שַׁבַּת הַגָּדוֹל' - כִּי עֵקֶר הַנְּסִים
 וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁל פֶּסַח שֶׁהֵם נִקְרָאִים 'גָּדוֹלִים',
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מלכים-ב ח, ד): "סִפְרָה נָא לִי אֵת
 'הַגָּדוֹלוֹת' שֶׁעָשָׂה אֱלֹהֵי-יִשְׂרָאֵל" - הַכֹּל הִיא עַל-
 יְדֵי 'שַׁבָּת'.

ט.

(לקוטי-הלכות, שַׁבָּת ה, יז - על-פי לקוטי-
 מוהר"ן ח"ב סז, בְּרַאשִׁית, לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל')

זֶה בְּחִינַת 'שַׁבַּת הַגָּדוֹל' שֶׁקֶדֶם פֶּסַח - כִּי
 עַל-יְדֵי 'צִיאַת-מִצְרַיִם' נִתְגַּלָּה שֵׁם ה',
 עַל-יְדֵי הָאוֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים הַנּוֹרָאִים אֲשֶׁר
 עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם וְעַל יַם-סוּף וְכוּ', וְכְמוֹ
 שֶׁכָּתוּב (שמות ט, טז): "וּלְמַעַן סַפֵּר שְׁמִי בְּכָל
 הָאָרֶץ" וְכוּ'.

כִּי עֵקֶר 'שֵׁם ה'' נִתְגַּלָּה, עַל-יְדֵי 'צִיאַת-
 מִצְרַיִם' וְ'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה', שֶׁהוּא "שְׁמָא
 דְּקַדְשָׁא-בְּרִידָהוּא".

כִּי קֶדֶם 'צִיאַת-מִצְרַיִם' וְ'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה',
 לֹא הָיָה עֵדִין 'שֵׁם' לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ וְכוּ'.

וְזֶהוּ (דְּנִיָּאל ט, טז): "וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כִּיּוֹם
 הַזֶּה" - שֶׁעַל-יְדֵי 'צִיאַת-מִצְרַיִם',
 שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זָכִינוּ לְקַבְּלַת-הַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי-
 זֶה עָשָׂה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ לְעֲצוּמוֹ 'שֵׁם' - כִּי עֵקֶר
 הַתְּגַלּוֹת שֵׁם ה', הוּא עַל-יְדֵי 'מַעֲשֵׂה
 הַתְּחִתּוֹנִים' וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת גְּדֹל 'מַעֲלַת קִדְשַׁת שַׁבָּת' - כִּי
 עֵקֶר 'קִיּוּם-הָעוֹלָם' עַל-יְדֵי 'שַׁבָּת', כִּי
 עֵקֶר 'קִיּוּם-הָעוֹלָם' בָּעֵת שֶׁעוֹבְרִין עַל הַתּוֹרָה
 חֲסִי-וְשִׁלּוּם, וְכֵן 'קֶדֶם מַתַּן-תּוֹרָה' - הוּא בְּכַח

זכות שבת-קדש, כי 'שבת' הוא בחינת 'תשובה' וכו'.

היגו: שהשם-יתברך נתן לנו את ה'שבת', שבו מאיר 'שם ה' בלי אתערוותא-דלתתא' וכו', כי "שבת קביעא וקיימא" (חלין קא):

היגו: שזהו מעלת 'שבת-קדש' - שנתן לנו השם-יתברך יום קדוש ונורא כזה, שבו מתגלה 'שם ה' מעצמו, בלי מעשה התחתונים, רק השם-יתברך מגלה אז 'שם ה', על שם העתיד שהוא התכלית האחרון, שהוא 'יום שכלו שבת', שאז יתגלה 'שם ה' בשלמות.

ו'שבת-קדש' יש לו קדשה כזו, שבו מתגלה גם עכשו בזה העולם, אור שם ה' שיתגלה לעתיד.

ועל-כן בשעת 'יציאת-מצרים', שלא היה לישראל זכות שיגאלו - היה עקר הנס על-ידי 'שבת'. שבזכות 'שבת' שבו מתגלה 'שם ה' בלי אתערוותא-דלתתא' - האיר עליהם השם-יתברך גם אז, הארה גדולה מ'שם ה'".

ועל-ידי-זה נגאלו, וזכו לקבל את התורה, שעל-ידי-זה נתגלה אחר-כך 'שם ה' על-ידי 'מעשה התחתונים', על-ידי 'קיום התורה והמצוות', שהם כלם 'שם ה' כנ"ל.

ועל-כן 'שבת' הוא "תחלה למקראי קדש, זכר ליציאת-מצרים" (קדוש ליל-שבת) - כי כל ה'מקראי קדש' שהם 'זכר ליציאת מצרים', כלם צריכים לקבל מ'שבת' - כי לא היה אפשר לצאת ממצרים, כי-אם על-ידי 'שבת', מאחר שבשעת

'יציאת-מצרים', לא היה עדין 'מעשה התחתונים' לגלות על-ידם 'שם ה'".

ועל-כן עקר הגאולה היה בכח 'שבת', שבו מתגלה 'שם ה' בלי 'מעשה התחתונים' כנ"ל.

ועל-כן 'שבת שקדם פסח' קורין 'שבת הגדול' - כי עקר ה'נס של פסח' היה על-ידי 'שבת'. כי ידוע: שבפסח היה אתערוותא-דלעלא' בלי אתערוותא-דלתתא, כמובא בפונות, שזה אי-אפשר לזכות ב-אם בכח 'שבת' וכו'.

ועל-כן נקרא 'שבת הגדול', על-שם 'שם ה' שנתגלה בו, שעל-ידי-זה עקר 'יציאת-מצרים' - כי 'שם ה' נקרא 'גדול', כמו שכתוב (יהושע ז, ט): "ומה תעשה לשמוך הגדול", וכמו שכתוב (שמואל-א, יב, כב): "כי לא יטש ה' את עמו בעבור שמו הגדול".

כי 'עקר גדלתו יתברך', הוא 'הגדלת שמו יתברך', כי עליו יתברך בעצמו אין שיה לומר 'גדול' כלל, ולא שום 'שבח' כלל.

וז'הו בחינת 'שבת הגדול' שקדם פסח - כי עקר 'נס של פסח', הוא על-ידי 'שבת' "שהוא שמא דקדשא בריך הוא" (זהר יתרו פח), שבו נתגלה 'שם ה' בלי אתערוותא-דלתתא, שעל-ידי-זה זכינו לנסים של פסח, לצאת ממצרים ולקבל את התורה, שאז יתגדל 'שם ה' יותר ויותר על-ידי 'מעשה התחתונים', ועל-כן נקרא 'שבת הגדול' וכו'.

י

(לקוטי-הלכות, ערובי-תחומין ה, כח - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')
עקר ה'גאולה של פסח' הוא מ'שבת', שזהו בחינת 'שבת הגדול' וכו' - כי

גם בפסח הוא 'אתערותא דלעילא' כידוע, וְזֶה נִמְשָׁךְ מִקִּדְשַׁת שַׁבָּת, שְׂאֵז הָיָא 'אתערותא דלעילא' לְבַד.

יא.

(לקוטי הלכות, הלכות פסח, הנמצא בתוך ראש-החדש הלכה ג, אות א - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נו, ויביוס הבפורים)

זֶה בְּחִינַת 'שַׁבַּת הַגְּדוּל', שֶׁהוּא שַׁבַּת שְׁלֹפְנֵי פֶסַח - כִּי 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַתְּגַלּוּת הַהִסְתַּרְהָ', תְּלוּי ב'שַׁבַּת'.

כִּי "פֶסַח מִצְרַיִם מְקַחֵז מִבְּעֵשׂוֹר" (שמות יב, ומכילתא), "וְהָיָה טְעוֹן אַרְבַּעַה יָמִים בְּקוֹר, כִּדִּי שִׁיְהִי־וּ יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִין בְּמִצּוֹת אַרְבַּעַה יָמִים" (פסחים צו.). 'אַרְבַּעַה יָמִים' דִּיקָא, כִּדִּי שִׁיּוּכְלוּ לְגַלּוּת ה'הִסְתַּרְהָ', לְהַעֲלוֹת ה'מַלְכוּת' שֶׁהִיא בְּחִינַת "אַרְבַּעַה מַחְנוֹת" (של י"ב השבטים במדבר).

וְעַל-כֵּן "בְּשַׁעַת פֶּסַח הָרֵאשׁוֹן כְּשִׁיְצְאוּ מִמִּצְרַיִם, הָיָה הַהִתְחַלָּה בְּשַׁבַּת" (תוספות' שַׁבַּת פז.) - כִּי בְּשַׁבַּת דִּיקָא מִתְחִיל 'גְּאֻלַּת מִצְרַיִם', כִּי מִשָּׁם מְקַבְּלִין ה'דַּעַת' לְגַלּוּת ה'מַלְכוּת', שֶׁהִיא בְּחִינַת ד', מִתּוֹךְ ה'הִסְתַּרְהָ'.

וְעַל-כֵּן נִקְבַּע לְדוֹרוֹת רַק שַׁבַּת שְׁלֹפְנֵי פֶסַח, וְלֹא בְּעֵשׂוֹר לְחָדֵשׁ - כִּי עֵקֶר הַנֶּס תְּלוּי בְּשַׁבַּת שְׁקֵדִים פֶּסַח כִּנ"ל.

וְזֶה שְׁקוֹרִין אוֹתוֹ 'שַׁבַּת הַגְּדוּל' - הֵינּוּ: שְׁשַׁבַּת הוּא גְּדוּל מְכַל הַיָּמִים וְהַזְּמַנִּים, שְׁכַלְסֵם מְקַבְּלִים קִדְשָׁתָם מִמֶּנּוּ. וּמַחְמַת שִׁיְהִי הַשַּׁבַּת' מְגַלָּה זֹאת, עַל-יְדֵי שְׂרָאֵינוּ 'גְּאֻלַּת מִצְרַיִם' שֶׁהִיְתָה עַל-יְדוֹ - עַל-כֵּן קוֹרִין אוֹתוֹ 'שַׁבַּת הַגְּדוּל'.

יב.

(לקוטי הלכות, פסח ג, יט - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ח, ראייתי מנרת זָהָב')

זֶה בְּחִינַת 'שַׁבַּת הַגְּדוּל' קִדְשׁ פֶּסַח - כִּי עֵקֶר הַמְשַׁכַּת ה'רוּח־חַיִּים דְּקִדְשָׁה', הוּא מְשַׁבַּת.

וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'שַׁבַּת הַגְּדוּל' - כִּי עַל-יְדֵי 'שַׁבַּת', יוֹצְאִין מ'גְּלוּת-מִצְרַיִם', שֶׁהוּא בְּחִינַת (שמות ג, ט): "מְקַצֵּר רוּחַ", וְזוֹכִין לְבְּחִינַת 'אַרְיֵכַת הַרוּח־חַיִּים דְּקִדְשָׁה', בְּחִינַת (שמות לד, ו): "אַרְךָ אַפִּים וְרַב חֶסֶד".

וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'גְּדוּל' - כִּי זוֹכִין שִׁיְהִיָּה ה'רוּח־חַיִּים דְּקִדְשָׁה' 'גְּדוּל', הַפּוֹד "מְקַצֵּר רוּחַ". וְזֶה נִמְשָׁךְ מ'שַׁבַּת' דִּיקָא, שְׁמִשָּׁם עֵקֶר ה'רוּח־חַיִּים דְּקִדְשָׁה' כִּנ"ל.

וְעַל-כֵּן "לְקַחוּ אֵז אֶת הַקֶּרְבֵּן-פֶּסַח" (תוספות' שַׁבַּת פז:), שֶׁהוּא 'הַכְּנַעַת הַרוּח־סְעָרָה', רוּחַ הַבְּהֵמָה', ה'רַב דְּסִטְרָא-אַחֲרָא', וְלִבְרַר מִתּוֹכּוֹ ה'רוּח־דְּקִדְשָׁה' וְכוּ'.

יג.

(לקוטי הלכות, פסח ו, ו-ט - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נז, 'שאלו את רבי יוסי בן קסמא')

עֵקֶר הַתְּחִלַּת צְמִיחַת הַגְּאֻלָּה, הָיָה עַל-יְדֵי 'קִדְשַׁת שַׁבַּת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שַׁבַּת הַגְּדוּל' שְׁלֹפְנֵי פֶסַח.

"וְעֵקֶר הַנֶּס שֶׁל 'שַׁבַּת הַגְּדוּל' הוּא, שְׂאֵז מְשַׁכּוֹ וְלְקַחוּ הַקֶּרְבֵּן פֶּסַח" (סוֹד אוּרְחֵי-חַיִּים תל). הֵינּוּ: עֵקֶר הַגְּאֻלָּה הָיָה, עַל-יְדֵי ה'גְּדֵר' שְׁנִדְרוּ ה'קֶרְבֵּן-פֶּסַח' וְהַקְּדִישׁ אוֹתוֹ.

וְעַל-כֵּן סִבֵּב הַשֵּׁם-יִתְבַּרַךְ, שְׁקִימוּ זֹאת בְּשַׁבַּת דִּיקָא, דְּהֵינּוּ בְּשַׁבַּת שְׁלֹפְנֵי פֶסַח. כִּי עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֵצְמוֹ, הֵינּוּ: עַל-יְדֵי ה'גְּדֵר' שֶׁל ה'קֶרְבֵּן-פֶּסַח' - זְכוּ ל'שַׁבַּת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מִצָּה', שֶׁהוּא עֵקֶר 'יְצִיאַת-

מצרים, שאז זכו לאכילת מצה, שהוא בחינת ענג שבת.

וּכְלִיָּזָה על-ידי ה'גדר', שהוא ה'קרבן-פסח' שגדרו ב'שבת הגדול' - כי אז הקדישו את ה'קרבן-פסח' "שהיה אז בעשר לחדש" (שמות יב, ג), כמו שאמרו רז"ל (טור ארבע-חיים תל, על-פי סדר-עולם-רבה פ"ה). כי על ידי ה'גדר', זוכין ל'ענג-שבת', שהוא בחינת 'מצה' (כמבאר במאמר הנ"ל).

על-בן הפליא השם-יתברך חסדו, והוציאם על ידי בחינת 'פלא'. הינו: על-ידי בחינת 'גדר', שהוא ה'קרבן-פסח', שעל-ידי-זה זוכין ל'ענג-שבת', שהוא בחינת 'אכילה-דקדשה', שהוא בחינת 'מצה', שהוא 'מחין גדולים מאד', בחינת 'ענג-שבת'.

ועל-ידי-זה דיקא יצאו מצרים - שזהו בחינת 'שבת הגדול' שקדם פסח. כי עקר 'יצאת-מצרים', על-ידי בחינת 'שבת', כנ"ל.

יד

(לקוטי-הלכות, יום-טוב ה, י)

שבת יום-טוב צריכין זה לזה. כי אם לא היו האותות וכו', שעל-ידי-זה 'קדשת יום-טוב' - לא היו יודעים מ'שבת' כלל.

ואם לא היה 'קדשת שבת', לא היה אפשר לגלות אלקותו יתברך ב'יצאת-מצרים' - כי עקר המופתים של 'יצאת-מצרים', היה בכח 'שבת' "שקביעא וקיימא" (ביצה יז. פסחים קיז: ח"ל קא), שזהו בחינת 'שבת הגדול' שקדם פסח.

וכן גאלה האחרונה אי-אפשר, כי-אם על-ידי שהיה מקדם גאלה הראשונה. ואלמלא הכח של גאלה האחרונה, לא היתה גאלה הראשונה, בבחינת (יחזקאל ז, ב): "קץ בא הקץ".

ועל-בן ביום-טוב צריכין לעלות לבית-המקדש לקבל הקדשה שם, אבל בשבת אין צריך - כי 'שבת' הוא בבחינת 'הצדיקים הגדולים ביותר', שנאמר עליהם (משלי ג, טו): "יקרה היא מפנינים", "מלפני ולפנים" (סוטה ד: הוריות יג).

כי כל קדשת הבית-המקדש לפני ולפנים, הכל מהם - כי הם בבחינת 'הסתלקות משה' שנסתלק ברעוא-דרעוין, ששם עקר המשכת ה'פחה-המושך', דכל רעותין תקועין תמן, שזה עקר 'קדשת שבת' וכו'.

טו

(לקוטי-הלכות, פריקה-וטעינה ד, מ - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ב, 'ימי חנפה')

זה בחינת 'שבת הגדול' קדם פסח - כי עקר ה'נפים של פסח', היו על-ידי 'קדשת שבת'.

ועל-בן נקרא 'שבת הגדול' - כי זה עקר 'גדלותו יתברך', כשנתגלה 'אחדותו יתברך' מתוך 'פעלות-משתנות', שזה נעשה על-ידי 'שבת'.

וזה (הגדה של פסח): "עבדים היינו לפרעה במצרים" וכו' - כי קדם הגאלה בעת הגלות, דהינו: קדם שזכו להמשיך 'קדשת שבת' ל'ימי החל', אז "היינו עבדים" - מחמת ששלטו בחינת 'ימי החל', שהם בחינת 'עבד', כמו שמבאר שם בהתורה (ח"ב ב).

ועקר הגאולה היתה על-ידי 'שבת', על-ידי שהשם-יתברך ברחמיו המשיך עליהם בעצמו בחינת 'קדשת שבת' על ששת ימי החל, שעל-ידי-זו נתגלה 'אחדות-הפשוט' מתוך 'פעלות-משתנות', שכל ה'פעלות-משתנות' כלם נמשכין מ'אחד-הפשוט' בעצמו יתברך.

שזו נתגלה אז מאד מאד, על-ידי כל האותות והמופתים הגדולים והנוראים והעצומים מאד, אשר עשה משה לעיני כל ישראל, שהפך ממים לדם, ומדם למים, ושלח צפרדעים, וכשרצה סלק אותם בתפלתו.

וכן בכל המכות שלקה את פרעה וכו', והראה: שכל הטבע, וכל הנהגת הפעלות המשנות שבכל העולם, הכל ביד האחד הפשוט, והם בידו "כחמר ביד היוצר" (ירמיה יח, ו), ומגלה סודו אל עבדיו הצדיקים, שיוכלו לשלט בעולם, להנהיג הכל פרצונם.

טז.

(עלים-לתרופה, יג ניסן תקצ"ג)

בשבת העבר, דברנו מענין ה'השגחה', שעל-ידי-זו עקר תקוף כל הנסים

והגאלות, בפרט גאולה ראשונה של 'יציאת-מצרים' שהיתה בפסח - על-פי התורה (לקוטי-מוהר"ן ח"א רנ): "בשעה שהקדוש ברוך הוא זוכר את בניו" וכו' (ברכות נט).

ובשביל-זו קורין שבת שלפניו 'שבת הגדול' - על-שם הנסים

והנפלאות שנמשכין מ'קץ האחרון', שהוא בחינת "יום שכלו שבת" (ראשי-השנה לא. סנהדרין צז. תמיד לג), בבחינת "קץ בא הקץ" (יחזקאל ז, ב), כמבאר בהתורה, עין-שם.

ועל-כן נקרא 'שבת הגדול', בבחינת

(מלכים-ב ח, ד): "ספרה לי את 'הגדלות' שעשה אלישע" וכו', שזהו בחינת (ברכות שם): "ומזריד שני דמעות לים הגדול" וכו', עין-שם.

ואחר-כך עזרני השם-יתברך ברחמיו הנפלאים, שרקדתי בעצמי

הרבה פתאם, מה שלא עלה על דעתי לרקד אז, והכל ביצועתו והשגחתו הנפלאה.

